

WOJEWÓDZKIE BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO
W KROŚNIE

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SANOK**

Tom II

**Kierunki zagospodarowania przestrzennego
i polityka przestrzenna gminy Sanok**

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sanok”
zostało zatwierdzone Uchwałą Nr XXXV / 227 / 98 Rady Gminy Sanok
w dniu 16.06.1998r.

ZMIANA STUDIUM - załącznik do Uchwały Nr XIV/86/2007
Rady Gminy Sanok z dnia 26 października 2007r.
DRUGA ZMIANA STUDIUM - załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLV/338/2010
Rady Gminy Sanok z dnia 23 kwietnia 2010 r.
CZWARTA ZMIANA STUDIUM - załącznik Nr 1 do Uchwały Nr IV/15/2011
Rady Gminy Sanok z dnia 21 stycznia 2011 r.
PIĄTA ZMIANA STUDIUM - załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XVIII/140/2012
Rady Gminy Sanok z dnia 26 kwietnia 2012 r.
SZÓSTA ZMIANA STUDIUM - załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XI/86/2011
Rady Gminy Sanok z dnia 26 września 2011 r.
SIÓDMA ZMIANA STUDIUM - załącznik Nr 1 do Uchwały Nr IX/66/2011
Rady Gminy Sanok z dnia 17 czerwca 2011 r.
ÓSMA ZMIANA STUDIUM - załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XLVI/378/2014
Rady Gminy Sanok z dnia 25 czerwca 2014 r.
DZIEWIĄTA ZMIANA STUDIUM - załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XXVI/225/13
Rady Gminy Sanok z dnia 25 stycznia 2013 r.
DZIESIĄTA ZMIANA STUDIUM - załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XLII/341/2014
Rady Gminy Sanok z dnia 20 lutego 2014 r.

CZTERNASTA ZMIANA STUDIUM - załącznik Nr 2 do Uchwały Nr.....
Rady Gminy Sanok z dnia..... 2015 r.

- zapisy wydodrębnione kolorem czerwonym dotyczą ustaleń czternastej zmiany studium
- inne ustalenia pozostają bez zmian

Krosno 1998 rok

WOJEWÓDZKIE BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO W KROŚNIE

Dyrektor   mgr Ryszard Pytlowany
Z-ca dyrektora   mgr inż. Wiesław Bocianowski

Autorzy planu :

Zespół Planów Miejscowych TM - 2 w Sanoku.

mgr inż. arch. Ewa Słowiacek   - projekt
tech.arch. Jolanta Drwięga   - opracowanie graficzne
tech.bud. Marian Gerla   - opracowanie graficzne

Zespoły branżowe :

mgr inż. Urszula Dudzińska   - demografia i dane statystyczne
mgr inż. Józef Stefan   - komunikacja
mgr inż. Lidia Bogucka   - infrastruktura techniczna
mgr inż. Wiesław Bocianowski   - infrastruktura techniczna
mgr inż. Lucyna Zymyn   - ochrona środowiska
mgr inż. Małgorzata Słupczyńska   - zasoby przyrody
mgr inż.arch. Aleksander Filepowicz   - zasoby kulturowe
mgr inż. Wiesław Centka   - rolnictwo i leśnictwo

[Siódma zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sanok wykonana w 2011 r.

**ZESPÓŁ AUTORSKI SIÓDMEJ ZMIANY:
MGGP S.A. BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO,**

33-100 Tarnów, ul. Kaczkowskiego 6, Tel. (014) 62 638 90

mgr inż. arch. Małgorzata Przybysz-Ławnicka

członek OIU w Katowicach Nr KT-252 uprawnienia urbanistyczne nr 1644

mgr inż. arch. Agata Korzeniowska,

mgr Maciej Smyk,

mgr Maria Mierzwa.]¹

[Siódma zmiana Studium sporządzona została zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz.717 z późn. zm.) W związku z tym zaktualizowano zapisy dotyczące terenów w granicach opracowania Siódmej Zmiany Studium, przywołujące akty prawne obowiązujące w momencie uchwalenia Studium (w roku 1998) oraz jego zmian, tj. w czasie obowiązywania ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz.415).]¹

---

¹ [...] Wprowadzono Siódmą Zmianę Studium Gminy Sanok

Projekt szóstej zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dla Gazociągu Wysokiego Ciśnienia Dn 700, MOP 8,4MPa relacji Hermanowice - Strachocina, wraz z infrastrukturą towarzyszącą, wykonany został przez Firmę: PUCHYR architekci inż. Małgorzata Puchyr, 37-750 Dubiecko ul. Śliwnicka 20.

Zespół autorski:

- > inż. Małgorzata Puchyr główny projektant, nr wpisu na listę Południowej Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Katowicach KT- 304, zagadnienia urbanistyczne i przyrodnicze,
- > mgr inż. arch. Agnieszka Puchyr, zagadnienia urbanistyczne,
- > mgr inż. arch. Maciej Jamroży, zagadnienia urbanistyczne i przyrodnicze.

SPIS TREŚCI

	Str.
[Uwarunkowania dla obszaru objętego Siódmą Zmianą Studium -----	2a] ²
[Uwarunkowania Szóstej Zmiany Studium -----	2d] ³
I. Problemy i szansę rozwoju gminy oraz przesłanki polityki	
przestrzennej. -----	1
1. Problemy rozwoju.-----	3
2. Szansę rozwoju -----	3
3. Cele i kierunki rozwoju. -----	10
II. Struktura funkcjonalno-przestrzenna. -----	14
1. Główne funkcje gminy Sanok. -----	14
2. Przekształcenia w strukturze funkcjonalno-przestrzennej. -----	15
III. Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska	
przyrodniczego.-----	16
1. Zasady kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego. -----	16
2. Obszary i obiekty prawnie chronione. -----	16
2.1. Stan istniejący. -----	16
2.2. Stan projektowany. -----	17
3. Obszary systemu ekologicznego. -----	18
3.1. Wody -----	18
3.2. Obszary leśne wyłączone ze zmiany sposobu użytkowania. -----	19
3.3. Obszary rolne z dopuszczeniem zalesień. -----	20
3.4.1. Obszary otwarte pozostawione w użytkowaniu rolniczym. -----	20
3.4.2. Obszary otwarte pozostawione w użytkowaniu rolniczym z ograniczonym prawem zainwestowania. -----	21
3.5. Obszary występowania złóż surowców energetycznych i nieenerge- tycznych. -----	22
IV. Kierunki i zasady ochrony dóbr kultury i krajobrazu. -----	24
1. Zasady ochrony dóbr kultury.-----	24
2. Kierunki i rodzaje ochrony dóbr kultury.-----	-25
3. Ochrona krajobrazu. -----	25
V. Kierunki rozwoju rolnictwa i leśnictwa. -----	26
VI. Kierunki i zasady rozwoju turystyki i rekreacji.-----	28
VII. Kierunki rozwoju i zasady gospodarki przestrzennej	
dotyczące obszarów zainwestowania. -----	33

² [.....] Wprowadzono Siódmą Zmianą Studium Gminy Sanok

³ [.....] Wprowadzono Szósta Zmianą Studium Gminy Sanok

1. Zasady i polityka gminy dotyczące terenów zainwestowania.-----	33
1.1. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa. -----	37
1.2. Kierunki rozwoju działalności gospodarczej i produkcyjnej.-----	39
1.3. Kierunki rozwoju działalności usługowej.-----	40
VIII. Kierunki rozwoju komunikacji.-----	46
1. Zasady i polityka gminy dotycząca systemu transportowego.-----	46
2. Kierunki i zasady funkcjonowania układu komunikacyjnego (samochodowego i kolejowego). -----	47
2.1. Zewnętrzne powiązania gminy.-----	47
2.2. Wewnętrzne powiązania gminy. -----	47
3. Komunikacja zbiorowa. -----	50
4. Zaplecze techniczne motoryzacji.-----	50
IX. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej.-----	52
1. Polityka rozwoju infrastruktury sanitarnej.-----	52
1.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę.-----	52
1.2. Kierunki rozwoju systemów kanalizacyjnych. -----	53
1.3. Kierunki i zasady usuwania odpadów stałych. -----	54
2. Kierunki zaopatrzenia w gaz ziemny. -----	55
3. Elektroenergetyka. -----	55
4. Telekomunikacja. -----	56
X. Obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe.-----	57
1. Obszary, dla których obowiązkowe sporządzenie planów miejscowych wynika z przepisów szczególnych. -----	57
[XI. Uzasadnienie i synteza Siódmej Zmiany Studium-----	59]
[XII. Uzasadnienie i synteza Szóstej Zmiany Studium-----	62]⁴
1. Uzasadnienie Szóstej Zmiany Studium-----	62
2. Synteza Szóstej Zmiany Studium -----	63] ⁵

⁴ [.....] Wprowadzono Siódmą Zmianą Studium Gminy Sanok

⁵ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

[UWARUNKOWANIA DLA OBSZARU OBJĘTEGO SIÓDMĄ ZMIANĄ STUDIUM

Siódma Zmiana Studium dotyczy terenów położonych w zachodniej części gminy Sanok w granicach administracyjnych sołectwa Strachocina na trasie planowanej inwestycji przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina - Pogórska Wola. Planuje się tam lokalizację początkowego odcinka gazociągu przesyłowego z kopalni gazu Strachocina. Poprowadzenie inwestycji planowane jest wzdłuż istniejącego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN300 relacji Strachocina - Krosno - Warzyce.

1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu:
  - a) Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie
Obszar będący przedmiotem Siódmej Zmiany Studium obejmuje tereny niezainwestowane. Północna część trasy gazociągu przebiega przez obszary leśne.
  - b) Istniejąca infrastruktura elektroenergetyczna.
Przez północną część obszaru objętego Siódmą Zmianą Studium, w kierunku kopalni Strachocina przebiega linia elektroenergetyczna 15kV. Poza nią nie występują na omawianym obszarze sieci wysokich ani średnich napięć nakładających ograniczenia w zainwestowaniu w postaci stref technicznych.
  - c) Istniejąca infrastruktura gazowa.
Przez obszar objęty Siódmą Zmianą Studium przebiegają przesyłowe gazociągi wysokoprężne: DN300 relacji Strachocina - Krosno - Warzyce oraz DN250 relacji Strachocina-Targowiska,
2. Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony.
Obecnie przestrzeń obszaru objętego Zmianą Studium tworzą otwarte tereny pozbawione zainwestowania kubaturowego zadrzewienia, pola uprawne oraz lasy. Wskazane jest zachowanie otwartego charakteru tych terenów i ograniczenie ingerencji w istniejący ład przestrzenny.
3. Środowisko przyrodnicze, w tym rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna oraz zasoby wodne.
  - a) Szata roślinna.
Na całym obszarze objętym Siódmą Zmianą Studium, przeważają grunty orne, użytki zielone oraz zadrzewienia. Tereny te użytkowane są rolniczo. Ponadto na trasie planowanej inwestycji oraz w jej najbliższym otoczeniu występują kompleksy leśne.
  - b) Gleby.
Na obszarze objętym Siódmą Zmianą Studium zalegają w większości gleby klasy IV i V.
  - c) Wody, w tym zasoby wód podziemnych.
Teren planowanej inwestycji gazowej przecinają liczne naturalne ciekły.
  - d) Tereny leżące w obszarze Siódmej Zmiany Studium są częściowo zmeliorowane.
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury doczesnej.
Bezpośrednio na trasie planowanego gazociągu DN700 nie zlokalizowano stanowisk archeologicznych. Dwa stanowiska znajdują się w jego pasie technicznym.
5. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.
Planowany przesyłowy gazociąg wysokoprężny DN700 jest inwestycją ponadlokalną i nie wynika bezpośrednio z potrzeb gminy Sanok. Jednocześnie jest ważnym elementem rozwoju regionu jak i kraju.]⁶

---

⁶ [.....] Wprowadzono Siódmą Zmianą Studium Gminy Sanok

[6. Stan prawny gruntów.

Większość gruntów na trasie planowanego przesyłowego gazociągu to grunty prywatne. Wyjątkami są tereny lasów oraz fragmentów dróg powiatowej i gminnej, przecinających trasę planowanej inwestycji.

7. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych.

W obszarze objętym siódmą Zmianą Studium nie obowiązuje żadna forma ochrony przyrody,

8. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Na obszarze objętym Siódmą Zmianą Studium nie występują osuwiska.

9. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin i terenów górniczych oraz zasobów wód podziemnych.

Północna część obszaru objętego Siódmą Zmianą Studium położona jest w Obszarze i Terenie Górniczym „STRACHOCINA PMG” utworzonym Decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr BKK/MN/111/96/97 z dnia 28 stycznia 1997 roku.

10. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Przez trasę planowanego gazociągu przebiegają drogi gminna i powiatowa

11. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Planowany do realizacji w obszarze objętym Siódmą Zmianą Studium, gazociąg wysokoprężny DN700, stanowi inwestycję celu publicznego o charakterze ponadlokalnym.

12. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.

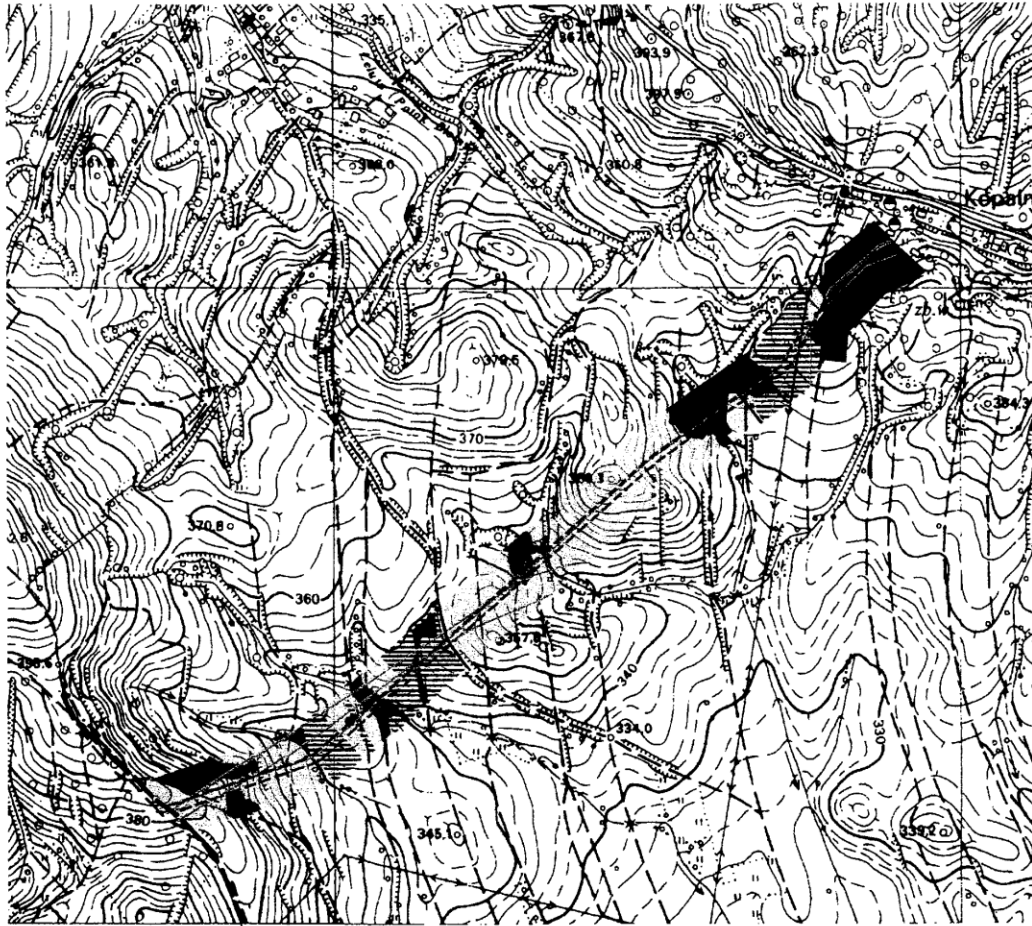
W obszarze objętym Siódmą Zmianą Studium nie występują tereny zalewowe.

Ze względu na zasięg obszaru przedmiotowej Siódmej Zmiany Studium nie wystąpiła pełna problematyka ustaleń wymaganych dla uregulowania w Studium, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr.80 poz.717 z późn. zm.). W związku z brakiem istniejącej zabudowy mieszkaniowej w obszarze opracowania nie zostały ujęte uwarunkowania wynikające z istniejącego zainwestowania (pkt.5 i 6 art. 10 ust.1 ustawy).]⁷

---

⁷ [.....] Wprowadzono Siódmą Zmianą Studium Gminy Sanok

STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SANOK

SKALA 1:10 000

UWARUNKOWANIA

1. ZASOBU PRZYRODNICZE/ UŻYTKOWANIE TERENU

- LASY
- ZADRZEWIENIA
- GRUNTY ORNE
- CIEKI NATURALNE

2. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE
- TEREN GÓRNICZY
"STRACHOCINA PMG"
- OBSZAR GÓRNICZY
"STRACHOCINA PMG"

3. ISTNIEJĄCE URZĄDZENIA KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY

- DROGI GMINNE I POWIATOWE
- GAZOCIĄGI WYSOKOPRĘŻNE
- LINIA ELEKTROENERGETYCZNA 15 kV
- TERENY ZMELIOROWANE

4. INNE OZNACZENIA

- GRANICA GMINY
- GRANICA OPRACOWANIA SIÓDMEJ ZMIANY STUDIUM

[STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SANOK

Dla Gazociągu Wysokiego Ciśnienia DN 700, MOP 8,4MPa relacji Hermanowice Strachocina, wraz z infrastrukturą towarzyszącą,

UWARUNKOWANIA SZÓSTEJ ZMIANY STUDIUM, DLA OBSZARU GAZOCIĄGU
WYSOKIEGO CIŚNIENIA RELACJI HERMANOWICE - STRACHOCINA, WRAZ Z
INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ.

Sanok-2011 r.]⁸

---

⁸ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

[SPIS TREŚCI OPRACOWANIA

Rozdział 1. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA OBSZARU, GAZOCIĄGU WYSOKIEGO CIŚNIENIA RELACJI HERMANOWICE - STRACHOCINA, WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ, OBSZARU OBJĘTEGO SZÓSTĄ ZMIANĄ STUDIUM

1.1.	Uwarunkowania - wstęp	str. 2f
1.2.	Uwarunkowania w odniesieniu do obszaru objętego zmianą studium	str. 2g
1.2.1.	Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu	str. 2g
1.2.2.	Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	str. 2g
1.2.3.	Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	str. 2h
1.2.3.1.	Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna	str. 2h
1.2.3.2.	Wody powierzchniowe	str. 2j
1.2.3.3.	Wody podziemne	str. 2k
1.2.3.4.	Tereny zalewowe	str. 2k
1.2.3.5.	Obszary osuwiskowe	str. 2l
1.2.4.	Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	str. 2l
1.2.5.	Uwarunkowania wynikające z poziomu warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia	str. 2l
1.2.6.	Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	str. 2m
1.2.7.	Uwarunkowania wynikające z potrzeby i możliwości rozwoju gminy	str. 2m
1.2.8.	Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów	str. 2m
1.2.9.	Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	str. 2n
1.2.10.	Uwarunkowania wynikające z obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	str. 2n
1.2.11.	Uwarunkowania wynikające z udokumentowania złóż kopalin oraz zasobów złóż podziemnych	str. 2n
1.2.12.	Uwarunkowania wynikające z występowania terenów i obszarów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	str. 2o
1.2.13.	Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	str. 2p
1.2.14.	Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych	str. 2q

Rozdział 2. ANALIZA UWARUNKOWAŃ. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKOWIZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.1.	Dotychczasowe zmiany w środowisku	str. 2r
2.2.	Struktura przyrodnicza obszaru opracowania	str. 2s

Rozdział 3. WNIOSKI str. 2w]⁹

⁹ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

[ROZDZIAŁ 1
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA
OBSZARU, GAZOCIĄGU WYSOKIEGO CIŚNIENIA RELACJI HERMANOWICE-
STRACHOCINA, WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ, OBJĘTEGO
SZÓSTĄ ZMIANĄ STUDIUM

1.1. UWARUNKOWANIA - WSTĘP

Uwarunkowania rozwoju to szereg powiązanych ze sobą zjawisk mających bezpośredni wpływ na procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym, kulturowym i społecznym gminy. Podczas pracy nad zmianą Studium pojęto szeroką analizę tych elementów, które mają najistotniejszy wpływ na kształtowanie się przestrzeni gminy oraz na jakość życia mieszkańców.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok zostało uchwalone Uchwałą Nr XXXV/227/98 Rady Gminy Sanok w dniu 16 czerwca 1998r. Potrzeby wynikające z rozwoju gminy spowodowały konieczność zmiany studium, które zostało częściowo zmienione:

- > Uchwałą Nr XIV/86/2007 Rady Gminy Sanok z dnia 26 października 2007r. - zmiana dotyczyła obszaru M/U w miejscowości Bykowce,
- > Uchwałą Nr XLV/338/2010 Rady Gminy Sanok z dnia 23 kwietnia 2010r. - zmiana dotyczyła obszaru 1MN/U w miejscowości Stróże Wielkie i 2UT w miejscowości Tyrawa Solna, Rada Gminy podjęła uchwałę o zmianie studium w miejscowości Strachocina, dla której procedura nie została zakończona,
- > Uchwałą Nr IV/15/2011, z dnia 21 stycznia 2010r. - zmiana dotyczyła poszerzenia istniejącego cmentarza, wraz ze strefą ochrony sanitarnej 150m od granic nowego cmentarza.

Studium Gminy Sanok zostało uchwalone na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1999r. Nr 15 poz.139 z późn. zm.).

Studium gminy na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r, o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80 poz.717 z późn. zm.) zachowuje moc obowiązującą.

Art. 27 w/w ustawy stanowi, iż zmiana studium następuje w takim trybie, w jakim jest ono uchwalane. Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. nr 118 poz.1233) projekt studium, a więc również jego zmiana powinna zawierać część określającą uwarunkowania wynikające z art. 10 ust.2 ustawy, które zostały opisane w niniejszym opracowaniu.]¹⁰

---

¹⁰ [.....] *Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok*

[1.2. UWARUNKOWANIA W ODNIESIENIU DO OBSZARU OBJĘTEGO ZMIANĄ STUDIUM

1.2.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

Teren objęty szóstą zmianą Studium położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300, relacji Hermanowice - Strachocina, wykonanego przed laty i będącego w pełnej zdolności eksploatacyjnej.

Planowany do realizacji gazociąg DN 700 obejmujący teren szóstej zmiany Studium wymagał będzie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, zgodnie z art.7 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dokonuje się z trybie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, o którym mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W związku z nieznaczną rozbieżnością trasy gazociągu DN 300 oznaczoną w obowiązującym Studium, ze stanem rzeczywistym w terenie, wzdłuż której planowany jest do budowy gazociąg DN 700 oraz ze względu na konieczność ominięcia przeszkód terenowych przez planowany gazociąg DN 700, zaszła potrzeba dokonania zmiany Studium w niezbędnym zakresie.

Teren objęty szóstą zmianą Studium przebiega przez tereny upraw rolnych, lasów prywatnych i państwowych, wód powierzchniowych, złóż żwiru i surowców ilastych, skał krzemionkowych zwięzłych i luźnych, tereny predysponowane do rozwoju turystyki i wypoczynku, doliny pełniące rolę korytarzy ekologicznych, tereny zagrożenia powodziowego wodą 100 letnią, obszary górnicze.

Trasa gazociągu relacji Hermanowice - Strachocina o łącznej długości około 80 km będzie przebiegała przez teren 7 gmin. w tym przez teren gminy Sanok, na odcinku około 16,0km.

Planowany gazociąg w obszarze objętym szóstą zmianą Studium, przebiegał będzie wzdłuż istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300 relacji Hermanowice - Strachocina z założeniem lokalizacji nowo projektowanego gazociągu i jego 12m strefy kontrolowanej oraz częściowo pasa montażowego w pasie strefy ochronnej (odległości bezpiecznych) istniejącego gazociągu, której szerokość określają przepisy szczególne, dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe.

1.2.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Na terenie objętym szóstą zmianą Studium, ład przestrzenny został zachowany, ponieważ na tym terenie funkcjonuje gazociąg DN 300, wraz z obiektami i urządzeniami na sieci, oznakowanymi w terenie, zgodnie z przepisami odrębnymi. Na trasie szóstej zmiany Studium w terenach rolnych dokonywane są koszenia i inne rolnicze użytkowanie terenu, ponieważ infrastruktura techniczna podziemna nie wymaga trwałego wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolnej.]¹¹

¹¹ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

[Na terenach gruntów leśnych szósta zmiana obejmuje istniejące przecinki w drzewostanie. Na terenach leśnych zostanie dokonane trwałe wyłączenie gruntów leśnych z produkcji leśnej, w pasie nieco szerszym niż zostało ono dokonane na potrzeby istniejącego gazociągu DN 300.

W granicach szóstej zmiany Studium nie występują żadne obiekty budowlane, ponieważ szósta zmiana obejmuje teren bezpośrednio sąsiadujący z istniejącym gazociągiem. Lokalizacja nowego gazociągu DN 700 zmieści się w strefie gazociągu DN 300, z tego też powodu nie powstały na tym terenie żadne obiekty kubaturowe.

Przeważająca część terenu objętego szóstą zmianą Studium, stanowi tereny rolne otwarte, które pozostają nadal w rolniczym użytkowaniu.

Przedmiotowy pas terenu przecięty jest infrastrukturą drogową (słabo rozwiniętą) i techniczną w postaci napowietrznych linii energetycznych i istniejącego gazociągu DN 300.

Istniejący gazociąg DN 300 położony został w latach 80-tych. Obecnie jedynym widocznym śladem zrealizowania inwestycji na terenach otwartych są słupki żółto - czerwone znacznikowe, natomiast na terenach leśnych dodatkowo przecinka, na której widoczna jest naturalna sukcesja. Projektowany gazociąg będzie oddalony od istniejącego w odległości około 5m na terenach nieleśnych i około 3,5m na terenach leśnych.

1.2.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

W obszarze objętym szóstą zmianą Studium funkcjonują następujące formy ochrony przyrody, o których mowa w przepisach ustawy o ochronie przyrody:

- > Park Krajobrazowy Gór Słonnych,
- > Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- > Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Góry Słonne” (PLB180003),
- > Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Góry Słonne” (PLH180013),
- > Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Rzeka San” (PLH180007).

Teren objęty szóstą zmianą Studium obejmuje miejscowości o charakterze rolniczym, w których nie funkcjonują zakłady przemysłowe, powodujące uciążliwości w zakresie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Zatem teren ten należy rozpatrywać, jako teren czysty ekologicznie, na którym nie występują przekroczenia norm emisyjnych.

1.2.3.1. ROLNICZA I LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Obszar objęty szóstą zmianą Studium został podzielony na tereny użytków rolnych, tereny użytków leśnych oraz tereny inne, w tym tereny wód rzeki San, pod którą planowany jest przewiert, ze względu na przyjętą trasę gazociągu DN 700 objętą szóstą zmianą Studium. Użytki rolne w gminie stanowią 54% powierzchni gminy, a użytki leśne 34%.]¹²

---

¹² [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

[Obszar gminy cechuje duża różnorodność typów gleb oraz duży zakres ich rolniczej przydatności. Teren znajdujący się w granicach szóstej zmiany Studium, obejmuje głównie gleby brunatne, są to gleby mocno zróżnicowane pod względem cech fizycznych i wilgotnościowych, zostały zaliczone do klas bonitacyjnych, jako: grunty orne (R) klasy od dla do V, pastwiska trwałe (Ps) klasy od III do VI. grunty zadrzewione i zakrzewione (Lz) klasy od IV do V, lasy (Ls) klasy od IV do VI, łąki trwałe (V), drogi (dr), wody płynące oraz stojące (Wp, Ws) oraz rowy (W). Na długości około 0,5km biegnie przez tereny leśne.

Lokalny system ekologiczny tworzony jest tu przez: r tereny podmokłe,

- > łąki, pastwiska,
- * śródpolne zadrzewienia i zakrzewienia,
- * ciekły wodne wraz z ciągami zadrzewień, zakrzewień i łąk ciągnących się wzdłuż cieków.

Na terenie objętym opracowaniem można wyodrębnić następujące typy krajobrazów użytkowych:

- > łąkowo - pastwiskowy,
- > pól uprawnych,
- > gruntów rolnych zadrzewionych samosiewkami,
- > użytków leśnych.

Grunty o V klasie bonitacyjnej mają ograniczoną przydatność rolniczą, stąd istnieje tendencja do ich odłogowania i nieużytkowania. Na gruntach tych dochodzi do sukcesji roślinności krzewiastej i drzewiastej. Łąki i ugory poprzecinane pasami pól z uwagi na sąsiedztwo buczynowych kompleksów leśnych wchodzi rośliny typowo buczynowe. Na ugorach często występują samosiejki drzew liściastych, m.in. buka zwyczajnego (*Fagus sylvatica* L.), grabu pospolitego (*Carpinus betulus* L.) i brzozy brodawkowatej (*Betula pendula* Roth), a także pojedyncze krzewy głogu (*Crataegus* L.) i dzikiej róży (*Rosa canina* L.).

Na terenach nieleśnych występuje głównie drzewostan z przewagą gatunków liściastych.

Drzewa iglaste w postaci sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*) spotkać można jedynie na kilku działkach w obrębie Pakoszówka i Srogów Górny, natomiast modrzewia w obrębie Fa-lejówka.

Analizowany teren na długości około 0,5km przebiega przez tereny leśne. W drzewostanie i podroście występują głównie drzewa liściaste. Miejscami na analizowanym terenie spotykany jest młodnik sosnowy lub sosnowo - modrzewiowy z domieszką brzozy brodawkowatej (*Betula pendula*), dębu szypułkowego (*Quercus robur*), dębu pospolitego (*Carpinus betulus*), buka zwyczajnego (*Fagus sylvatica*), a także leszczyny pospolitej (*Corylus avellana*). Tereny młodników występują na działkach:

- > 837 (obręb Strachocina) - młodnik sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*),
- > 968/1, 955 (obręb Pakoszówka) - młodnik sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*),
- > 1202/19 (obręb Srogów Górny) młodnik sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*),
- r 2, 3, 5/2 (obręb Falejówka) - młodnik z gatunkami: brzozy brodawkowatej (*Betula pendula*), grabu zwyczajnego (*Carpinus betulus*), dębu szypułkowego (*Quercus ro-6wr*), świerku pospolitego (*Picea abies*), olszy czarnej (*Alnus glutinosa*),¹³

¹³ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianę Studium Gminy Sanok

- [A 16.14.17 (obręb Mrzyglód) - młodnik sosnowe - modrzewiowy z gatunkami; sosny pospolitej (*Pinus sylvestris*), modrzewia europejskiego (*Larix decidua*), brzozy brodawkowej (*Betula pendula*), klonu jaworu (*Acer pseudoplatanus*), dębu szypułkowego (*Quercus robur*), jabłoni dzikiej (*Malus sp.*), śliwy domowej (*Prunus domestica*), głogu dwuszyjkowego (*Crataegus laevigata*), dzikiej róży (*Rosa canina*), kaliny koralowej (*Viburnum opulus*) młodnik sosnowy,
- > 17, 21 (obręb Mrzyglód) - młodnik z gatunkami olszy czarnej (*Alnus glutinosa*), dębu szypułkowego (*Quercus robur*), sosny pospolitej (*Pinus sylvestris*).
  - > 1202/19 (obręb Srogów Górny) młodnik sosny zwyczajnej (*Pinus sylvestris*).

Teren obejmujący szóstą zmianę Studium zakłada ochronę rzek, potoków, cieków wodnych również poprzez ochronę korytarzy ekologicznych rzek i wyłączenie terenów przybrzeżnych z terenów budowlanych. Dotyczy to przede wszystkim terenów dolin (okresowo zalewanych), przy czym strefa ta nie może być mniejsza niż 50m od linii brzegowej Sanu i 15m od linii brzegowej pozostałych cieków, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej oraz z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Budowa projektowanego gazociągu nie narusza przyjętych celów i zasad pasa ekologicznego, gdyż jest to inwestycja polegająca na położeniu podziemnego gazociągu. Szósta zmiana Studium poprzedza dalszy proces inwestycyjny, w ramach którego w obrębie wyznaczonych terenów wolnych od zabudowy nie przewiduje się budowy obiektów kubaturowych. W związku z powyższym charakter projektowanej inwestycji nie będzie uniemożliwiał dostępu do wody, prowadzenia robót remontowych i konserwacyjnych.

Szósta zmiana Studium dokonana na potrzeby budowy gazociągu nie będzie stanowiła bariery ekologicznej utrudniającej lub całkowicie hamującej przemieszczanie się gatunków.

Dla zapewnienia zachowania walorów krajobrazowych, szósta zmiana Studium jest mało znacząca, ponieważ istniejące tereny rolne nadal pozostaną, jako tereny upraw rolnych, a tereny leśne nadal pozostają terenami leśnymi przy nie wielkiej wycince drzew wynikającej z potrzeb inwestycyjnych. Realizacja infrastruktury technicznej podziemnej nie spowoduje znaczących zmian w rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

1.2.3.2. WODY POWIERZCHNIOWE

Teren objęty szóstą zmianą Studium należy do zlewni Sanu, który przepływa z zachodu na wschód i jest główną rzeką przepływającą przez Gminę Sanok. Obok Sanu sieć rzeczna stanowią również nieduże potoki, będące prawobrzeżnymi i lewobrzeżnymi dopływami głównej rzeki San. Zlokalizowane są tu również dopływy Wisłoka. Teren objęty szóstą zmianą Studium odwadniany jest przez rzekę Tyrawka ~ prawobrzeżny dopływ Sanu oraz rzekę Sanoczek- lewobrzeżny dopływ Sanu. Rzeki te nie przecinają bezpośrednio obszaru objętego zmianą studium. Teren objęty szóstą zmianą przecinają mniejsze ciek wodne i rowy melioracyjne, jak np.: dopływ spod Pakoszówki oraz inne liczne mniejsze ciek i rowy melioracyjne. Teren objęty szóstą zmianą Studium przecina rzekę San.]¹⁴

¹⁴ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

1.2.3.3. WODY PODZIEMNE

Teren objęty szóstą zmianą Studium znajduje się w obrębie regionu hydrogeologicznego zwanego Regionem Karpackim nr XIV makroregionu południowego. W wyznaczonym pasie terenu na podstawie mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1: 50000 zidentyfikowano występowanie poziomów wodonośnych: czwartorzędowego obejmującego dolinę Sanu oraz trzeciorzędowego (fliszowego).

Czwartorzędowy poziom wodonośny budują osady rzeczne doliny Sanu. Poziom wodonośny występuje na ogół na głębokości od 5 do 10 m poniżej powierzchni terenu. Poziom trzeciorzędowy zbudowany jest z utworów fliszowych wykształconych w postaci piaskowców grubo ławicowych przekładanych łupkami ilasto - marglistymi, bądź z piaskowców średnio ławicowych i przewarstwionych pakietami łupkowymi. Średnia miąższość warstwy wodonośnej wynosi ok. 15m. Znaczna część analizowanego terenu nie posiada interpretacji hydrogeologicznej i traktowana jest, jako bezwodna pomimo występowania na tym obszarze poziomów wodonośnych. W rejonach wydzielonych jako bezwodne mogą występować miejsca, gdzie głębokość występowania głównego poziomu użytkowego wynosić może do 2 m. Wody podziemne na przeważającym terenie należą do wód wysokiej jakości (klasa Ib) i charakteryzują się dobrą jakością, naturalnym chemizmem oraz słabymi zmianami antropogenicznymi. Skład chemiczny wód poziomu czwartorzędowego i fliszowego jest podobny. Podstawowe parametry analiz takie jak mineralizacja ogólna, zawartość jonów Cl, NO, SO, Fe na ogół w przedziale wartości normatywnych przewidzianych dla wód do picia i na potrzeby socjalno - bytowe.

1.2.3.4. TERENY ZALEWOWE

Dla terenu objętego szóstą zmianą Studium oraz dla terenu całej zlewni zostało opracowane Studium zagrożenia powodziowego określające zasięg wód powodziowych rzeki San i warunki wykorzystania terenu.

W związku z tym, w szóstej zmianie Studium zostały określone zasięgi wód zalewowych, zawarte w opracowaniu sporządzonym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie - administratora zlewni Sanu.

Tereny objęte szóstą zmianą Studium obejmują częściowo obszary bezpośredniego zagrożenia zalewaniem wodami powodziowymi stuletnimi tzw. wodą Q1%, w rejonie rzeki San. Trasa gazociągu przechodzi częściowo przez tereny, dla których wyznaczone zostały obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią w opracowaniu „Wyznaczenie stref zagrożenia powodziowego w zlewni Sanu, jako integralny element studium ochrony przeciwpowodziowej”, stanowiącym I etap studium ochrony przeciwpowodziowej. Zasięg wód, o których mowa wyżej należy uwzględnić w opracowaniu Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, na potrzeby budowy gazociągu.

Na podstawie materiałów kartograficznych - Obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Sanu stanowiących integralną część „Studium Ochrony Przeciwpowodziowej Etap I” - można stwierdzić, że na odcinku biegnącym przy rzece San przedmiotowy teren znajduje się na obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią.

Teren ten został oznaczony na rysunku uwarunkowań szóstej zmiany Studium.]¹⁵

¹⁵ [...] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

[1.2.3.5.   *OBSZAR Y OSUWISKOWE*

Szosta zmiana Studium obejmuje tereny poza udokumentowanymi terenami osuwiskowymi lub predysponowanymi do osuwania się mas ziemnych.

1.2.4.   *UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY I WSPÓŁCZESNEJ*

W obszarze objętym szóstą zmianą Studium występują stanowiska archeologiczne objęte formą ochrony konserwatora zabytków:

- > stan. 25 AZP 112-77/58 w miejscowości Strachocina. (funkcja: punkt osadn.),
- > stan. 21 AZP 112-77/54 w miejscowości Strachocina, (funkcja: punkt osadn.),
- > stan. 3 AZP 112-77/85 w miejscowości Pakoszówka, (funkcja: osada, punkt osadn.),
- > stan. 27 AZP 112-77/109 w miejscowości Pakoszówka, (funkcja: osada, punkt osadn.),
- > stan. 1-2 AZP 112-77/133 w miejscowości Srogów Górny, (funkcja: osada)
- > stan. 24 AZP 112-78/34 w miejscowości Falejówka, (funkcja: 2 punkty osadn.),
- > stan. 27 AZP 112-78/37 w miejscowości Falejówka, (funkcja: 2 ślady osadnicze),
- > stan. 10 AZP 111-78/29 w miejscowości Raczkowa, (funkcja: ślad osadniczy, osada),
- > stan. 15 AZP 112-78/25 w miejscowości Falejówka (funkcje: punkt osadniczy, osada),
- >> stan. 4 AZP 112-79/67 w miejscowości Mrzyglód, (funkcja: osada),
- > stan. 10 AZP 112-79/73 w miejscowości Mrzyglód, (funkcja: osada),
- > stan. 12 AZP 112-79/75 w miejscowości Mrzyglód, (funkcja: 2 ślady osadnicze, osada),
- > stan. 16A ZP112-79/16 w miejscowości Tyrawa Solna, (funkcja: 2 ślady osadnicze),
- > stan. 21 AZP 112-79/21 w miejscowości Tyrawa Solna, (funkcja: 5 śladów osadniczych),
- > stan. 33 AZP 112-79/33 w miejscowości Tyrawa Solna, (funkcja: osada, ślad osadn.)

Obowiązek badań archeologicznych oraz nadzorów archeologicznych powinien być wpisany w projekt budowlany zamierzenia inwestycyjnego. Projekt ten powinien podlegać uzgodnieniu z w/w z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Na tym terenie nie są zlokalizowane obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków ani też do ewidencji zabytków, objęte ochroną konserwatorską.

1.2.5.   *UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POZIOMU WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA*

W obszarze objętym szóstą zmianą Studium w przeważającej części funkcjonują tereny upraw rolnych i leśnych, a zatem warunki i jakość życia mieszkańców w terenach rolnych i leśnych nie podlegają szczegółowej analizie w zakresie warunków i jakości życia mieszkańców i ochrony ich zdrowia, w związku ze zmianą Studium.]¹⁶

¹⁶ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

[Szósta zmiana Studium obejmuje nieznaczne rozszerzenie terenu już zainwestowanego funkcjonującym gazociągiem wysokoprężnym DN 300. na potrzeby budowy w sąsiedztwie drugiego gazociągu DN 700.

Planowane w przyszłości zamierzenie inwestycyjne jest zaliczone do mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, dla którego może być wymagany raport o oddziaływaniu na środowisko, w rozumieniu przepisów ustawy¹⁷ z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko Procedura administracyjna prowadzona przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w ramach oceny oddziaływania na środowisko, wykazała, że dla całego zadania inwestycyjnego wymagana będzie ocena oddziaływania na środowisko, w ramach której został sporządzony raport o oddziaływaniu na środowisko.

1.2.6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA I UDNOŚCI JEJ MIENIA

Zagrożeniem dla bezpieczeństwa ludności i mienia mogłyby być tereny położone w sąsiedztwie rzeki San, w obszarze potencjalnego zagrożenia zalewania wodami powodziowymi Q1 % (z częstotliwością występowania raz na 100 lat), w przypadku gdyby zmiana Studium dotyczyła ustalenia nowych terenów pod zabudowę. Jednak szósta zmiana Studium dotyczy terenów przeznaczonych pod infrastrukturę techniczną podziemną, co oznacza, że zmiana ta nie spowoduje zagrożenia ludzi i mienia w zasięgu wód stuletnich. Technologia ułożenia gazociągu pod dnem koryta Sanu jest technologią bezpieczną dla ludzi i środowiska. Obszar szóstej zmiany Studium obejmuje w przeważającej części istniejące tereny rolne i leśne, a zatem na terenie upraw rolnych i leśnych zagrożenie dla ludzi i mienia nie występuje. Wyjątek może stanowić poważna awaria gazociągu, jednak system monitoringu zainstalowany na sieci, spowoduje przekazanie natychmiastowej informacji o awarii, skutkującej natychmiastowym wyłączeniem odcinka sieci.

1.2.7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Gmina Sanok, potrzebuje zapewnienia nowych miejsc pracy, poprawy warunków życia, poprawy warunków komunikacji i potrzebę budowy dodatkowych elementów infrastruktury technicznej. Teren objęty szóstą zmianą Studium, spełnia kryterium rozbudowy infrastruktury technicznej, przy realizacji której, jest szansa zatrudnienia pewnej liczby mieszkańców podczas budowy.

1.2.8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

W granicach opracowania znajdują się grunty będące w większości własnością osób fizycznych.]¹⁷

---

¹⁷ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

[W obszarze opracowania położone są również grunty będące własnością innych podmiotów gospodarczych, w tym również grunty mienia komunalnego, grunty będące własnością Skarbu Państwa i innych jednostek organizacyjnych.

1.2.9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

W obszarze objętym szóstą zmianą Studium nie występują obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych.

1.2.10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLGICZNYCH

Teren objęty opracowaniem szóstej zmiany Studium stanowi obszar położony poza terenami osuwiskowymi, oraz poza terenami predysponowanych usuwisk. Zagrożenia geologiczne mogą powstać wzdłuż brzegu Sanu i są one związane z możliwością zachwiania stateczności skarpy Sanu.

1.2.11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z UDOKUMENTOWANIA ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW ZŁÓŻ PODZIEMNYCH

Teren obejmujący szóstą zmianę Studium obejmuje tereny górnicze ze złożami zarówno surowców mineralnych jak i bitumicznych.

Na tym terenie występują: **I. Skąły krzemionkowe luźne:**

- > Z7 - Mrzygłód-Dobra - złożo udokumentowane, (eksploatowane),
- >- złożo z udokumentowanymi zasobami żwiru i piasku dla budownictwa.

Udokumentowane zasoby bilansowe złoża w kategorii C, z jakością w kategorii B i wynoszą 4973tys. Mg, złożo jest zawodnione, eksploatacja prowadzona jest spod wody. Zgodnie z komentarzem do Mapy Geośrodowiskowej Polski (Warszawa 2007) złożo to jest złożem powszechnym, licznie występującym w skali kraju i mało konfliktowym,

- > Z12 - obszar Mrzygłód - złożo nieudokumentowane, ok. 3,7mln Mg (perspektywiczne). Zgodnie z komentarzem do Mapy Geośrodowiskowej Polski (Warszawa 2007) złożo żwiru dla budownictwa jest zarejestrowane i umownie zakwalifikowane do kategorii C,

II. **Surowce ilaste (łupki ilaste):**

- > Z1 7 - obszar Trepcza - złożo nieudokumentowane (perspektywiczne), nieprzewidziane do eksploatacji. Jest to obszar wychodni zapiaszczonych odmian łupków warstw krośnieńskich. Są one łatwe do rozdrobnienia i nawilgocenia oraz odporne na zmiany]¹⁸

¹⁸ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianę Studium Gminy Sanok

[temperatury w trakcie wypalania, dzięki czemu mogą być stosowane do produkcji cegły, łupki są bardzo plastyczne, mało zanieczyszczone, posiadają mały interwał spiekania, znaczną skurczliwość suszenia oraz dużą wytrzymałość na ściskanie. W obrębie tego obszaru istnieje możliwość udokumentowania surowca ilastego, III, **Surowce bitumiczne (gaz ziemny):**

- > G3 - obszar górniczy Jurowce - Srogów (Rozdzielnia Strachocina), gaz ziemny 95,94mln Mg. Zgodnie z komentarzem do Mapy Geośrodowiskowej Polski (Warszawa 2007) złoża to występuje w obrębie antykliny Jurowce - Srogów, która łączy fałd Strachociny z antykliną Sanoka. Kolektorem dla poziomu gazonośnego zalegającego na głębokości od 1176m do 1523m są piaskowce istebniańskie (kreda górna). Złoża jest zawadnione wysoko zmineralizowanymi solankami chlorkowo - sodowymi. Obecnie zasoby złoża są w wysokości 25,27mln nr, jest to złoża skoncentrowane, mało konfliktowe. Użytkownik złoża posiada koncesję na eksploatację gazu ziemnego ważną do 2019r, ? teren górniczy „Strachocina PMG 1”,
- P G6 - obszar górniczy Strachocina (Kopalnia Strachocina), gaz ziemny, bezzbiornikowe magazynowanie gazu ziemnego w horyzoncie kredowym. Zgodnie z komentarzem do Mapy Geośrodowiskowej Polski (Warszawa 2007) złoża to występuje w antyklinarnej strukturze Strachociny - Sanoka. Posiada cechy złoża warstwowo - masywowe, w którym wydzielono dwa produktywne horyzonty złożowe w piaskowcach istebniańskich górnych (czarnorzeckich) izolowanych pakietami łupków. Pierwszy na głębokości 840m, a drugi na głębokości 950m. Obecnie zasoby złoża w wysokości 121,5mln m³ stanowią gaz buforowy podziemnego magazynu gazu. Jest to złoża skoncentrowane, mało konfliktowe. Użytkownik posiada koncesję na bezzbiornikowe magazynowanie gazu ziemnego ważną do 2018r.

1.2.12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW I OBSZARÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

W obszarze objętym szóstą zmianą Studium występują tereny i obszary górnicze ustanowione na podstawie przepisów odrębnych.

Obszary górnicze surowców bitumicznych (gaz ziemny):

- > G3 - obszar górniczy Jurowce - Srogów (Rozdzielnia Strachocina),
- * G6 - obszar górniczy Strachocina (Kopalnia Strachocina).

Istniejące obszary górnicze zostały oznaczone na rysunku uwarunkowań. Obszary te planowane są do zniesienia.]¹⁹

¹⁹ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

[1.2.13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

W obszarze szóstej zmiany Studium funkcjonują następujące ciagi komunikacyjne:

- > droga gminna, asfaltowa (przecięcie w km 49+580 trasy projektowanego gazociągu),
- > droga gminna, asfaltowa (przecięcie w km 51+910 trasy projektowanego gazociągu),
- > droga żwirowa (przecięcie w km 63+060 trasy projektowanego gazociągu),
- > droga żwirowa (przecięcie w km 63+270 trasy projektowanego gazociągu),
- > droga asfaltowa (przecięcie w km 66+140 trasy projektowanego gazociągu),
- > droga gminna, asfaltowa (przecięcie w km 67+910 trasy projektowanego gazociągu),
- > droga krajowa, asfaltowa (przecięcie w km 68+120 trasy projektowanego gazociągu).

W obszarze szóstej zmiany Studium funkcjonują następujące elementy uzbrojenia technicznego:

- > napowietrzna linia energetyczna: linia 15kV (przecięcie w km 51 + 190 trasy projektowanego gazociągu),
- > napowietrzna linia energetyczna: linia 15kV (przecięcie w km 51+910 trasy projektowanego gazociągu),
- > napowietrzne linie energetyczne: dwie linie NN (przecięcie w km 63+270 trasy projektowanego gazociągu),
- > napowietrzna linia energetyczna: linia NN (przecięcie w km 64+870 trasy projektowanego gazociągu),
- > napowietrzna linia energetyczna: linia 15kV (przecięcie w km 67+610 trasy projektowanego gazociągu),
- > napowietrzna linia energetyczna: linia 15kV (zbliżenie w km 68+210 trasy projektowanego gazociągu),
- > napowietrzna linia energetyczna: linia 15kV, linia NN (przecięcie w km 68+280 trasy projektowanego gazociągu),
- > podziemna infrastruktura: kabel podziemny eN (przecięcie w km 66+220 tras projektowanego gazociągu),
- > podziemna infrastruktura: kabel podziemny eNN (przecięcie w km 67+910 trasy projektowanego gazociągu),
- > podziemna infrastruktura: dwa kable podziemne eNN (przecięcie w km 68+210 trasy projektowanego gazociągu),
- > wodociąg kopalniany, wskazany przez PGNiG w Sanoku.

Minimalny kąt skrzyżowania gazociągu z drogą gminną powinien wynosi 30 stopni, a z drogami wyższej kategorii do 90 stopni, lecz nie mniejszy od 60 stopni.

Drogi o nawierzchni utwardzonej przekraczane będą bez naruszania jezdni metodą bez odkrywkową (przewiert z przeciskiem hydraulicznym rur lub przecisk pneumatyczny rur otwartych od czoła). Zgodnie ze standardem ST-G-002:2008-„Skrzyżowania gazociągów z przeszkodami terenowymi" - pod drogami krajowymi, powiatowymi i gminnymi należy stosować przewodowy układ rurowy bez instalowania rury osłonowej.]²⁰

---

²⁰ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianę Studium Gminy Sanok

1.2.14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Teren objęty szóstą zmianą Studium obejmuje teren planowany w okresie perspektywicznym do zainwestowania pod realizację gazociągu relacji Hermanowice - Strachocina, wysokiego ciśnienia DN 700, jako inwestycji celu publicznego, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.j.

Gazociąg ten służyć będzie do przesyłania paliw gazowych pomiędzy węzłem Hermanowice (gmina Przemysł), a magazynem gazu w miejscowości Strachocina (gmina Sanok). Wraz z gazociągiem budowana będzie infrastruktura towarzysząca, stanowiąca obiekty integralnie związane z gazociągiem, w tym m. in. układy przyłączeniowe, słupy nadania i odbioru tłoka inspekcyjnego z układem obejściowym, liniowe zespoły zaporowo - upustowe, słupki znacznikowe, słupki ochrony katodowej, kolumny wydmuchowe, stacje ochrony katodowej, linie energetyczne i telekomunikacyjne, linia światłowodowa relacji węzeł Hermanowice - węzeł Strachocina przeznaczona do utworzenia złączy teletransmisyjnych i teletechniki, itp. Trasa gazociągu o łącznej długości około 80km przebiegać będzie przez siedem gmin województwa podkarpackiego takich jak: Przemysł, Fredropol, Ustrzyki Dolne, Bircza, Tyrawa Wołoska, Dydnia oraz Sanok wzdłuż istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300 relacji Hermanowice - Strachocina i służyć będzie intensyfikacji przesyłu gazu.

Część terenu objętego szóstą zmianą Studium, w sąsiedztwie rzeki San, obejmują obszary planowanego przed laty zbiornika wodnego retencyjnego „Dynów- Niewistka”, jednak zadanie to nie zostało wpisane do rejestru zadań rządowych ani samorządowych. Zatem nie posiada on statusu prawnie ustanowionej inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Uwzględniając ważność tego zadania, bez względu jego obecny status prawny, szóstą zmianą Studium, ze względu na charakter i zakres późniejszej inwestycji, nie powoduje utrudnień w realizacji ważnego celu publicznego, jakim jest budowa zbiornika retencyjnego „Dynów - Niewistka”. Przejście pod terenem zbiornika retencyjnego, tym samym również pod terenem koryta rzeki San, zostało przyjęte metodą HDD. Technologia HDD może być zastosowana również w innych uzasadnionych przypadkach. Przejście HDD jest to bezwykopowa technologia sterowania przewiertu horyzontalnego. Maszyny wiertnicze do wiercenia otworu i instalacji rurociągu zostaną umieszczone po jednej stronie przejścia natomiast gazociąg do wciągania przygotowany zostanie na placu montażowym zlokalizowanym po drugiej stronie w sąsiedztwie pasa montażowego gazociągu budowanego metodą wykopu otwartego. Do budowy rurociągów metodą HDD konieczne jest zastosowanie zestawu maszyn składającego się z: wiertnicy do wierceń horyzontalnych, systemu do sporządzania płuczki wiertniczej, pompy płuczkowej, systemu do oczyszczania płuczki wiertniczej, przewodu wiertniczego, systemu sterowania oraz zestawu narzędzi wiertniczych. Pierwszym etapem budowy jest wykonanie przewiertu pilotowego o ściśle zaprojektowanej trajektorii. Do kontroli położenia świdra służy system sterowania składający się z sondy, konsoli wiertacza i komputera. System ten pozwala na precyzyjne wykonanie przewiertu z jednej strony na drugą.]²¹

²¹ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

[ROZDZIAŁ 2
ANALIZA UWARUNKOWAŃ.
WPL YW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZA GOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO

2.1. DOTYCHCZASOWE ZMIANY W ŚRODOWISKU

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r, o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, (Dz. U nr 80 poz. 717 z późn. zm.) - w Studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające z powołanego przepisu prawa. Przy czym zmiana Studium dokonywana jest w takim samym trybie jak opracowanie Studium. W związku z powyższym, na potrzeby szóstej zmiany Studium dokonano opisu uwarunkowań koniecznych do uwzględnienia w opracowanym dokumencie. Opisane uwarunkowania obejmują teren objęty szóstą zmianą Studium, na tle dotychczasowego sposobu zagospodarowania terenu w granicach opracowania. Na potrzeby dokonania opisu uwarunkowań, została dokonana analiza Ekofizjografii oraz Prognozy oddziaływania na środowisko, sporządzonej na potrzeby szóstej zmiany Studium. Ponadto na potrzeby opracowania uwarunkowań została wykorzystana inwentaryzacja przyrodnicza oraz Raport o oddziaływaniu na środowisko sporządzony w związku z trwającą procedurą oceny oddziaływania na środowisko.

Dokonana została analiza uwarunkowań oparta na ww. dokumentach, która potwierdziła, iż planowana szósta zmiana Studium, w granicach wskazanych w uchwale o przystąpieniu do zmiany Studium, nie spowoduje istotnych zmian w środowisku tak przyrodniczym jak też kulturowym.

Szósta zmiana Studium dokonywana jest w granicach strefy technicznej istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300. Strefa techniczna dla tegoż gazociągu wynosiła 35,0m. Nowa lokalizacja zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami dla gazociągu DN 700, całkowicie mieści się w granicach starej strefy, zatem szósta zmian Studium nie wniesie istotnych zmian w dotychczasowym sposobie zagospodarowania terenu.

Podczas budowy gazociągu nastąpią znaczące zmiany spowodowane wykonaniem wykopów i ułożeniem gazociągu czy też wykonaniem przepychów pod przeszkodami terenowymi, jednak nie są to działania pociągające za sobą trwałe zmiany ukształtowania terenu zmieniającego jego rzeźbę, czy też istotne zmiany w emisji zanieczyszczeń kierowanych do środowiska przez maszyny i sprzęt budowlany.

Podczas budowy mogą wystąpić zakłócenia istniejących stosunków wodnych na gruncie, jednak po zakończeniu teren zostanie przywrócony do stanu poprzedniego, a roślinność po kilku latach odrodzi się.

Na terenach rolnych planowane jest zdjęcie ziemi urodzajnej - humusu o grubości podanej zgodnie z dokumentacją geologiczną poza strefę wykopu. Humus zdjęty zostanie na pasie szerokości około 7,5m koparkami wyposażonymi w łyżki szeroko gabarytowe. Następnie wykop wykonany zostanie w gruncie rodzimym. Zdjęty humus magazynowany będzie w regularnych przyzmacach, w miejscu tak dobranym, aby był zabezpieczony przed zanieczyszczeniem, a także najeżdżaniem przez pojazdy. W celu uniknięcia zanieczyszczenia gliną lub innym gruntem nieorganicznym humus nie będzie zdejmowany w czasie intensywnych opadów. Plantowanie terenu wykonane będzie na całej szerokości pasa robót.]²²

---

²² [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

[Wolnostojące drzewa przy poboczach dróg, rowów wycinane będą po uzyskaniu decyzji właściwego organu. Po wycięciu drzew z pasa robót usunięta i wywieziona zostanie karpi-na. Gałęzie i krzaki poddane będą zrąbkowaniu. Dół po wyciętym pniu zostanie zasypyany. Dla zminimalizowania skutków wylesienia pas budowlano - montażowy w terenie leśnym ograniczony będzie do 17m.

2.2. STRUKTURA PRZYRODNICZA OBSZARU OPRACOWANIA

Analiza obszaru objętego szóstą zmianą Studium pozwoliła na wyodrębnienie struktury przyrodniczej, utworzonej poprzez:

- > łąki i pastwiska,
- >- pola uprawne,
- > śródpolne zadrzewienia i zakrzewienia,
- > ciek wodny oraz ciągi zadrzewień, zakrzewień i łąk ciągnących się wzdłuż cieków,
- > dna dolin rzek i potoków,
- > użytki leśne.

Łąki, pastwiska - mają istotne znaczenie dla zachowania wysokiej różnorodności gatunkowej i biocenotycznej. Położone obszary szóstej zmiany Studium w terenach równinnych nie spowoduje zjawiska erozji, jednak część obszaru obejmuje tereny o większym nachyleniu, w tym stoki, na których istnieje zagrożenie powstania zjawisk erozyjnych. Łąki i pastwiska o małej żyzności i zagrożone erozją są mało odporne na erozję i wpływ zanieczyszczeń. Zmiana Studium dotyczy obszarów łąk i pastwisk, na których zostanie zlokalizowany nowy gazociąg DN 700.

Pola uprawne, stanowią ekosystemy ciągle przekształcane działalnością człowieka związaną z uprawami rolnymi. Są dość odporne na wpływ zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Pola uprawne położone na stokach mogą być zagrożone erozją. Tereny, na których występują gleby o małej żyzności i zagrożone erozją są mało odporne na erozję i wpływ zanieczyszczeń. Są to obszary o przeciętnej wartości przyrodniczej. Szósta zmiana Studium dotyczy obszarów pól uprawnych, na których zostanie zlokalizowany gazociąg wysokoprężny.

Śródpolne zadrzewienia i zakrzewienia stanowią ekosystemy o bogatych, zróżnicowanych zbiorowiskach roślinności. Zadrzewienia śródpolne są ostoją wielu gatunków małych zwierząt, jak również zwierzyny płowej.

Zadrzewienia śródpolne tworzą system korytarzy ekologicznych, w których żyją oraz którymi przemieszczają się organizmy zwierzęce. W tych obszarach panuje odpowiednie dla nich środowisko i warunki bezpieczeństwa.

Szósta zmiana Studium obejmuje również i te obszary, ponieważ obok istniejącego gazociągu, planowany jest nowy gazociąg DN 700.

Śródpolne zadrzewienie, jeżeli dotyczą trasy gazociągu, zostaną zlikwidowane, ze względu na bezpieczeństwo funkcjonowania istniejącego gazociągu DN 300, jak również planowanego DN 700. Ciek i ciągi zadrzewień, zakrzewień i łąk ciągnących się wzdłuż cieków, stanowią zasoby odnawialne, stanowiące system odpływu wód i będące jednocześnie podstawą kształtowania warunków ekologicznych w dolinach. Ciągi zadrzewień, zakrzewień]²³

---

²³ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

[i łąk ciągnących się wzdłuż cieków są ostoją i źródłem rozprzestrzeniania się gatunków. Są to obszary odporne na zanieczyszczenia oraz posiadające dużą zdolność do regeneracji.

Szósta zmiana Studium obejmuje te obszary, a w szczególności obejmuje teren rzeki San i terenu po obu stronach Sanu, przy czym przejście pod dnem Sanu zostanie dokonane podwiertem w systemie HDD, niepowodującym zagrożenia dla środowiska wodnego ani też środowiska przyrodniczego w granicach korytarza ekologicznego Sanu. Dna dolin rzek i potoków pełniące funkcje podstawowych połączeń ekologicznych i ciągów wentylacyjnych. Są one równocześnie ekosystemami o bogatych, zróżnicowanych zbiorowiskach roślinności łąkowej i bagiennej. Pełnią funkcje hydrologiczne, są ostoją i źródłem rozprzestrzeniania się gatunków. Są to obszary odporne na zanieczyszczenia. Szósta zmiana studium obejmuje te obszary.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji na analizowanym terenie wytypowano pięć obszarów cennych przyrodniczo.

Zestawienie najcenniejszych obszarów znajdujących się na proponowanej trasie przebiegu gazociągu DN 700 będzie w jej bezpośrednim sąsiedztwie:

1. dobrze zachowana buczyna z domieszką starych dębów, będących potencjalnym miejscem gniazdowania wielu ptaków, owadów i gryzoni - graniczy z trasą projektowanego gazociągu w miejscowości Strachocina,
2. dobrze zachowana buczyna z gatunkami charakterystycznymi - graniczy z trasą projektowanego gazociągu w miejscowości Podwroczeń,
3. zbiornik wodny o dużej bioróżnorodności. Potencjalne siedlisko rozrodu płazów, żółwi i gadów - graniczy z trasą projektowanego gazociągu w miejscowości Falejówka,
4. roślinność o charakterze kserotermicznym, siedlisko występowania chronionych motyli i chrząszczy - na trasie gazociągu w okolicy Góry Grabówka,
5. zbocze o południowo - wschodniej ekspozycji, z licznie występującą goryczką krzyżową - na trasie gazociągu w miejscowości Tyrawa Solna.

W trakcie prowadzonej inwentaryzacji wytypowano również siedliska z I Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG w postaci muraw kserotermicznych (Kod Physis: 34.31-34.34) oraz uprawy kserotermiczne. Są to ciepłolubne zbiorowiska trawiaste o charakterze stepowym, których występowanie jest uwarunkowane szczególną kombinacją warunków orograficznych, glebowych i lokalnie - klimatycznych. Zajmują zasobne w węglan wapnia obszary. Na terenie planowanego gazociągu występuje kilka stanowisk, znajdujących się w gminie Sanok głównie na południowych zboczach.

Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, są to niżowe i górskie antropogeniczne siedliska użytków zielnych na żyznych, świeżych glebach mineralnych bez śladów zabagnienia. Są to łąki bogate florystycznie, wysoko produktywne.

Na terenie planowanego gazociągu w gminie Sanok występuje kilka rozproszonych stanowisk.

Oprócz flory przedmiotem inwentaryzacji była również fauna. Chronione gatunki zwierząt zinwentaryzowane na analizowanym terenie scharakteryzowano poniżej.]²⁴

²⁴ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianę Studium Gminy Sanok

[Charakterystyka siedliska i stan populacji zinwentaryzowanych gatunków zwierząt chronionych:

- > **źmija zygzakowata** (*Yipera berus L.*) - ścisła ochrona gatunkowa.
  - " Siedlisko: polanki lub przecinki w podmokłych lasach, nasłonecznione tereny porośnięte trawą, jeżynami, wrzosem, zakrzewione torfowiska,
  - & Stan populacji na terenie planowanego gazociągu: populacja dosyć liczna na całym obszarze przebiegu gazociągu.
- > **zaskroniec zwyczajny** (*Natrix nairu L.*) - ścisła ochrona gatunkowa,
  - ^ Siedlisko: różnego rodzaju siedliska: nad brzegami stawów i innych zbiorników wodnych, na łąkach, mokradłach, skrajach lasów liściastych. Na wiosnę pojawia się na suchych zboczach jarów, skałach porośniętych gęstymi zaroślami,
  - ^ Stan populacji na terenie planowanego gazociągu: populacja średnio liczna, spotykana głównie w środowisku wodno - błotnym. Potencjalnie możliwe występowanie większej ilości zaskrońców na całym opisywanym terenie,
- > **żaba wodna** (*Rana esculenta L.*) - ścisła ochrona gatunkowa,
  - * Siedlisko: niewielkie, płytkie zbiorniki wodne: stawy rybne, zatoki jezior, rowy. żwirownie, glinianki, obficie zarośnięte roślinnością. Po okresie godowym spotkać je można nad brzegami wolno płynących strumieni, rowów melioracyjnych,
  - ^{c#} Stan populacji na terenie planowanego gazociągu: populacja nieliczna, zlokalizowana w gminie Sanok w oczku wodnym,
- > **ropucha zielona** (*Bufo viridis LA URENTF*) - ścisła ochrona gatunkowa,
  - ^ Siedlisko: gatunek odporny na brak wody, występuje na terenach suchych, stepowych, półpustynnych. Często na rżyskach pól, nasłonecznionych zboczach jarów,
  - ^{c#} Stan populacji na terenie planowanego gazociągu: populacja średnio liczna na opisywanym terenie, stanowiska są rozproszone na całej trasie,
- > **tygrzyk paskowany** (*Argiope bruennichi Scopoli*) - ścisła ochrona gatunkowa,
  - ^ Siedlisko: porośnięte wysoką trawą zarówno suche, jak i wilgotne łąki, nieużytki, skraje lasów, rzadziej w ogrodach,
  - <sup>c^r
- > **czerwończyk nieparek** (*Lycaena dispar*) - ścisła ochrona gatunkowa,
  - ^ Siedlisko: bagna, podmokłe łąki, doliny rzeczne, torfowiska niskie oraz siedliska okrajkowe w dolinach rzek, obrzeża kanałów melioracyjnych.
  - <sup>c^{so}
- > **biegacz fioletowy** (*Carabus violaceus L.*) - ścisła ochrona gatunkowa,
  - ^ Siedlisko: lasy, zarośla, można go spotkać także w parkach, ogrodach i terenach otwartych,
  - ^y Stan populacji na terenie planowanego gazociągu: gatunek dość liczny na leśnych obszarach opisywanego terenu,
- > **biegacz skórzasty** (*Carabus coriaceus*) - ścisła ochrona gatunkowa,
  - ^ Siedlisko: głównie lasy liściaste i mieszane, ale także murawy kserotermiczne, ^ Stan populacji na terenie planowanego gazociągu: gatunek dość liczny na leśnych obszarach opisywanego terenu,]²⁵

---

²⁵ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

- > [biegacz gajowy (*Carabus nemoralis* O.F. M Her) - ścisła ochrona gatunkowa.
  - o Siedlisko: zarówno lasy, jak i tereny otwarte, także ogrody, sady,
  - o Stan populacji na terenie planowanego gazociągu: gatunek średnio liczny, związany z leśnymi obszarami na terenie planowanej inwestycji,
- > **biegacz granulowany** (*Carabus granulatus*) - ścisła ochrona gatunkowa,
  - o Siedlisko: wilgotne lasy i torfowiska,
  - o Stan populacji na terenie planowanego gazociągu: gatunek dość liczny na leśnych obszarach opisywanego terenu,
- > **kret europejski** (*Talpa europaea* L.) - częściowa ochrona gatunkowa,
  - o Siedlisko: gęsto porośnięte łąki, pola, skraje lasów, świetliste lasy liściaste, ogrody, sady. Unika gleb piaszczystych i kamienistych oraz obszarów o podwyższonym stanie wód gruntowych,
  - o Stan populacji na terenie planowanego gazociągu: gatunek średnio liczny, występujący prawdopodobnie na wszystkich łąkowych terenach przebiegu gazociągu,
- > **mrówka rudnica** (*Formica rufa* L.) - częściowa ochrona gatunkowa,
  - o Siedlisko: głównie bory i bory mieszane, rzadziej lasy liściaste. Gniazduje zazwyczaj w miejscach nasłonecznionych, na brzegach lasów.
  - o Stan populacji na terenie planowanego gazociągu: populacja średnio liczna na linii gazociągu.
- > **trzmiel kamiennik** (*Bombus lapidarium* L.) - częściowa ochrona gatunkowa,
  - o Siedlisko: charakterystyczny dla terenów otwartych: pola, łąki, ugory,
  - o Stan populacji na terenie planowanego gazociągu: liczna populacja, szeroko rozprzestrzeniona na terenie planowanej inwestycji,
- > **trzmiel rudy** (*Bombus pascuorum* Scopoli) - ścisła ochrona gatunkowa,
  - o Siedlisko: widne lasy, tereny otwarte,
  - o Stan populacji na terenie planowanego gazociągu: gatunek średnio liczny,
- > **ślimak winniczek** (*Helix pomada* L.) - częściowa ochrona gatunkowa,
  - o Siedlisko: zarośla, krzewy, lasy, parki, cmentarze, ogrody, sady,
  - o Stan populacji na terenie planowanego gazociągu: populacja dosyć liczna, stanowiska zlokalizowane głównie w lasach i zakrzaczeniach na całej trasie gazociągu.

Celem inwentaryzacji ornitologicznej było rozpoznanie składu gatunkowego awifauny w zasięgu potencjalnego wpływu.

Rodzime gatunki chronione ptaków stwierdzonych podczas badań na trasie gazociągu: bocian biały, derkacz, gąsiorek, jarzębatka, kuropatwa, orlik krzykliwy, pustułka, trzmielojad, tur-kawka.

Analizowany teren na długości około 0,5km przebiega przez tereny leśne. W drzewostanie i podroście występują głównie drzewa liściaste. Miejscami na analizowanym terenie spotykany jest młodnik sosnowy lub sosnowo - modrzewiowy z domieszką brzozy brodawkowatej (*Betula pendula*), dębu szypułkowego (*Quercus robur*), dębu pospolitego (*Carpinus betulus*), buka zwyczajnego (*Fagus sylvatica*), a także leszczyny pospolitej (*Corylus avellana*).]²⁶

²⁶ [...] Wprowadzono Szóstą Zmianę Studium Gminy Sanok

[ROZDZIAŁ 3 WNIOSKI

Szosta zmiana Studium dotyczy terenu już zabudowanego poprzez gazociąg wysokiego ciśnienia DN 300 oraz terenu pod budowę nowego gazociągu wysokoprężnego DN 700. w bezpośrednim sąsiedztwie, a zatem dotyczy budowy infrastruktury technicznej podziemnej, co oznacza, że zamierzenie inwestycyjne nie spowoduje znaczących i nieodwracalnych zmian w środowisku przyrodniczym.

Istniejące uwarunkowania w obszarze szóstej zmiany Studium, nie będą stanowiły istotnych ograniczeń w lokalizacji planowanej inwestycji, która zostanie szczegółowo ustalona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.]²⁷

---

²⁷ [.....] *Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok*

I. PROBLEMY I SZANSĘ ROZWOJU GMINY ORAZ PRZESŁANKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ.

1. Problemy rozwoju.

Dalszy rozwój gminy, jego kierunki i skala określone w niniejszym opracowaniu mają charakter hipotetyczny. Szczególnie kierunki rozwoju obarczone są znaczną dozą niepewności z uwagi na niepełne możliwości rozpoznania przyszłych uwarunkowań rozwoju (mała stabilność sytuacji w wielu strefach funkcjonującego systemu prawno-ekonomicznego, ogólny charakter opracowania o postulatywnej formie, brak określonych zadań rządowych, brak strategii rozwoju gminy).

Niniejsze opracowanie ma na celu określenie podstaw dla formułowania zasad przestrzennego zagospodarowania tego obszaru. Istotne problemy rozwoju wynikają z określonych uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych gminy : -jej położenia (opasującego miasto Sanok, będącego odrębną jednostką samorządową),

- zamierzeń docelowych kwalifikujących się na listę zadań rządowych (projektowany zbiornik wodny Dynów-Niewistka),
- dużego zróżnicowania głównych funkcji na częściach jej terenu,
- objęcia części gminy (ca 50%) systemem ochrony prawnej województwa krośnieńskiego,
- załamania się sektora państwowego w rolnictwie,
- zwiększenia się stopy bezrobocia (po załamaniu się rynku pracy w m. Sanoku).

2. Szanse rozwoju.

Opracowana diagnoza stanu istniejącego oraz wskazanie uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych gminy pozwoliło na przeprowadzenie analiz określających szansę, zagrożenia, silne i słabe strony gminy z określeniem stanu obecnego i potencjalnego, a także z wskazaniem trendów dla danych dziedzin. Analizy te przeprowadzono wspólnie z Komisją d/s Studium Rady Gminy Sanok, przy współudziale projektanta studium.

Wyniki przeprowadzonych analiz zostały opracowane w formie tabel, przy założeniu punktacji:

- siły oddziaływania	+1	bardzo mała
	+2	mała
	+3	przeciętna
	+4	duża
	+5	bardzo duża

- trendy

W	wzrost
S	stabilizacja
R	regres

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY SANOK

Szanse tkwiące w otoczeniu

Szansę (obecne, potencjalne)	Siła oddziaływania danej szansy na rozwój gminy od +1 do +5 „o” „p”	Trend
1 .Drogi na Krosno - Barwinek	5	W
Rzeszów - Warszawa	5	W
Przemyśl - Medyka	3	S
Bukowsko - Radoszyce	4	W
Bieszczady - Krościenko	5	W
skrzyżowania	5	W
2. Kolej - przejście w Krościenku, Łupkowie	2	W
stacje przeładunkowe	4	W
3. Centralne położenie miasta Sanoka, zaplecze dla miasta	5	S
4. Infrastruktura techniczna :		
gaz	5	W
elektroenergetyka	5	W
telekomunikacja	3	5
wodociągi	2	4
kanalizacja	2	4
wysypisko śmieć	3	R
5. Zadania rządowe - zalew wzrasta	5	W
atrakcyjność turystyczna terenu, miejsca pracy w turystyce, usługach, itp.	5	W
6. Ochrona środowiska i tereny przyrodnicze:		
Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu,	5	W
Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego,	5	W
Park Krajobrazowy Gór Słonnych (rozwój turystyki kwalifikowanej, wypoczynku, usług towarzyszących, agroturystyki w powiązaniu)	5	W
7. Kultura i nauka.	4	R
8. Ochrona zdrowia, opieka społeczna	4	W
	3	W
9. Polityka rolna,	1	W
przemysłowa (drobne rzemiosło),	2	S
zagospodarowania przestrzennego,	4	W
regionalna,	3	S
współpracy z miastem,	3	W
z gminami,	2	W
z zagranicą	2	W
10. Formy i metody przeciwdz. bezrobociu.	1	R
11. System prawny i finansowanie.	2	W

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE W ROZWOJU GMINY SANOK
Zagrożenia tkwiące w otoczeniu.

Zagrożenia (obecne, potencjalne)	Silą oddziaływania danego zagrożenia na rozwój gminy od - 1 do - 5 "o" "p"	Trend
1. Komunikacja : wzrost ruchu, zanieczyszczenia, hałas.	4 3	W W
2. Kolej : wzrost ruchu - hałas, drżania.	4 4	W W
3. Centralne położenie Sanoka presja przemian społ.-gospodarczych, ekspansja terenowa, przełapywanie inwestorów, przełapywanie fachowców, zanieczyszczanie środowiska: woda, powietrze złe użytkowanie wysypiska śmieci.	5 4 4 3 3 3 4	W W W W W W W
4.Ochrona środowiska i tereny przyrodnicze, ograniczenie rozwoju inwestycji szkodli -wych dla środowiska i mogących pogorszyć stan środowiska	4	S
5.Polityka zagospodarowania przestrzenne -go miasta, ekspansja terenowa.	4	S
7. Polityka regionalna, usługi o charakterze ponadlokalnym, kultura, nauka (braki), zdrowie, opieka społeczna (braki)	3 3	W W
7.Rynek pracy (przeciwdziałanie bezrobociu)	4	W
8. Współpraca.	3	S
8. Infrastruktura : złe użytkowanie oczyszczalni ścieków złe użytkowanie ujęć wody, złe użytkowanie wysypisk przemysłowych	4	W

UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY SANOK

Silne strony (siły gminy)

Silne strony (obecne, potencjalne)	Siła oddziaływania danej silnej strony na rozwój gminy od + 1 do + 5		Trend
	"o"	"p"	
1. Demografia : wzrost ludności w wieku produkcyjnym, zmniejszenie migracji,	4 4		W S
2. Bezpieczeństwo publiczne.	3		S
3. Działalność gospodarcza, wydobywcza.	3 3		W W
4. Środowisko dla biznesu.	3	4	W
5. Walory dla środowiska naturalnego: czysta woda, czyste powietrze, lasy dostępne, piękne krajobrazy	5 5 5 5		S S S S
6. Zasoby środowiska naturalnego : gaz, ropa, kruszywa, materiały ceramiczne, lasy, zwierzyzna, wody mineralne, piaskowce.	4 4 5 3 4 3 3 3		W W W W W W W W
7. Tereny chronione : parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu.	4 5		W W
8. Infrastruktura techniczna : ujęcia wody, oczyszczalnie ścieków, wysypisko komunalne, gazociągi, telekomunikacja, wodociągi - możliwości rozwiązań, kanalizacja - możliwości rozwiązań, elektroenergetyka, cmentarze.	4 3 5 5 4 4 5 4	4 5 4	W W W W W W W W
9. Zasoby mieszkaniowe : standard, rezerwy terenowe.	3 2 4		W W W
10. Zagospodarowanie przestrzenne,	3		W

wyposażenie w infrastrukturę techn,	3	4	W
wyposażenie w infrastrukturę społ.	4	5	W
11. Gospodarka nieruchomościami indywidualna.	4		W
12. Turystyka, wypoczynek :			
baza,		4	W
standard bazy,		4	W
usługi towarzyszące,		5	W
zaplecze : trasy, szlaki, ścieżki, parkingi		5	W
atrakcje : punkty widokowe,		5	W
zabytki arch.		5	W
zabytki przyrody,		5	W
punkty widokowe,		5	W
kąpieliska,		5	W
wyciągi narciarskie,		5	W
13. Promocja gminy, tworzenie szybkiego przepływu informacji		4	W
14. Finanse gminy, fundacje.	3		
	3		
15. Zalew - wzrost atrakcyjności terenu dla wypoczynku.		5	W

UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY SANOK

Słabe strony (słabości) gminy

Słabe strony (obecne, potencjalne)	Siła oddziaływania danej słabej strony na rozwój gminy, od - 1 do - 5 "o" "p"		Trend
1. Demografia : spadek przyrostu naturalnego, wzrost umieralności niemowląt.	2 2	4 4	W S
2. Rynek pracy, bezrobocie.	2 4	4	W R
3. Działalność gospodarcza : brak inwestorów, brak nakładów, ochrona środowiska : strefy ochronne - ograniczenia dla lokali -zacji inwestycji uciążliwych.	4 4 4		S S S
4. Środowisko dla biznesu : brak oferty.	4		R
5. Walory środowiska przyrodniczego - tereny chronione, ograniczenia w zainwestowaniu.	4		S
6. Infrastruktura techniczna : brak kanalizacji, dzikie wysypiska śmieci, pogarszający się stan dróg telekomunikacja.	4 4 4 4		W W W R
7. Zagospodarowanie terenu: ład, porządek, estetyka budownictwa.	4 4		R R
8. Gospodarka nieruchomościami : brak działek (ofert).	4		W
9. Turystyka, wypoczynek : baza, standard bazy, usługi towarzyszące, zaplecze trasy, atrakcje.	4 3 3 3 3		R R R R R
10. Polityka rolna : ogrodnictwo, sadownictwo, hodowla, zdrowa żywność, agroturystyka.	4 4 4 4 4		R R R R R
11. Promocja - brak.	4		R
12. Finansowanie gminy.	5		S
13. Zalew - przesiedlenia ludzi.		5	S

3. Cele i kierunki rozwoju.

W wyniku analizy uwarunkowań określono możliwości i bariery rozwojowe gminy Najistotniejsze możliwości rozwojowe gminy stanowiące potencjał rozwojowy to :

- czyste środowisko przyrodnicze,
- zasoby funkcji wytwórczych nie w pełni wykorzystanych oraz pewne możliwości lokalizacyjne dla nowych inwestycji w technicznie przygotowanych terenach (np. po byłych gospodarstwach rolnych),
- znaczne (w tym wolne) zasoby pracy na terenie gminy,
- rolnicze zaplecze surowcowe o potencjalnie znacznych predyspozycjach do osiągnięcia cech biodynamicznych,
- zaplecze mieszkaniowe dla mieszkańców miasta Sanoka (w związku z załamaniem się budownictwa wielorodzinnego spółdzielczego w mieście),
- położenie gminy w strefie korzystnej dla ożywionych w przyszłości kontaktów i współdziałania gospodarczego z Ukrainą i Słowacją w oparciu o układ dróg krajowych, międzyregionalnych i regionalnych oraz sieć kolejową,
- położenie gminy w obszarze turystyczno-rekreacyjnym, co przy rosnącym znaczeniu wypoczynku i rekreacji w życiu społeczeństw "rozwinętych", daje szansę na przyspieszony rozwój.

Podstawowymi barierami rozwojowymi gminy są:

- trudności kapitałowe zewnętrzne i wewnętrzne,
- spadek poziomu usług społecznych w tym budownictwa mieszkaniowego,
- brak promocji zarówno w poszczególnych dziedzinach aktywności jak i generalnie dotyczącej gminy, ważnej z uwagi na jej położenie,
- niski poziom świadomości społecznej o faktycznym potencjale zasadniczych przemian wywołanych gospodarką rynkową (np. adaptacji zawodowej w dostosowaniu do koniunktur, konieczności ponoszenia różnego rodzaju ryzyka, itp.).
- pasywność podmiotów gospodarczych sektora uspołecznionego, zarówno w gospodarowaniu posiadanym majątkiem i jego racjonalnym wykorzystaniem, jak i w pokonywaniu trudności rynkowych,
- brak większych kompleksów terenów scalonych własnościowo w miejscach atrakcyjnych inwestycyjnie (np. przy węzłach komunikacyjnych),

- zubożenie społeczeństwa, zmniejszenie nakładów inwestycyjnych oraz słaba aktywność w pozyskiwaniu rynku zbytu, zwłaszcza w sektorze uspołecznionym.

Biorąc w/w aspekty sformułowano cel główny (misję) rozwoju gminy Sanok oraz cele strategiczne I i II rzędu.

Wszystkie te elementy zawarto w Uchwale Nr XXVII/143/97 Rady Gminy Sanok z dnia 8 lipca 1997 r. mającej charakter intencyjny.

UCHWAŁA NR XXVII /143 / 97

RADY GMINY SANOK

z dnia 8 lipca 1997 r.

w sprawie celów strategicznych rozwoju gminy Sanok i ich hierarchii, dla określenia polityki przestrzennej i kierunków zagospodarowania gminy.

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt.6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (tj. z 1996 r. Dz. U. nr 13, poz.74 z późniejszymi zmianami).

Rada Gminy uchwała co następuje :

§1

Zakłada się kształtowanie gminy Sanok jako ośrodka o zrównoważonym rozwoju funkcji i racjonalnym zagospodarowaniu terenu, zgodnym z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego, przy jednoczesnym wzroście jakości życia jego mieszkańców osiąganym poprzez rozwój turystyki, przedsiębiorczości i handlu, oraz ścisłej współpracy z miastem Sanokiem.

§2

Przyjmuje się cele strategiczne I rzędu:

- I - Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska przyrodniczego (naturalnego) - zgodnego z wymogami ochrony.
- II - Zapewnienie mieszkańcom jak najlepszego środowiska życia.
- III - Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
- IV - Podniesienie atrakcyjności lokalizacyjnej gminy dla potencjalnych inwestorów.

Przyjmuje się cele strategiczne II rzędu

- 1.1 Kontynuacja wydobywania kruszyw w dolinie Sanu, zabezpieczenie terenu.
  - 1.1 udokumentowanie nowych złóż
  - 1.2 eksploatacja złóż.
  - 1.3 rekultywacja terenu.
- 1.2. Kontynuacja wydobywania ropy i gazu - zabezpieczenie stanu środowiska przyrodniczego.
  - 2.1 udokumentowanie nowych złóż.
  - 2.2 eksploatacja złóż.
  - 2.3 opracowanie planów funkcjonalnych dla obszarów górniczych.
  - 2.4 rekultywacja terenów
- 1.3. Wykorzystanie walorów terenu dla rozwoju turystyki i wypoczynku.
  - 3.1 szlaki turystyki kwalifikowanej (piesze, rowerowe, konne).
  - 3.2 ścieżki spacerowe i dydaktyczne.
  - 3.3 drogi z "atrakcjami".
  - 3.4 rezerwy terenowe dla turystyki i wypoczynku.
- 1.4. Rozwój i preferencje dla agroturystyki.
- 1.5. Rolnictwo - zaktywizowanie.
  - 5.1 zorganizowanie poradnictwa i doradztwa rolniczego zapewniającego szybki obieg informacji o i dla inicjatyw dających szansę na rynkach zbytu (np. warzywnictwo, sadownictwo, hodowla, zdrowa żywność).
  - 5.2 zorganizowanie obsługi rolnictwa, zaplecza skupu i małego przetwórstwa.
  - 5.3 promowanie i preferencje dla najlepszych inicjatyw proekologicznych.
- II. 1. Przeciwdziałanie bezrobociu (rynek pracy):
  - 1.1 organizacja robót publicznych ,
  - 1.2 szybki przepływ informacji o miejscach pracy i potrzebach inicjatyw gospodarczych mających perspektywę rozwoju.
  - 1.3 preferencje dla tworzących nowe miejsca pracy.
- II.2. Infrastruktura techniczna (rozwiązania i realizacje):
  - 2.1 gospodarka odpadami - wysypiska komunalne i przemysłowe (priorytet).
  - 2.2 gazyfikacja (dokończenie realizacji).
  - 2.3 zaopatrzenie w energię elektryczną (dokończenie realizacji).
  - 2.4 kanalizacja i unieszkodliwianie ścieków (priorytet).
  - 2.5 drogi osiedlowe, lokalne i gminne (utrzymanie istniejącego stanu technicznego i budowa nowych).
  - 2.6 wodociągi i ujęcia wody (realizacja po wyposażeniu wsi w kanalizację).
- II.3. Infrastruktura społeczna (rezerwy terenów):
  - 3.1 handel, gastronomia;
  - 3.2 rzemiosło ;
  - 3.3 łączność ;
  - 3.4 kultura, nauka, oświata ;
  - 3.5 zdrowie ;
  - 3.6 opieka społeczna ;
  - 3.7 sport i wypoczynek sobotnio-niedzielny.
- II.4. Mieszkalnictwo (wszelkiego typu):
  - 4.1 zabezpieczenie rezerw terenowych pod mieszkalnictwo :
    - 4.1.1 komunalne.
    - 4.1.2 zorganizowane (inicjatywy).
    - 4.1.3 indywidualne.

- II.5. Ochrona środowiska i krajobrazu przed dewastacją poprzez:
  - 5.1 rozwiązanie problemu gospodarki odpadami i ściekami
  - 5.2 ład i porządek ;
  - 5.3 podniesienie estetyki obiektów i ich otoczenia (opracowanie zaleceń standardów i ich przestrzegania).
  - 5.4 rekultywację terenów zdewastowanych ;
  - 5.5 promocję proekologicznych inwestycji ;
  - 5.6 preferencje dla rozwiązań zachowujących równowagę w środowisku.
- III. 1. Gospodarka terenami :
  - 1.1 utworzenie w U.G. banku działek ;
  - 1.2 obowiązkowe analizy przeznaczenia terenu pod konkretne funkcje ;
  - 1.3 oszczędność w przekwalifikowaniach terenów pod funkcje ;
  - 1.4 chronienie najatrakcyjniejszych terenów przed przeznaczeniem pod przypadkowe funkcje.
- IV.1. Podniesienie atrakcyjności lokalizacyjnej gminy przez :
  - 1.1 inwestycje w dziedzinie :
    - 1.1.1 komunikacji.
    - 1.1.2 telekomunikacji.
    - 1.1.3 infrastruktury technicznej.
    - 1.1.4 zaplecza towarzyszącego dla rolnictwa, turystyki wypoczynku.
  - 1.2 ewentualną budowę zbiornika "Niewistka".
  - 1.3 utworzenie komórki przy U.G. lub organizacji zapewniającej szybki obieg informacji o i dla inicjatyw dających szansę na rynkach zewnętrznych

§4

Nadzór nad wykonaniem uchwały powierza się Komisji Rozwoju Gospodarczego.

§5

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy.

§6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

II. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA.

1. Główne funkcje gminy Sanok.

Położenie gminy Sanok wokół miasta Sanoka (oddzielna jednostka gminna) w terenach o zróżnicowanym ukształtowaniu i pokryciu, objętych różnymi formami ochrony prawnej i innym stopniu zainwestowania i wyposażenia w infrastrukturę techniczną - pozwala na wyodrębnienie trzech jednostek o zdecydowanie innych funkcjach.

I JEDNOSTKA

Północno-wschodnia część gminy, obejmująca dolinę Sanu, wchodząca w granice Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i w granice Parku Krajobrazowego Gór Słonnych z przewidywaną perspektywiczną lokalizacją i budową zbiornika wodnego Dynów-Niewistka, o lesistości terenu w granicach 60% powierzchni.

Głównymi funkcjami tej części są funkcje ochronne oraz funkcje turystyczno-rekreacyjne. Funkcje uzupełniające to mieszkalnictwo i leśnictwo.

Funkcją "okresową" jest pozyskiwanie kruszyw w czaszy projektowanego zalewu do czasu jego realizacji

II JEDNOSTKA

Zachodnia, południowo-zachodnia i południowa część gminy jest powiązana siecią komunikacyjną dróg krajowych międzyregionalnych i regionalnych oraz wojewódzkich, linią kolei normalnotorowej, ma mocno rozwiniętą sieć osiedleńczą.

Na południu wchodzi w granice Obszaru Chronionego Krajobrazu, w części środkowej posiada najlepsze w całej gminie kompleksy rolne. Wyposażona jest w surowce mineralne i bitumiczne. Powyższe parametry dają jej możliwość szybkiego rozwoju. Zakłada się, że głównymi funkcjami tej jednostki jest:

- rolnictwo ze specjalizacją w dziedzinie ogrodnictwa, warzywnictwa, hodowli,
- mieszkalnictwo,
- pozyskiwanie gazu i ropy,
- możliwość rozwoju usług, rzemiosła, przemysłu w oparciu o posiadane zasoby.

Funkcjami uzupełniającymi są rekreacja i wypoczynek (szczególnie w południowej części) oraz uzupełnianie wzajemnych usług w relacji gmina - miasto.

III JEDNOSTKA

Wschodnia część gminy oddzielona jest od reszty gminy miastem Sanok. Wchodzi w

granice Parku Krajobrazowego Gór Słonnych i Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego krajobrazu. Wyposażona jest w drogę krajową międzyregionalną i w drogi wojewódzkie oraz w linię kolejową. Położenie w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Sanoka i walory krajobrazowe mają również wpływ na sposób zagospodarowania i użytkowania terenu. Nic więc dziwnego, że równorzędnymi funkcjami są : rolnictwo, leśnictwo, rekreacja, mieszkalnictwo i funkcje ochronne.

2. Przekształcenia w strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

I JEDNOSTKA

W wypadku budowy zbiornika wodnego przekształcenia w tej jednostce będą największe w całej gminie. Istniejący układ powiązań komunikacyjnych idący doliną Sanu w czaszy zalewu przestanie funkcjonować. Zakłada się wykorzystanie istniejących dróg lokalnych, przebudowę i modernizację w celu podłączenia całych wsi. Zmieniają się ciężenia miejscowości położonych we wschodniej części doliny Sanu. Miejscowości : Mrzygłód, część Dębnej, Tyrawy Solnej, Dobrej przestaną istnieć. Nastąpi przebudowa sieci osiedleńczej do przesiadki włącznie. Do tego momentu zakłada się ekstensywny rozwój jednostek wiejskich, przy równoczesnym wskazaniu terenów zainwestowania poza strefą zalewu. W granicach zalewu zabrania się budowy nowych inwestycji o charakterze krajowym.

II JEDNOSTKA

Modernizacja układu komunikacyjnego miasta Sanoka (budowa projektowanej obwodnicy miasta) wymusi modernizację węzła komunikacyjnego Krosno - Przemyśl - Rzeszów - Bukowsko i częściową przebudowę układu komunikacyjnego. Rozwój tej jednostki będzie następował w oparciu o istn. zasoby i istn. infrastrukturę społeczną i techniczną na projektowanych rezerwach terenowych udoskonalając je przy jednoczesnym zagwarantowaniu mieszkańcom jak najlepszego środowiska życia (mieszkanie, usługi, praca, wypoczynek).

III JEDNOSTKA

Nie przewiduje się intensywnego rozwoju tej jednostki. Proponuje się jednak możliwość dalszego ekologicznego rozwoju mającego polepszyć warunki życia mieszkańcom, gwarantując rezerwy terenowe, będące kontynuacją istn. zainwestowania.

III. KIERUNKI OCHRONY WARTOŚCI I ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.

1. Zasady kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego.

W województwie krośnieńskim ca 75% terenów objętych jest różnymi formami ochrony prawnej, tworzącymi pasma ochronne i otulinowe dla najbardziej wartościowych pod względem przyrodniczym terenów.

Gmina Sanok w 50% objęta jest ochroną prawną. Jest to cały system złożony z rezerwatów, pomników przyrody, parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu już istniejący, ale i proponujący dalsze tereny do uznania za rezerваты czy użytki ekologiczne.

System ochrony ma na celu :

- ochronę układu ciągów i węzłów ekologicznych wraz z korytarzami ekologicznymi,
- zachowanie i ochronę istniejących walorów i zasobów przyrodniczych w dotychczasowej formie zakładając zrównoważony rozwój terenu.

2. Obszary i obiekty prawnie chronione

2.1 .Stan istniejący :

- > **Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu** utworzony w 1972 r.,
(pow. cał. 93 997 ha).

W jego granicach znajduje się wschodnia, północno-wschodnia część gminy Sanok po potok Pijawka płynący przez Raczkową, Falejówkę, Srogów Górny i Dolny.

- > **Obszar chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego** utworzony w 1972 r.,
(pow. cał. 74 547 ha).

W granicach tego obszaru znajduje się część gminy Sanok, położona na południe od miasta Sanoka i na wschód i południe od drogi relacji Sanok-Bukowsko.

- > **Park Krajobrazowy Gór Słonnych** utworzony w 1992 r. (pow. cał. 51 392 ha).

W granicach gminy Sanok obejmuje on tereny na wschód od rzeki San i na północ od granicy lasu w miejscowości Bykowce i na północ od drogi Załuż-Lesko.

- > **Rezerваты :**

- istniejący rezerwat leśny "Polanki" - pow. 191,94 ha utworzony w 1996 r., naturalne zbiorowiska leśne buczyny karpackiej, gatunki flory i fauny chronionej,

- istniejący rezerwat leśny "Góra Sobień" - na granicy gminy Sanok i Lesko, pow 5,34 ha, utworzony w 1970 r., las mieszany, rośliny chronione, fauna kserotermiczna,
- > **Pomniki przyrody :**
- nr rej. 69 - dąb szypułkowy - obwód 470 cm, wys. 28 m, wiek 350 lat we wsi Łodzina, rok uznania 1968,
- nr rej. 90 - lipa - obwód 465 cm, wys. 23 m, wiek 300 lat, we wsi Falejówka, rok uznania 1968,
- nr rej. 94 -jesion wyniosły 3 szt. - obwód 297 - 367 cm, wys. 21 - 23 m, wiek 300 - 400 lat we wsi Załuż, rok uznania 1978,
- nr rej. 95 - dąb szypułkowy - obwód 400 cm, wys. 24 m, wiek 400 lat we wsi Załuż, rok uznania 1978.

Wszystkie wymienione tereny objęte różnymi formami ochrony prawnej podlegają przepisom obowiązującym na takich terenach. Teren parku krajobrazowego powinien mieć opracowany plan ochrony zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2.2. Stan projektowany.

- > **Rezerваты :**
- **projektowany rezerwat "Przełom Sanu w Trepczy"** - jego lokalizacja wchodzi w kolizję z istn. złożami piaskowców i projektowanym zbiornikiem wodnym Dynów -Niewistka,
- **projektowany rezerwat "Snieżyczka - Przebiśnieg w Sanoczku"**,
- **projektowany rezerwat "Starorzecze Sanu"** na granicy gminy Sanok i Zagórz.
- > **Użytek ekologiczny :**
- **projektowany użytek ekologiczny** na obrzeżu proj. rezerwatu "Starorzecze-Sanu" w miejscowości Załuż i Bykowce.

Powołanie do życia w/w terenów chronionych musi być poprzedzone opracowaniem planów specjalistycznych dla tych terenów uzasadniających objęcie ich formą projektowanej ochrony.

3. Obszary systemu ekologicznego.

3.1. Wody.

> **Wody powierzchniowe.**

Całość gminy leży w dorzeczu rzeki San, wraz z jej największymi dopływami rz. Sanoczek, Tyrawka, Pijawka i całą siecią pomniejszych cieków. Stan czystości utrzymuje się w III klasie czystości wód, poza odcinkiem poniżej miasta Sanoka, gdzie wody są poza klasowe. Docelowo zakłada się uzyskanie I klasy czystości wód w Sanie.

> **Zasoby wód podziemnych.**

Zbiornik wód podziemnych rzeki San (wg A. Kleczkowskiego) w utworach III i IV -rzędowych pozostaje w związku hydraulicznym tworząc przypowierzchniowy pierwszy poziom wód gruntowych. Poziom ten reaguje bezpośrednio na warunki hydrogeologiczne a jego wydajność jest zmienna.

Zbiornik wód głębszych należy do największych zasobów wysokiej jakości wód pitnych. Wymaga on jednak wzmożonej ochrony, ze względu na geologiczną budowę podłoża (porowate) i możliwość łatwego skażenia tych wód. W związku z powyższym utworzono obszary najwyższej i wysokiej ochrony tych zasobów. Na terenie gminy Sanok **wprowadza się strefę wzmożonego nadzoru sanitarnego (ONO) wód głębinowych - z rygorami związanymi z gospodarką wodnościekową i nie odprowadzaniem do wód i gruntu nieoczyszczonych ścieków, wód skażonych bitumami lub środkami chemicznymi - jak dla obszarów chronionych.**

> **Projektowany zbiornik wodny "Niewistka-Dynów" :**

powierzchnia zlewni - 2 749 km²

pojemność całkowita - 372 mln m³

pojemność użytkowa - 321 mln m³

powierzchnia wody - 2 720 ha (na terenie gminy Sanok -1 097,6 ha)

maksymalna rzędna piętrzenia zbiornika - 281 m n.p.m.

Obejmuje on swoim zasięgiem części arealów wsi Dobra, Łodzina, Hłomcza, Mrzyglód, Tyrawa Solna, Dębna, Liszna, Międzybrodzie, Trepcza.

Pod wodą znajduje się zainwestowanie wsi :

Mrzyglód	-	w całości
Dobra	-	50%
Tyrawa Solna	-	50%
Dębna	-	40%

Międzybrodzie	-	40%
pozostałe wsie	-	do 10%

Funkcje zalewu - magazynowanie wody pitnej

- uzyskanie białej energii (elektrownia Niewistka-Huta)
- wyrównanie przepływu dla potrzeb regionalnych i ponadregionalnych
- wykorzystanie rekreacyjne zalewu.

Ze względu na brak terminu realizacji zalewu Niewistka-Dynów (zadania o znaczeniu krajowym) w niniejszym opracowaniu wprowadza się jedynie zasięg spiętrzenia wody.

Przeprowadzone zostały analizy dotyczące zmiany funkcji, powiązań komunikacyjnych i zabezpieczenia rezerw terenowych poza zalewem.

Na terenie czaszy zbiornika ogranicza się wyłącznie realizację zadań o znaczeniu krajowym, kolidujących z jego przyszłą realizacją.

Warunki wprowadzenia zalewu Niewistka-Dynów w granicach gminy Sanok zostaną określone zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 1995 r. w sprawie trybu sporządzania programów oraz negocjacji warunków wprowadzania zadań rządowych do miejscowych planów zagospodarowania (Dz.U. Nr 8, poz.36).

Zakłada się ochronę rzek, potoków, cieków wodnych również poprzez ochronę korytarzy ekologicznych rzek i wyłączenie terenów przybrzeżnych z terenów budowlanych. Dotyczy to przede wszystkim teras dolnych (okresowo zalewanych) przy czym strefa ta nie może być mniejsza niż 50 m od linii brzegowej Sanu i 15 m od linii brzegowej pozostałych cieków.

3.2.

3.3. Obszary leśne wyłączone ze zmiany sposobu użytkowania.

Istniejące lasy na terenie gminy Sanok w większości pełnią funkcję lasów glebo- i wodochronnych.

Częściowo objęte są różnymi formami ochrony prawnej wymuszającej odpowiedni sposób gospodarowania nimi, zgodny z obowiązującymi przepisami. Obowiązuje w nich zakaz rębni zupełnej i zabudowy kubaturowej - z wyjątkiem ujęć wodnych dla wsi, budowli związanych z podstawowym wyposażeniem szlaków turystycznych (miejsc odpoczynku, schrony przeciwdeszczowe, itp.) oraz niezbędnych urządzeń łączności. Gospodarka leśna powinna być koordynowana przez odpowiednie służby leśne działające na terenie gminy.

[Dopuszcza się lokalizację przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Strachocina – Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem, po uzyskaniu odpowiedniej zgody na przeznaczenie terenu na cele nieleśne]²⁸ oraz gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Hermanowice – Strachocina wraz z infrastrukturą towarzyszącą]²⁹

²⁸ [.....] Wprowadzono Siódmą Zmianą Studium Gminy Sanok

²⁹ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

3.3. Obszary rolne z dopuszczeniem zalesień. Analizy przydatności terenów rolnych pod względem :

- ukształtowania terenu i jego spadku,
- położenia względem poziomu morza,
- warunków klimatycznych i okresu wegetacji,
- niedostępności terenu i bliskości lasów,
- klas bonitacyjnych gruntu

stworzyły możliwość występowania obszarów rolnych, których przydatność dla rolnictwa jest znikoma. Stąd też dopuszczenie zmiany ich funkcji na obszary leśne (poprzez zalesianie). Zakłada się, że będą to tereny bez prawa zabudowy (za wyjątkiem ujęć wody i budowli związanych z zabezpieczeniem upraw rolnych i leśnych) oraz lokalizacji wyciągów narciarskich na terenach nieleśnych. Jeśli obszary te wchodzą w większe systemy ochronne

- podlegają przepisom na takich terenach obowiązującym.

3.4.1. Obszary otwarte pozostawione w użytkowaniu rolniczym.

To strefa terenów upraw i użytków rolnych o różnej intensywności upraw. Są to tereny bez prawa zabudowy.

Dopuszcza się :

- lokalizację sieci infrastruktury technicznej, [w tym przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Strachocina – Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem, po uzyskaniu odpowiedniej zgody na przeznaczenie terenu na cele nieleśne]³⁰ oraz gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Hermanowice – Strachocina wraz z infrastrukturą towarzyszącą]³¹
- lokalizację wyciągów narciarskich,
- zakładanie śródpolnych pasów zieleni,
- wyznaczanie nowych działek siedliskowych zagrodowych dla nowotworzonych gospodarstw o areale nie mniejszym niż 20 ha,
- budowę budowli i budynków gospodarczych dla upraw intensywnych (np. szklarnie, mrozarki), altany na terenach ogródków działkowych

pod warunkiem, że nie jest to sprzeczne z przepisami obowiązującymi dla terenów objętych systemami ochrony i nie jest zlokalizowane (budynki) w bezpośrednim sąsiedztwie rzek i cieków wodnych na korytarzach ekologicznych /*strefa bez prawa zabudowy kubaturowej dla rzeki San - min. 50 m od linii brzegowej, dla pozostałych cieków - min. 15 m od linii brzegowej*/.

---

³⁰ [.....] Wprowadzono Siódmą Zmianę Studium Gminy Sanok

³¹ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianę Studium Gminy Sanok

3.4.2. Obszary otwarte pozostawione w użytkowaniu rolniczym z ograniczonym prawem zainwestowania.

To strefa terenów upraw i użytków rolnych o różnej intensywności upraw.

Dopuszcza się :

- 1/ lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, [w tym przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Strachocina – Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem, po uzyskaniu odpowiedniej zgody na przeznaczenie terenu na cele nieleśne]³² oraz gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Hermanowice – Strachocina wraz z infrastrukturą towarzyszącą]³³

2/ lokalizację wyciągów narciarskich,

3/ zakładanie śródpolnych pasów zieleni,

4/ wyznaczanie nowych działek siedliskowych zagrodowych dla nowotworzonych gospodarstw o areale nie mniejszym niż 20 ha,

5/ budowę budowli i budynków gospodarczych dla upraw intensywnych (np. szklarnie, mnożarki), altany na terenach ogródków działkowych,

6/ wyznaczanie w szczególnie uzasadnionych wypadkach (wymagana pozytywna opinia Zarządu Gminy) nowych działek różnych form mieszkalnictwa o niskiej intensywności zabudowy z możliwością lokalizacji usług za wyjątkiem szczególnie szkodliwych i mogących pogorszyć stan środowiska i zdrowia ludzi,

7/ lokalizacja budynków i budowli wymienionych w punktach 1, 2, 4, 5, 6 nie może być sprzeczna z przepisami obowiązującymi dla terenów objętych systemami ochrony, a budynki nie mogą być lokalizowane na terenie korytarzy ekologicznych */strefa bez prawa zabudowy kubaturowej dla rzeki San - min. 50 m od linii brzegowej, dla pozostałych cieków - min. 15 m. od linii brzegowej/.*

---

³² [.....] Wprowadzono Siódmą Zmianą Studium Gminy Sanok

³³ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

3.5. Obszary występowania złóż surowców energetycznych i nieenergetycznych.

OBSZARY GÓRNICZE (złoża surowców mineralnych).

• PIASKOWCE GEZOWE:

Z1 - Falejówka - G. Kopacz - złoża udokumentowane 5,2 mln ton, nieeksploatowane,

Z2 - Trepcza - Długi Dział - złoża szacunkowe 17 mln ton, nieeksploatowane,

Z3 - Trepcza - Potok Horodne - złoża szacunkowe 36,4 mln ton, nieeksploatowane,

Z4 - Załuż - G. Paproć - złoża udokumentowane, nieeksploatowane.

Złoża **Z1 - Z4** nie będą zagospodarowane w okresie perspektywy.

• SKAŁY KRZEMIONKOWE LUŻNE (kruszywo naturalne) :

Z5 - Łodzian - Dobra - złoża udokumentowane 551,9 tys. ton, eksploatowane,

Z6 - Łodzina - złoża udokumentowane 1 108 tys. ton, eksploatowane (zgoda na 580 tys. ton),

Z7 - Mrzyglód - Dobra - złoża udokumentowane 4 973 tys. ton, eksploatowane,

Z8 - Mrzyglód - złoża udokumentowane 1 453,9 tys. ton, nieeksploatowane,

Z9 - Bykowce - złoża szacunkowe, miąższość 5,4 m, nakład 3,4 m, nieeksploatowane,

Z10 - Załuż - usankcjonowanie prawne wydobywania piasku (eksploatacja dla potrzeb lokalnych),

Z11 - obszar Ulucz - złoża perspektywiczne nieudokumentowane, ca 7,2 mln ton,

Z12 - obszar Mrzyglód - złoża perspektywiczne nieudokumentowane, ca 3,7 mln ton,

Z13 - obszar Dębna - złoża perspektywiczne nieudokumentowane, ca 1,3 mln ton,

> *zalecana eksploatacja powyższych złóż Z 11 - Z 13 i Z 19 w dolinie objętej projektowanym zbiornikiem "Niewistka".*

Z14 - obszar Łodzina - złoża perspektywiczne nieudokumentowane (piaskowce kliwskie rozsypliwie, ca 6,52 mln ton), nie przewiduje się eksploatacji,

Z19 - obszar Tyrawa Solna - złoża perspektywiczne kruszywa naturalnego (skały krzemionkowe luźne) o dobrych parametrach jakościowych, ca 100 ton m³.

• SUROWCE ILASTE :

Z15 - Międzybrodzie - złoża udokumentowane, łupki godulskie, 131 tys. m³, złoża wyczerpane,

Z16 - Zabłotce - złoża udokumentowane, łupki ilaste, 2 440 tys. m³ nieeksploatowane, możliwość produkcji ceramiki budowlanej w Zabłotcach lub Sanoku, w okresie perspektywy,

Z17 - obszar Trepcza - złoża perspektywiczne nieudokumentowane, łupki ilaste, nie przewiduje się eksploatacji

Z18 - obszar Sanoczek - Pobiedno - złoża perspektywiczne nieudokumentowane, łupki ilaste, nie przewiduje się eksploatacji.

OBSZARY GÓRNICZE (surowce bitumiczne) :

G1 - obszar górniczy Hłomcza (Kopalnia Tyrawa Solna) -ropa naftowa parafinowa - 0,598 tys. ton, gaz ziemny, zatw. 1962 r., koncesja uzyskana w 1993 r. na 25 lat. Ropa przeznaczona jest dla przemysłu petrochemicznego a gaz przeznaczony jest do ogrzewania pomieszczeń kopalni.

G2 - obszar górniczy Grabownica Wieś 1 (Kopalnia Grabownica)
ropa naftowa parafinowa, gaz ziemny, zatw. 1994 r., koncesja uzyskana w 1994 r. na 25 lat. Uzyskiwane surowce przeznaczone są dla przemysłu petrochemicznego i energetycznego.

G3 - obszar górniczy Jurowce - Srogów (Rozdzielnia Strachocina)
gaz ziemny 95,94 mln ton, zatw. 1994 r., koncesja uzyskana w 1994 r. na 25 lat. Gaz przekazywany jest gazociągiem KOZG Tarnów do rozdzielni w Strachocinie.

G4 - obszar górniczy Sanok - Zabłotce (Ośrodek Zbiorczy Zabłotce, Rozdzielnia Strachocina)
gaz ziemny 562,69 mln ton, zatw. 1994 r., zmiana 1997 r., koncesja uzyskana w 1994 r. na 25 lat. Gaz przekazywany jest przez ośrodek zbiorczy Zabłotce gazociągiem KOZG Tarnów do rozdzielni w Strachocinie.

G5 - obszar górniczy Tyrawa Solna (Kopalnia Tyrawa Solna)
ropa naftowa wysoko jakościowa, lekka i nisko parafinowa, 3,61 tys. ton, gaz ziemny zatw. 1994 r., koncesja 1994 r. na 25 lat. Ropa magazynowana jest w zbiornikach roboczych i przewożona autocysternami do Zarszyna a dalej koleją do rafinerii. Gaz przeznaczony jest do celów energetycznych.

G6 - obszar górniczy Strachocina (Kopalnia Strachocina), gaz ziemny (bezzbiornikowe magazynowanie gazu ziemnego w horyzoncie kredowym), zatw. 1994 r., zmiana 1997 r., koncesja uzyskana w 1993 r. na 25 lat.

G7 - obszar górniczy Grabownica (kopalnia), ropa naftowa lekka i średnia bezparafinowa, słabo parafinowa, parafinowa, gaz ziemny zatw. 1994 r., koncesja uzyskana w 1994 r. na 25 lat. Ropa - ropociągiem do stabilizacji w Humniskach, skąd ropociągiem do Zarszyna na ekspedytor kolejowy i koleją do rafinerii. Gaz - dla potrzeb własnych do ogrzewania. *Zakłada się dalszą eksploatację zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem.*

IV. KIERUNKI I ZASADY OCHRONY DÓBR KULTURY I KRAJOBRAZU.

1. Zasady ochrony dóbr kultury.

Na terenie gminy Sanok znajduje się 40 zabytków architektury wpisanych w rejestr zabytków, 109 zabytków architektury wpisanych na listę konserwatora zabytków, 3 cmentarze wpisane w rejestr zabytków oraz 31 cmentarzy i 10 parków wpisanych na listę konserwatora zabytków.

Na ochronę i uwagę zasługuje również układ urbanistyczny centrum wsi Mrzyglód z fragmentami drewnianej zabudowy wokół rynku z ratuszem, karczmą i pomnikiem Władysława Jagiełły (który nadał tej miejscowości prawa miejskie).

Ponadto na terenie gminy wykazuje się 262 stanowiska archeologiczne. Z tego za cenne uważa się 81 stanowisk a 8 stanowisk wpisanych jest w rejestr zabytków. Wszystkie wyżej wymienione obiekty na podstawie art. 21 ust.1 ustawy z dnia 15.11.1962 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (z późniejszymi zmianami), oraz art.48 ust.3 ustawy z dnia 31.VIII.1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (z późniejszymi zmianami) poddane są pieczy i decyzjom wojewódzkiego konserwatora zabytków wraz z drzewami i krzewami w otoczeniu obiektów.

[Realizacja planowanej inwestycji przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Strachocina – Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem na terenach, gdzie zlokalizowano stanowiska archeologiczne należy poprzedzić sondażowymi badaniami archeologicznymi i w razie konieczności – ratowniczymi badaniami archeologicznymi]³⁴

[Realizację planowanej inwestycji przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Hermanowice – Strachocina wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenach, gdzie zlokalizowano stanowiska archeologiczne należy poprzedzić sondażowymi badaniami archeologicznymi i w razie konieczności – ratowniczymi badaniami archeologicznymi]³⁵

Poniżej zamieszczamy wykazy zabytków architektury, parków i cmentarzy oraz stanowisk archeologicznych wg Państwowej Służby Ochrony Zabytków w Krośnie - patrz TABELA

---

³⁴ [.....] *Wprowadzono Siódmą Zmianą Studium Gminy Sanok*

³⁵ [.....] *Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok*

2. Kierunki i rodzaje ochrony dóbr kultury.

Analizy uwarunkowań wykazały, że zespoły zabytkowe w Czerteżu (cerkiew z cmentarzem) i w Łodzinie (cerkiew z cmentarzami) ze względu na swoje walory, predysponowane są po opracowaniu dokumentacji specjalistycznej do utworzenia rezerwatów kulturowych. Zwraca się uwagę, że w wypadku budowy zbiornika Niewistka wieś Mrzyglód w całości znajdzie się pod wodą (i zabytki i układ urbanistyczny). Zaleca się jak najszybsze opracowanie dokumentujące istniejące obiekty i układ urbanistyczny oraz podjęcie działań dotyczących ewentualnego przeniesienia najbardziej wartościowych obiektów np. do skansenu w Sanoku (w wypadku przystąpienia do budowy zalewu).

Proponuje się również utworzenie parku kulturowego w oparciu o stanowiska archeologiczne 01, 02, 03 w Trepczy i cerkiew w Międzybrodziu.

3. Ochrona krajobrazu.

Część gminy wchodząca w teren Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego oraz Parku Krajobrazowego Gór Słonnych (charakteryzująca się pełną gamą wspaniałych krajobrazów i widoków) - objęta jest ochroną prawną krajobrazu i określonymi zasadami kształtowania terenu i zabudowy w taki sposób, aby zachować piękno i walory widokowe terenu. Zaleca się dla terenu całej gminy :

- kształtowanie zabudowy tak, aby nie dominowała nad i w krajobrazie,
- budynki i budowle były wpisane poziomo w krajobraz,
- formy architektury nawiązujące do form architektury tradycyjnej regionalnej,
- konieczne jest opracowanie katalogów dla tego typu budynków i wprowadzenie preferencji w wypadku realizowania projektów zawartych w tych katalogach.

Należy zwracać również uwagę na estetykę małej architektury, ład i porządek w obejściach oraz wprowadzanie elementów zieleni towarzyszącej, izolacyjnej i maskującej na działkach. Należy dążyć do przebudowy istniejącej architektury szpecącej krajobraz, na zasadach identycznych jak dla nowych obiektów budowlanych (w ramach remontów i modernizacjach), preferuje się na terenie całej gminy zabudowę niską, o dachach spadzistych (35% - 45%), kolorach neutralnych, z elementami wykończenia w drewnie, o wysokich walorach estetycznych.

Zaleca się na terenach chronionych podłączenia energetyczne, telekomunikacyjne oraz inne sieciowe z unikaniem rozwiązań naziemnych i napowietrznych. Przewiduje się organizację punktów widokowych w celu wyeksponowania najpiękniejszych widoków i panoram.

V. KIERUNKI ROZWOJU ROLNICTWA I LEŚNICTWA.

Użytki rolne stanowią 55% powierzchni ogólnej gminy. Wg ewidencji gruntów 74% użytków rolnych stanowią grunty orne, a 26% łąki i pastwiska. Klasy bonitacyjne gleb kształtują się następująco:

gleby klasy III	-	23%
gleby klasy IV	-	52%
gleby klasy V - VI	-	24%

Najlepsze gleby występują w : Czerteżu, Zabłotcach, Kostarowcach, Niebieszczanach.

Najsłabsze gleby występują w Falejówce, Raczkowej, Łodzinie, Lisznej, Wujkiem. Gleby mają odczyn kwaśny, pogarszający się wskutek stosowania nawozów sztucznych.

Intensywna produkcja polowa wymaga systematycznego wapnowania gleb. Ograniczona (z tendencją do odłogowania) jest przydatność gleb klasy V i VI, ca 1 700 ha na terenie gminy. Bliskość lasu oddziałuje niekorzystnie na produkcyjną przestrzeń rolniczą (mikroklimat, zwierzyzna). Ekspansja lasu (zadrzewienie i zakrzewienie) spowodowała faktyczną utratę dla rolnictwa ca 1 160 ha (Dobra, Wujskie). Przekroczenie optymalnego poziomu lesistości we wsiach : Dobra, Międzybrodzie, Wujskie, Tyrawa Solna i Załuż stworzyło barierę rozwoju rolnictwa.

Uwarunkowania przyrodnicze i klimatyczne stanowią ograniczenia możliwości rozwoju rolnictwa i zwiększania dochodów ludności z produkcji rolnej. W istniejącej strukturze gospodarstw rolnych indywidualnych przeważają gospodarstwa od 2 ha do 5 ha. Jest ich 49,5%. Gospodarstwa o areale poniżej 10 ha stanowią 90%.

Upadek sektora państwowego w rolnictwie (w gminie Sanok - państwowe gospodarstwa rolne, spółdzielnie kółek rolniczych, niektóre rolnicze spółdzielnie produkcyjne) spowodował przekazanie arealów i bazy kubaturowej Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa i Własności Komunalnej. Sytuacja gospodarczo-ekonomiczna istniejących Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych : Czerteż, Jurowce, Kostarowce jest w chwili obecnej mało stabilna i nie rokuje szans ich przetrwania w dotychczasowej formie.

> **Zakłada się, że rolnictwo w gminie Sanok będzie funkcjonowało przede wszystkim w oparciu o gospodarstwa indywidualne.**

Projektowane wejście Polski do Unii Europejskiej będzie miało duży wpływ na przebudowę struktury gospodarstw indywidualnych w kierunku zwiększenia arealów i zmniejszenia liczby ludności utrzymującej się wyłącznie z rolnictwa.

> Zakłada się, że rolnicze spółdzielnie produkcyjne będą funkcjonowały dalej w oparciu o opracowane nowe formy gospodarowania. Również w oparciu o pozostałości po państwowym sektorze powstaną nowe formy gospodarstw o zdecydowanie szerszym profilu gospodarowania. Będą one funkcjonowały nie tylko w oparciu o produkcję rolną, hodowlaną, specjalistyczną (warzywnictwo, sadownictwo, uprawy przemysłowe, zdrowa żywność, itp.) i usługi dla rolnictwa, ale i w oparciu o skup, magazynowanie, małe przetwórstwo, promocję produktów i usług.

W celu zaktywizowania rolnictwa zakłada się zorganizowanie poradnictwa i doradztwa rolniczego, zapewniającego szybki obieg informacji o i dla inicjatyw dających szansę na rynkach zbytu. Zakłada się również dalsze korzystanie z usług obsługi rolnictwa zlokalizowanych w granicach miasta Sanoka.

W wyniku przeprowadzonych analiz wyznaczono strefę obszarów otwartych pozostawionych w użytkowaniu rolniczym (patrz rozdz.III, pkt 3,4) i obszary zainwestowania (patrz rozdział VII).

Lasy stanowią 40,6% powierzchni gminy. Na terenie gminy lasami państwowymi administrują Nadleśnictwa Brzozów i Lesko. Lasy prywatne stanowią niewielki udział w całej powierzchni lasów.

Lasom tu występującym przepisywane są funkcje społeczno-ekologiczne (m.in. wodochronności i glebochronności) ograniczające funkcje gospodarcze, głównym zadaniem gospodarczym leśnictwa jest przebudowa drzewostanów niedostosowanych do warunków siedliska na drzewostany charakterystyczne dla tego rodzaju siedlisk (jodła, buk, modrzew) przy stosowaniu naturalnych form prowadzenia lasów (np. unikanie wyrębów zupełnych). Nałożone funkcje ochronne ograniczają możliwości bieżącego pozysku surowca drzewnego, a docelowo należy się liczyć z rozszerzeniem tych funkcji.

Ekspansja roślinności leśnej na tereny w sąsiedztwie lasów, a szczególnie te od wielu lat ugorowane spowodowała konieczność zajęcia się problemem dolesień. Na etapie niniejszego opracowania przeprowadzono analizy terenów rolnych biorąc pod uwagę podstawowe parametry ich przydatności dla rolnictwa.

W wyniku powyższych analiz **wyznaczono strefę obszarów rolnych z dopuszczeniem zalesień (patrz rozdział III pkt 3.3).** Wnioski o dolesienia wpływające na tereny poza tą strefą zostaną rozpatrzone na etapie specjalistycznego opracowania programu dolesień.

VI. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU TURYSTYKI I REKREACJI.

W południowo-wschodniej i wschodniej części gminy Sanok, ze względu na uwarunkowania przyrodnicze i walory krajobrazowe oraz zakładane docelowo inwestycje (zbiornik wodny Dynów-Niewistka) - główną funkcją gwarantującą nowe miejsca pracy i możliwości uzyskania efektów ekonomicznych, oraz utrzymania się miejscowej ludności jest turystyka, rekreacja i wypoczynek. Brak w chwili obecnej bazy noclegowej o odpowiednim standardzie oraz brak przygotowania i urządzenia terenu dla takich funkcji - powoduje małe wykorzystanie terenów dla tych funkcji.

Teren ten stanowi również zielone zaplecze miasta Sanoka i jest wykorzystywany do wypoczynku sobotnio-niedzielnego.

Atrakcyjność terenu wzrośnie w momencie przygotowania i urządzenia szlaków turystyki pieszej, rowerowej, samochodowej z udostępnieniem atrakcji terenowych (zabytków architektury, przyrody, osobliwości przyrodniczych i punktów widokowych). Teren ten jest atrakcyjny dla myśliwych, wędkarzy, zbieraczy owoców lasu. Zdecydowanie wzrośnie atrakcyjność turystyczna tych terenów po wybudowaniu zbiornika wodnego Dynów-Niewistka i wybudowaniu zaplecza turystycznego o odpowiednim standardzie (baza noclegowa, usługi). Na etapie niniejszego opracowania proponuje się przede wszystkim wytrasowanie i urządzenie sieci szlaków turystyki pieszej, rowerowej i samochodowej z opracowaniem przewodników dla proponowanych tras.

W stanie istniejącym na terenie gminy istnieją trzy oznakowane szlaki:

- S1** - szlak czerwony - trasa z dworca PKP i PKS miasta Sanoka przez jego osiedle Biała Góra ("Królewska Studnia"), na Orli Kamień do Lisznej, stąd na Górę Słonny i Górę Słonna, dalej poza gminę w kierunku Przemyśla.
- S2** - szlak żółty (łącznikowy do szlaku czerwonego) - trasa z Orlego Kamienia w kierunku "Krzyża" nad jednostką wojskową w mieście Sanoku i drogą przez przysiółek Sanoka "Potok" do ulicy Przemyskiej, przez most na Sanie do dworca PKP i PKS.
- S3** - szlak zielony (łączy się ze szlakiem czerwonym na Górze Słonna) - trasa z Góry Słonna grzbietową drogą polną na Przemyśl, a po jej przekroczeniu zalesionym grzbietem na Górę Przysłup, dalej na obniżenie zwane Kotycznik, stąd przełęczką pod wzgórzem 497, dalej drogą leśną (poza gminą Sanok) na Górę Sobień i drogą z Łukawicy do Załuża (gm. Sanok) do stacji PKP w Załużu.

Szlaki do oznakowania i urządzenia :

- S4** - szlak łącznikowy pomiędzy szlakiem żółtym a czerwonym - trasa szlakiem żółtym do "Krzyża" nad WOP-em, stąd drogą do Lisznej od skrzyżowania na Lisznę w kierunku wschodnim do wsi Wujskie, a od "kapliczki" w lewo przez sady i łąki do lasu pasma Gór Słonnych, aż do "polanki" pod Kopą Słonnego, gdzie łączy się ze szlakiem czerwonym.
- S5** - szlak Sanok-Granicka-Załuż - trasa z dworca PKP i PKS w Sanoku przez San na Olchowce i drogą na Lisznę do przysiółka Potoki, stąd za ostatnią chałupą przez kładkę, ścieżką stromym zboczem na grzbiet, dalej na północny wschód omijając wierzchołek skręca na wschód przez siodło grzbietem na Górę Granicką (ca 10 mb na południowy wschód - osobliwość przyrodnicza tzw. "Mały Kamień"), z Granickiej grzbietem na południowy wschód przez kolejne nierówności do większego wzniesienia (ca 50 m na południe osobliwość przyrodnicza tzw. "Duży Kamień"), dalej na południowy-wschód wąskim grzbietem (ze śladem okopów) stromo w dół, następnie łagodnym stokiem w dolinę potoku Wujskiego do drogi Sanok-Przemysł, drogą w kierunku Zagórza do przystanku autobusowego.
- S6** - szlak Sanok-Trepcza-Kopacz-Horodysko "szlak wykopalisk" - trasa z Sanoka drogą do i przez wieś Trepcza w kierunku wschodnim, drogą (do oczyszczalni) nad San, brzegiem do ujścia Sanoczka, wzdłuż Sanoczka do i przez most drogą do Międzybrodzia, następnie skręca na zachód w dolinę i przez mostek na Górę Horodną (z "grodziskiem i kurhanami"), dalej grzbietem na północny-zachód i stromo na Górę Kopacz (Saba Góra), grzbietem Kopacza na Górę Banna, później stromo na północny-zachód do rozstaju dróg i na południe omijając wzniesienie na siodło i wyraźnie narysowany grzbiet ze wzniesieniem, potem w dół na południowy-zachód i trawersem omijając Górę Niuchową na kolejne siodło. Dalej na południe trawersując stok na wąski grzbiet i wzdłuż niego na południowy-wschód do granicy lasu, brzegiem lasu (punkty widokowe) na zalesione Horodysko z grodziskiem i dalej stromo w dół do drogi Sanok-Mrzygłód do przystanku autobusowego.
- S7** - część szlaku ikon (Sanok-Witryłów-Stara Wieś-Haczów-Krosno) - trasa Sanok, Czerteż, Jurowce skręca drogą do Srogowa Górnego. We wsi skręca na wschód przez strumień do lasu w górę omijając wypiętrzenia i kulminację zboczy, schodzi w siodło omijając Górę Niuchową do skrzyżowania dróg, dalej na północ schodzi do strumienia, aby po jego przekroczeniu wspiąć się na Górę Kopacz, dalej drogą leśną omijając kolejne kulminacje schodzi w dół do granicy lasu, stąd łąkami przez potok, w górę przez las do styku z drogą z Raczkowej do Mrzygłodu. Następnie odbija na wschód łagodnie w dół, po przejściu potoka na drogę, dalej 2,5 km drogą by skrócić w pełną drogę na północny-wschód wzdłuż lasu

(punkty widokowe) przez pola do przysiółka Rzeczki i za granicę gminy na Górę Dziarczyska.

Ścieżki spacerowe do oznaczenia i urządzenia :

- S8** - ścieżka spacerowa Sanok-Biała Góra-Orli Kamień - trasa od mostu na Sanie na Białą Górę obok bramy Skansenu i ogródków działkowych do "Sosenek" (ośrodek campingowy) na północny-wschód drogą na Podgaje i wzdłuż piaskowni, brzegiem lasu (trasa widokowa) do Krzyża i szlakiem żółtym na Orli Kamień.
- S9** - ścieżka spacerowa z trasą rowerową prawą stroną Sanu z Sanoka przez - Bykowce (Starorzecze Sanu) przez Załuż na Górę Sobień (rezerwat, zamek). Trasa długa, równoległa do układu drogowego obsługiwanego przez komunikację autobusową, przewidywana do od cinkowego wykorzystania.
- S10** - ścieżka spacerowa Sanok-Stroże Małe-Niebieszczany-Prusiek - atrakcje - widoki, zbieranie owoców lasu, stanowiska archeologiczne, park z dworkiem w Niebieszczanach i tzw. grodzisko, cmentarz w Prusieku. Przystanki autobusowe w Stróżach Małych, Niebieszczanach i Prusieku.
- S11** - ścieżka spacerowa wzdłuż rzeki Sanoczek - na trasie Sanoczek-Pisarowce-Markowce-Prusiek. Atrakcje - trasa widokowa, docelowy zespół kąpieliskowo-sportowy na tzw. "piekiełku". Przystanki PKS w Prusieku i na granicy Pisarowiec. Trasa długa dla zaawansowanych piechurów.

Trasy samochodowe i rowerowe :

S12 - Sanok-Mrzygłód-Dobra-Ulucz - droga nr 19 536 "szlak ikon i wykopalisk".

Atrakcje:

- Trepcza - punkt widokowy na skarpie Sanu, grodziska i kurhany na Horodnej i Horodysku,
- Międzybrodzie - malowniczy widok przełomu Sanu i cerkiewki, pole namiotowe, możliwość wędkowania,
- Dębna - malowniczy widok doliny Sanu z możliwością plażowania, wędkowania i kąpeli,
- punkt widokowy na dolinę Sanu ze wzgórza między Dębną a Mrzygłodem,
- Mrzygłód - założenie urbanistyczne rynku, zabytki architektury drewnianej, cerkiew, "Diabla Góra" z resztkami grodziska (możliwość plażowania, kąpeli i biwakowania),
- Hłomcza - cerkiew, dęby,, cmentarz, możliwość wędkowania,
- Dobra - zespół cerkiewny, trasa widokowa z drogi na Ulucz.

S13 - Sanok-Czerzeż-Jurowce-Raczkowa-Mrzyglód-Tyrawa Solna (przez gminę Tyrawa Wołoska)-Wujskie-Załuż-drogi nr 98, 886, 19345, 19504, 19508, "szlak ikon".

Atrakcje:

- Czerzeż - cmentarz i cerkiew,
- Jurowce - trasa widokowa, cerkiew, dworek,
- Raczkowa - park i dworek,
- Mrzyglód - (patrz S12),
- Tyrawa Solna - trasa widokowa, camping, możliwość kąpieli i wędkowania,
- Wujskie - 16 serpentyn, na kulminacji parking i punkt widokowy na Bieszczady, trasa widokowa, kościół klasycystyczny,
- Załuż - trasa widokowa na Bykowce i Sanok, ośrodek wypoczynkowy w parku podworskim
- Bykowce - trasa widokowa, dworek, park.

S14 - Załuż-Lesko-Bieszczady - droga nr 19527, w Załużu trasa widokowa, rezerwat Sobień z ruinami zamku,

S15 - Sanok-Niebieszczany- Bieszczady - drogi nr 19513 i 19515,

Atrakcje:

- Prusiek - cmentarz i grodzisko,
- Niebieszczany - dworek z parkiem, grodzisko, trasa widokowa z wierzchołki pomiędzy Niebieszczanami, a Porażem.

Zakłada się dopuszczalność lokalizacji w bezpośrednim sąsiedztwie tras i szlaków podstawowego zespołu urządzeń obsługujących (za wyjątkiem terenów objętych ochroną rezerwatową, ścisłą lub częściową, lub ich bezpośredniego sąsiedztwa).

>Do wyposażenia dopuszczalnego należą :

- przy szlakach pieszych : miejsca wypoczynku, deszczochrony, tablice informacyjne,
- przy ścieżkach spacerowych i rowerowych : miejsca wypoczynku, deszczochrony, tablice informacyjne, stojaki dla rowerów,
- przy trasach samochodowych i rowerowych : małe parkingi, zatoki postojowe, miejsca wypoczynku, oznaczenia atrakcji, tablice informacyjne, zadaszenia przeciwdeszczowe w okolicach przystanków komunikacji zbiorowej.

Wyznacza się strefę obszarów zabudowy usług turystyki, wypoczynku i rekreacji z dopuszczeniem mieszkalnictwa dla właścicieli usług predysponowanych do realizacji wszelkich form turystyki, wypoczynku, rekreacji i sportu wraz z usługami

towarzyszącymi oraz obszary preferowane do rozwoju turystyki (strefa, gdzie docelowo może zaistnieć konieczność poszerzenia strefy zainwestowania dla w/w funkcji głównej.

W strefach mieszkalnictwa dopuszcza się funkcje turystyki, wypoczynku jako uzupełniającą. Preferuje się rozwiązania w oparciu o gospodarstwa agroturystyczne i elementy tzw. turystyki łagodnej (małe pensjonaty, zajazdy, motele, kwatery prywatne, campingi i pola namiotowe z pełnym wyposażeniem sanitarnym i prawidłowo rozwiązana gospodarką wodno-ściekową).

Zakłada się docelowy uzysk 5 tysięcy miejsc w bazie noclegowej z uzyskaniem w tej puli 50% miejsc noclegowych całorocznych.

Po wybudowaniu zalewu będzie można pomyśleć o rozwoju turystyki kwalifikowanej związanej ze sportami wodnym. Sporty zimowe rozwijać się będą w oparciu o narciarstwo turystyczne, biegowe i zjazdowe o niskich i średnich parametrach trudności wyznaczonych tras zjazdów.

VII. KIERUNKI ROZWOJU I ZASADY GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ DOTYCZĄCE OBSZARÓW ZAINWESTOWANIA.

1. Zasady i polityka gminy dotyczące terenów zainwestowania.

W oparciu o prognozę demograficzną oraz bieżącą obserwację procesów demograficznych można określić generalne tendencje kształtowania się populacji ludzkiej w perspektywie do 2010 roku, stanowiącej wiodący czynnik strategii rozwoju i zagospodarowania przestrzennego-

Najistotniejsze z nich to:

- słabsze tempo rozwoju ludności w latach 1995 - 2010 średniorocznie w gminie 0,15% , w relacji do całego województwa 0,85% średniorocznie,
- prognoza zakłada, że przyrost ludności w latach 1996 - 2020 wyniesie 3,77% tj. o 580 osób, w latach 1996 - 2010 liczba ludności wzrośnie o 643 osoby, natomiast w następnym dziesięcioleciu zmniejszy się o 55 osób,
- zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat z 4 563 (rok 1995) do 3 776 w roku 2020 - odpowiednio z 29,26% do 23,34%,

Analiza grup wiekowych w ramach wieku przedprodukcyjnego :

► w wieku 0 - 2 lat - do 2000 roku spadek o 24 osoby, do 2010 wzrost - 84 osoby, do 2020 roku spadek - o 143 osoby. W okresie 25-lecia liczba tej grupy wieku zmniejszy się o 83 osoby.

► w wieku 3 - 6 lat - do 2000 roku spadek o 235 osób, do 2010 wzrost -133 osoby, do roku 2020 - spadek 116 osób. W okresie 25-lecia liczba tej grupy wieku zmniejszy się o 218 osób.

► w wieku 7 - 14 lat - do 2000 roku spadek o 149 osób, do 2010 spadek - 346 osób, do roku 2020 - wzrost 113 osób. W okresie 25-lecia liczba tej grupy wieku zmniejszy się o 382 osób.

Analiza grupy wieku produkcyjnego :

► do 2010 roku wzrost o 1 218 osób, do 2020 roku zmniejszenie o 301 osób. Wzrost globalny w okresie 25 lat wyniesie 917 osób.

Udział ludności w wieku produkcyjnym do ludności ogółem wzrośnie (1995 r.) z 56,05% do 61,33% w 2010 roku i 59,68 % w roku 2020.

Analiza grupy wieku poprodukcyjnego :

► wzrośnie z 14,68% w 1995 roku do 16,98% w 2020 roku.

bezrobocie będzie stałym elementem rynku pracy i z całą pewnością będzie się charakteryzowało zmiennym nasileniem w czasie i przestrzeni. Z uwagi na przewidywany przyrost ludności w wieku produkcyjnym i już istniejącą ilość bezrobotnych, problem ten będzie pierwszoplanowym problemem wymagającym skutecznych rozwiązań.

Poniżej zamieszczamy prognozę liczby ludności w gminie Sanok w formie tabel z rozbiciem na lata : 2000, 2005, 2010, 2015, 2020, oraz tabelę określającą udział procentowy poszczególnych grup wiekowych.

Jednym z najważniejszych problemów wynikających z przedstawionej struktury będzie zagospodarowanie przyrostu ludności w wieku produkcyjnym w ilości 917 osób. Problem ten dodatkowo potęguje fakt występującego bezrobocia, niosącego ze sobą wiele negatywnych skutków o ekonomicznym i społecznym charakterze. Stałe obniżanie się stopy życiowej spowodowane jest częściową lub całkowitą utratą źródeł zarobkowania i dochodów, a co za tym idzie - postępującym zubożeniem ludności.

W ostatnim okresie kładzie się większy nacisk w tym względzie na rozwiązania aktywne jak : roboty publiczne, prace interwencyjne czy kredyty i pożyczki na założenie firmy. Jednak ze względu na konieczność przebudowy gospodarki takie podejście nie wydaje się wystarczające. Instrumenty aktywnej polityki na rynku pracy mają bowiem ograniczone znacznie, chociaż by dla powstawania wydajnych miejsc pracy. Przeciwdziałanie bezrobociu to nie tylko program walki z bezrobociem, ale również ożywienie gospodarki i uzyskanie trwałych tendencji rozwojowych. Tworzenie trwałych i efektywnych miejsc pracy pozwoli rozwiązać problem bezrobocia teraz i w przyszłości.

Tak więc jednym z zasadniczych celów polityki rynku pracy powinno być jego uaktywnienie poprzez:

- przeciwdziałanie powstawania i utrwalania się bezrobocia trwałego,
- dostosowanie struktury zatrudnianych do potrzeb gospodarki (kursy, szkolenia, możliwość uzyskania innych lub wyższych kwalifikacji),
- racjonalne zatrudnienie,
- właściwą politykę informacyjną w sferze rynku pracy,
- wyzwalanie i promowanie postaw aktywnych oraz przedsiębiorczości.

Na tle problemów i szans rozwoju gminy Sanok i w oparciu o zgromadzone zasoby społeczne, dalszy rozwój działalności gospodarczej i produkcyjnej (w dziedzinie rolnictwa, leśnictwa), przemysłu oraz infrastruktury społecznej, rzutować będzie na przemiany jakościowe i ilościowe w bazie ekonomicznej gminy.

Zmiana systemu gospodarczego i proces urynkwienia, modernizacji i przebudowy obejmuje wszystkie w/w dziedziny. Rozwój ich wystąpi w formach poza państwowych i poza samorządowych. Aktywność tych form będzie tym większa, im bardziej rozwój elementów w formie uspołecznionej nie będzie nadążał za potrzebami społecznymi.

Udział infrastruktury społecznej w przemianach społeczno-gospodarczych będzie się wiązał również z przyszłymi potrzebami w tym zakresie. Wynikają one :

- z przyrostu demograficznego (wzrostu ilości użytkowników),
- z konieczności poprawy standardów obsługi,
- z konieczności poprawy dostępności do podstawowego poziomu usług /zwłaszcza w odniesieniu do niektórych wsi/.

Polityka gminy w zakresie rozwoju infrastruktury społecznej powinna głównie zwrócić uwagę na:

- zabezpieczenie w dziedzinie potrzeb bytowych i ogólnorozwojowych społeczeństwa, przy najmniej ich minimalnego poziomu przy jednoczesnym ograniczaniu tendencji spadkowych w standardach obsługi,
- doprowadzenie do równowagi w przestrzennym rozmieszczeniu urządzeń infrastruktury społecznej o podstawowym i elementarnym charakterze ,
- wzbogacenie rzeczowego zakresu infrastruktury o elementy wynikające z pojawiających się potrzeb związanych ze zmieniającym się poziomem i stylem życia i postępującego zróżnicowania w tym zakresie, a więc i zróżnicowania potrzeb przede wszystkim jakościowych,
- wykorzystanie istniejących obiektów i lokali do aktualnych potrzeb z założeniem szybkiej możliwości zmiany ich funkcji,
- powiększenie ilości miejsc pracy oraz zasobów materialnych w całej sferze infrastruktury społecznej.

Zakłada się poprawę jakości życia w zakresie określonych potrzeb przedstawionych w oparciu o standardy. Założone standardy określają skalę potrzeb rozwoju poszczególnych elementów infrastruktury społecznej /*Tabela - Standardy jakości życia wybranych elementów infrastruktury społecznej* /.

Obszary zainwestowania wyznaczone na terenie gminy zostały zróżnicowane ze względu na funkcję główną:

- mieszkalnictwo,
- działalność gospodarczą i przemysłową,
- usługową (tzw. infrastrukturę społeczną),
- turystyczną (patrz : rozdział VI).

1.1. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa.

Warunki mieszkaniowe stanowią jeden z głównych elementów kształtujących warunki życia na danym obszarze. Efekty budownictwa mieszkaniowego na przestrzeni ostatnich lat wykazują, że liczba oddawanych mieszkań maleje.

Na terenie gminy Sanok inwestycje mieszkaniowe - to indywidualna budowa domu - jest to jedyna możliwość uzyskania własnego mieszkania.

Problem mieszkalnictwa jest zagadnieniem polityczno - ekonomicznym o organizacyjnym charakterze. Powinien on być rozwiązany poprzez pełną i zróżnicowaną pod względem możliwości ekonomicznych ofertę mieszkania (domu) dla każdej rodziny. Głównym działaniem powinno być zahamowanie spadku w budownictwie mieszkaniowym i stworzenie warunków do wzrostu inwestowania w tej sferze.

Działania rokujące wzrost budownictwa mieszkaniowego dotyczyć będą:

- pomocy finansowej z budżetu Wojewody dla kandydatów i członków spółdzielni, rozwiązujących problemy we własnym zakresie,
- stworzenia banku działek budowlanych (działek przygotowanych planistycznie i geodezyjnie) ułatwiającego obrót terenami,
- realizację inwestycji z zakresu uzbrojenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe /drogi, energia elektryczna, kanalizacja, wodociągi/.

Zakłada się, że w najbliższych latach dalej dominować będzie budownictwo indywidualne jednorodzinne. Natomiast budownictwo wielorodzinne czynszowe realizowane przez samorząd lokalny będzie realizowane w zależności od potrzeb i możliwości finansowych. W przyszłości polityka mieszkaniowa opierać się będzie na bardziej sprzyjającym systemie kredytowania. A to pozwoli rozwinąć różne formy budownictwa mieszkaniowego przy założeniu osiągnięcia docelowo przeciętnego standardu w granicach 20,0 - 25,0 m² powierzchni użytkowej na 1 mieszkańca.

Wyznaczanie nowych terenów budowlanych uwarunkowane będzie przyjętymi rodzajami zabudowy, oraz wielkościami parametrów zabudowy.

Rodzaj zabudowy	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	
		max.	min.
1 Małe domy mieszkalne, zabudowa wielorodzinna o niskiej intensywności	ilość mieszkań na 1 ha	50	35
2. Zabudowa jednorodzinna wolnostojąca i letniskowa indywidualna : - w Parku Krajobrazowym Gór Słonnych, - na terenach nieuzbrojonych w kanalizację, - na terenach uzbrojonych w kanalizację.	średnia wielkość działki - ar	14	10
		14	10
		10	7
3. Zabudowa jednorodzinna bliźniacza szeregową: - w Parku Krajobrazowym Gór Słonnych, - na terenach nieuzbrojonych w kanalizację, - na terenach uzbrojonych w kanalizację.	średnia wielkość działki - ar	9	7
		9	7
		7	5
4. Zabudowa zagrodowa, pensjonatowa : - w Parku Krajobrazowym Gór Słonnych, - na terenach nieuzbrojonych w kanalizację, - na terenach uzbrojonych w kanalizację.	średnia wielkość działki - ar	20	15
		20	15
		15	10

W studium wyznaczono 2 strefy z dominującą funkcją mieszkalnictwa :

- ▶ obszary zabudowy zagrodowej z możliwością modernizacji i uzupełnień,
- ▶ obszary zabudowy różnych form mieszkalnictwa z dopuszczeniem modernizacji i uzupełnień oraz lokalizacji inwestycji za wyjątkiem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi.

M/U – projektowana strefa mieszkalno – usługowa: potencjalnej lokalizacji mieszkalnictwa i usług.

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonego obszaru M/U – dopuszcza się zmianę przeznaczenia części terenów z rolnego pod lokalizację budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego, zagrodowego związanego z funkcją agroturystyczną i usługowego. Dopuszcza się: budowę nowej zabudowy mieszkaniowej z obiektami towarzyszącymi (garaże, budynki gospodarcze), z możliwością lokalizacji obiektów z działalnością handlową, gastronomiczną, turystyczną i agroturystyczną. Dopuszcza się lokalizacje: nowych dróg wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdnych, ścieżek rowerowych, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się:

- zachowanie na działkach w/w obiektów minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej;
- uzupełnienie w/w obiektów obiektami małej architektury i zielenią;
- wysokości budynków nie więcej niż dwie kondygnacje użytkowe + poddasze użytkowe,
- na terenach eksponowanych widokowo wysokość budynków nie powinna przekraczać jednej kondygnacji użytkowej + poddasze użytkowe,
- zabudowę o dachach spadzistych (25% - 45%), kolorach neutralnych, z elementami wykończenia w drewnie, o wysokich walorach estetycznych,
- lokalizację parkingów i miejsc postojowych przy obiektach usługowych w ilości 10-15 na 50 zatrudnionych oraz 30-60 na 1000m² powierzchni usług.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk:

* Dbanie o zachowanie walorów widokowych przez właściwe wkomponowanie obiektów infrastruktury technicznej w krajobraz.

* Wzbogacanie walorów widokowych poprzez: wprowadzanie zadrzewień śródpolnych, obsadzanie miedz na słonecznych stokach krzewami kserotermicznymi, wzbogacanie strefy ekotonowej pomiędzy lasem, a terenami rolnymi.

* Stosowanie zasłon widokowych z zieleni przy obiektach budowlanych.

* Kształtowanie i uświadamianie ekonomicznej wartości krajobrazu. Duże znaczenie w kształtowaniu krajobrazu ma społeczność gminna (akceptacja ograniczeń wynikających ze stref ochrony widokowej, ochrony krajobrazu kulturowego itp.).

* Dla zachowania wysokich walorów krajobrazowych Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz celem zapewnienia względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych ich terenów wprowadzono następujące nakazy i zakazy:

Nakazuje się :

- wprowadzenie wzmożonego nadzoru w zakresie ładu przestrzennego i dyscypliny budowlanej,
- zapewnienie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy, z bezwzględnym zachowaniem wymogów prawnych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, składowania i unieszkodliwiania odpadów, urządzania i kształtowania terenów zieleni,
- zmniejszanie emitowanych zanieczyszczeń ze wszystkich obiektów istniejących na obszarach poprzez instalowanie urządzeń redukujących, ich prawidłową eksploatację oraz eliminowanie paliw nieodpowiedniej jakości,

- podejmowanie działań zmierzających do poprawy bilansu wodnego (utrzymanie istniejących zbiorników wodnych) i retencjonowania wody,
- ograniczenie wycinania drzew i krzewów zwłaszcza rosnących w kompleksach zadrzewień śródpolnych oraz nad brzegami rzek i potoków,
- zachowanie jak najszerszego pasa wolnego od zabudowy w obszarze wyznaczonym w studium jako obszary migracji zwierząt.

Zakazuje się:

- realizacji działalności gospodarczej i takich form użytkowania terenu, które mogłyby zniszczyć lub zmienić w istotny sposób naturalny krajobraz,
- sztucznego, nieracjonalnego obniżania poziomu wód gruntowych poprzez jednostronnie prowadzone melioracje odwadniające.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na wyznaczonym obszarze M/U nie występują obiekty kubaturowe dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej, dla których należałoby ustalić zasady ochrony. Na w/w terenie znajdują się stanowiska archeologiczne o wysokiej wartości historycznej, które w studium objęto ochroną archeologiczną.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

- * W zakresie komunikacji drogowej ustala się:
  - zachowanie rezerwy terenowej pod przebudowę drogi krajowej,
  - budowę nowych ciągów komunikacyjnych wynikających z potrzeb gminy dla zapewnienia odpowiedniej obsługi komunikacyjnej.
- * Kierunki rozwoju komunikacji drogowej określone zostały z uwzględnieniem:
  - powiązań zewnętrznych i wewnętrznych,
  - rozmieszczenia terenów osadniczych,
  - rozmieszczenia i potrzeb obsługi rolnictwa,
  - potrzeb turystyki i rekreacji,
  - rozmieszczenia terenów objętych działalnością gospodarczą.
- * Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę przewidują realizację sieci wodociągowej dla całego obszaru objętego zmianą studium.
- * Realizacja sieci kanalizacji sanitarnej zbiorczej dla całego obszaru objętego zmianą studium wraz z możliwością lokalizacji własnej oczyszczalni ścieków.
- * Rozwój sieci elektroenergetycznej, budowa sieci napowietrznych i kablowych niskich napięć obsługujących projektowaną strefę mieszkalno – usługową.
- * Uporządkowanie gospodarki odpadami na obszarze całego obszaru objętego zmianą studium zgodnie z przepisami szczególnymi.

6. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Gmina Sanok jest gminą sypialnianą dla miasta Sanok i gminą rolniczą, dlatego tylko opłacalna produkcja rolna zapewni utrzymanie mieszkańcom gminy oraz zwiększy popyt na różnego typu usługi okołorolnicze.

W dalszym ciągu rozwój funkcji rolniczej będzie zmienny i zależny od odległości od miasta Sanok oraz od rozwoju wszystkich funkcji społeczno - gospodarczych, a także od wyprzedzającego rozwoju obrotu ziemią, handlu i przetwórstwa produktów rolnych.

Kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- * Utrzymanie i intensyfikacja wielokierunkowej produkcji polowej, hodowlanej i ogrodniczej z maksymalnym i ekonomicznie uzasadnionym zaangażowaniem podstawowych czynników produkcji (ziemia, praca, kapitał) w perspektywie ograniczonej wymaganiami dotyczącymi środowiska przyrodniczego w kierunku tzw. produkcji zintegrowanej,
- * Podwyższanie standardu działalności rolniczej i przechodzenie na produkcję ekologicznie czystej żywności.

Lasy spełniają różne funkcje przyrodniczo – społeczne jak np. ochrona gleb przed erozją, ochrona źródeł i zbiorników wodnych, ochrona rodzimej przyrody, oraz funkcje zdrowotno –rekreacyjne.

Kierunki rozwoju leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- * Prognozuje się, że wraz z rozwojem intensywności produkcji rolnej, mało urodzajne grunty staną się coraz mniej przydatne dla rolnictwa i z konieczności będą zalesiane.
- * Proponuje się większe niż do tej pory wykorzystanie terenów śródleśnych i przedpola lasów na cele rekreacyjne i wypoczynkowo – sportowe.
- * Wzrost liczby małych zakładów produkcyjno – usługowych działających w ramach gospodarstw rolnych i leśnych.

Do studium wprowadza się obszar oznaczony symbolem **1MN/U** – **projektowana strefa mieszkalno – usługowa w miejscowości Stróże Wielkie.**

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonego obszaru 1MN/U – dopuszcza się zmianę przeznaczenia części terenów z rolnego pod lokalizację budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne i usługowego. Dopuszcza się: budowę nowej zabudowy mieszkaniowej z obiektami towarzyszącymi (garaże, budynki gospodarcze), z możliwością lokalizacji obiektów z działalnością handlową, gastronomiczną, turystyczną, rzemieślniczą. Dopuszcza się lokalizacje: nowych dróg wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdnych, ścieżek rowerowych, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się:

- zachowanie na działkach w/w obiektów minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej;
- uzupełnienie w/w obiektów obiektami małej architektury i zielenią;
- wysokości budynków nie więcej niż trzy kondygnacje użytkowe (w tym poddasze użytkowe),
- na terenach eksponowanych widokowo wysokość budynków nie powinna przekraczać jednej kondygnacji użytkowej + poddasze użytkowe,
- zabudowę o dachach spadzistych (25% - 45%), kolorach neutralnych, z elementami wykończenia w drewnie, o wysokich walorach estetycznych, dopuszcza się również ze względów konstrukcyjnych i estetycznych stosowanie stropodachów lub dachów łukowych,
- zakaz lokalizacji obiektów o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;
- lokalizację parkingów i miejsc postojowych przy obiektach usługowych w ilości 10-15 na 50 zatrudnionych oraz 30-60 na 1000m² powierzchni usług.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

* Dbanie o zachowanie walorów widokowych przez właściwe wkomponowanie obiektów infrastruktury technicznej w krajobraz.

* Wzbogacanie walorów widokowych poprzez: wprowadzanie zadrzewień śródpolnych, obsadzanie miedz na słonecznych stokach krzewami kserotermicznymi, wzbogacanie strefy ekotonowej pomiędzy lasem, a terenami rolnymi.

* Pozostawienie strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż cieków wodnych;

* Stosowanie zasłon widokowych z zieleni przy obiektach budowlanych.

* Kształtowanie i uświadamianie ekonomicznej wartości krajobrazu. Duże znaczenie w kształtowaniu krajobrazu ma społeczność gminna (akceptacja ograniczeń wynikających ze stref ochrony widokowej, ochrony krajobrazu kulturowego itp.).

*Obowiązuje ochrona przed zniszczeniem i negatywnym oddziaływaniem na istniejące zakrzaczenia i zadrzewienia – w wypadku konieczności usunięcia drzew i krzewów należy dążyć do odtworzenia tych samych gatunków na jednakowej powierzchni zajmowanej przez wycięte drzewa i krzewy.

*Dopuszcza się nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej – drzew i krzewów gatunków rodzimych, dostosowanych do siedliska.

Zakazuje się:

- realizacji działalności gospodarczej i takich form użytkowania terenu, które mogłyby zniszczyć w istotny sposób naturalny krajobraz,
- sztucznego, nieracjonalnego obniżania poziomu wód gruntowych poprzez jednostronnie prowadzone melioracje odwadniające.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na wyznaczonym obszarze 1MN/U nie występują obiekty kubaturowe dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej, dla których należałoby ustalić zasady ochrony. Na w/w terenie znajduje się rozpoznane stanowisko archeologiczne, które w studium objęto ochroną archeologiczną.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

* W zakresie komunikacji drogowej ustala się:

- zachowanie rezerwy terenowej pod budowę obwodnicy miasta Sanoka,
- budowę nowych ciągów komunikacyjnych wynikających z potrzeb gminy dla zapewnienia odpowiedniej obsługi komunikacyjnej.

* Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę przewidują realizację sieci wodociągowej dla całego obszaru objętego zmianą studium.

* Realizacja sieci kanalizacji sanitarnej zbiorczej dla całego obszaru objętego zmianą studium i podłączenie do systemu kanalizacji sanitarnej miasta Sanoka.

* Rozwój sieci elektroenergetycznej, budowa sieci napowietrznych i kablowych niskich napięć obsługujących projektowaną strefę mieszkalno – usługową.

* Uporządkowanie gospodarki odpadami na obszarze całego obszaru objętego zmianą studium zgodnie z przepisami szczególnymi.

6. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Gmina Sanok jest gminą sypialnianą dla miasta Sanok i gminą rolniczą, dlatego tylko opłacalna produkcja rolna zapewni utrzymanie mieszkańcom gminy oraz zwiększy popyt na różnego typu usługi okołorolnicze.

W dalszym ciągu rozwój funkcji rolniczej będzie zmienny i zależny od odległości od miasta Sanok oraz od rozwoju wszystkich funkcji społeczno - gospodarczych, a także od wyprzedzającego rozwoju obrotu ziemią, handlu i przetwórstwa produktów rolnych.

Kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

* Utrzymanie produkcji rolniczej ukierunkowanej na użytki zielone celem ochrony środowiska przyrodniczego łąk i pastwisk.

* Podwyższanie standardu działalności rolniczej i przechodzenie na produkcję ekologiczną.

* Możliwe wykorzystanie obszarów rolnych na cele rekreacyjne i wypoczynkowo-sportowe.

Lasy spełniają różne funkcje przyrodniczo - społeczne jak np. ochrona gleb przed erozją, ochrona źródeł i zbiorników wodnych, ochrona rodzimej przyrody, oraz funkcje zdrowotno -rekreacyjne.

Kierunki rozwoju leśnej przestrzeni produkcyjnej:

* Proponuje się większe niż do tej pory wykorzystanie terenów śródleśnych i przedpola lasów na cele rekreacyjne i wypoczynkowo - sportowe.

Czwarta zmiana studium wprowadza obszar 1ZC – przeznaczony pod lokalizację cmentarza w miejscowości Pisarowce wraz ze strefą ochrony sanitarnej 150m od granic cmentarza.

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonego obszaru 1ZC – zmienia się przeznaczenie terenu z rolnego pod lokalizację cmentarza w terenach zieleni, jako poszerzenie cmentarza istniejącego zlokalizowanego na sąsiedniej działce.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się racjonalne wykorzystanie terenu pod lokalizację obszaru grzebalnego, zgodnie z przygotowaną dokumentacją geologiczno - inżynierską. Teren występującego w obszarze objętym zmianą studium dna doliny, należy przeznaczyć na inne cele np. drogi dojazdowe i parkingi.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk:

- * Teren cmentarza należy wzbogacić zielenią wysoką i niską - zimozieloną.
- * Należy stosować zasłony widokowe z zieleni.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na wyznaczonym obszarze 1ZC nie występują obiekty kubaturowe dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej, dla których należałoby ustalić zasady ochrony. Natomiast na obszarze objętym zmianą studium występuje stanowisko archeologiczne. W studium obszary te objęto ochroną archeologiczną. Przy zagospodarowaniu powyższych terenów należy uwzględnić przepisy szczególne i warunki wynikające z przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zabrania się niszczenia, przekształcania bądź samowolnego rozkopywania stanowisk archeologicznych.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

- * W zakresie komunikacji drogowej ustala się:
  - zachowanie rezerwy terenowej pod przebudowę ciągu komunikacyjnego – drogi gminnej dojazdowej i drogi wewnętrznej do cmentarza.
- * Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę – wodę dla potrzeb cmentarza należy ujmować z lokalnego głębinowego ujęcia wody.
- * Kierunki rozwoju w zakresie kanalizacji sanitarnej – nie dotyczy projektowanej inwestycji.
- * Rozwój sieci elektroenergetycznej, modernizacja istniejącej sieci oraz budowa nowej dla potrzeb oświetlenia cmentarza.
- * Kierunki rozwoju w zakresie telekomunikacji - przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej, jak i wykorzystując nowe technologie; postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie systemem telekomunikacyjnym połączonym z innymi systemami (regionalne, krajowe) z zachowaniem wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.
- * Gospodarki odpadami – zgodnie z zasadami przyjętymi w gminie Sanok.

6. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

* Utrzymanie i intensyfikacja wielokierunkowej produkcji polowej, hodowlanej i ogrodniczej z maksymalnym i ekonomicznie uzasadnionym zaangażowaniem podstawowych czynników produkcji w perspektywie ograniczonej wymaganiami dotyczącymi środowiska przyrodniczego w kierunku tzw. produkcji zintegrowanej na obszarze poza wyznaczoną lokalizacją cmentarza.

Kierunki rozwoju leśnej przestrzeni produkcyjnej:

* Na obszarze objętym zmianą studium nie występują obszary leśne.

Do studium wprowadza się obszary oznaczone symbolami: **1M/UT, 2M/UT i 3M/UT – projektowana strefa mieszkalno-usługowa w miejscowości Międzybrodzie.**

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonych obszarów 1M/UT, 2M/UT i 3M/UT– dopuszcza się zmianę przeznaczenia terenów z rolnego pod lokalizację budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne, budownictwa rekreacji indywidualnej i budownictwa usługowego o charakterze turystycznym wraz z obiektami handlowymi. Dopuszcza się lokalizację nowych dróg wewnętrznych, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się:

- zachowanie na działkach ww. obiektów minimum 50% powierzchni biologicznie czynnej dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, min.60% dla zabudowy rekreacji indywidualnej i min.20% dla zabudowy usługowej i handlu;
- uzupełnienie ww. obiektów obiektami małej architektury i zielenią;
- wysokości budynków nie więcej niż 10,0m;
- zabudowę o dachach spadzistych (15% - 45%), kolorach neutralnych, z elementami wykończenia w drewnie, o wysokich walorach estetycznych, dopuszcza się elementy stropodachów dla obiektów usługowych i handlu;
- zakaz lokalizacji obiektów o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;
- lokalizację parkingów i miejsc postojowych przy obiektach usługowych w ilości 10-15 na 50 zatrudnionych oraz 25-40 na 1000m² powierzchni usług.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

* Należy zachować warunki wynikające z położenia w Parku Krajobrazowym Gór Słonnych – zasady i ograniczenia wynikające z obowiązującego prawa miejscowego w zakresie ochrony przyrody, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

* Należy zachować walory widokowe przez właściwe wkomponowanie obiektów infrastruktury technicznej w krajobraz.

* Pozostawienie strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż cieków wodnych – wprowadza się zakaz lokalizowania przedsięwzięć mających wpływ na migrację zwierząt w tym nowych obiektów budowlanych.

* Stosowanie zasłon widokowych z zieleni przy obiektach budowlanych.

*Obowiązuje ochrona przed zniszczeniem i negatywnym oddziaływaniem na istniejące zakrzaczenia i zadrzewienia.

*Dopuszcza się nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej – drzew i krzewów gatunków rodzimych, dostosowanych do siedliska.

*Należy chronić występujące na obszarze objętym zmianą studium rośliny objęte ochroną ścisłą i ochroną częściową.

* Część terenu objętego zmianą studium znajduje się w obszarze Natura 2000 – Góry Słonne PLH 180013 i PLB 180003; zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, nie związanych bezpośrednio z ochroną tego obszaru lub nie wynikającej z tej ochrony.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na wyznaczonych obszarach nie występują obiekty kubaturowe dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej, dla których należałoby ustalić zasady ochrony. Na ww. terenach nie występują stanowiska archeologiczne.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

- * W zakresie komunikacji drogowej ustala się:
  - budowę nowych dróg dojazdowych, wynikających z potrzeb gminy dla zapewnienia odpowiedniej obsługi komunikacyjnej.
- * Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę przewidują wykorzystanie istniejących ujęć i wodociągów lokalnych (w tym studni indywidualnych) oraz budowę nowych studni i wodociągów dla potrzeb całego obszaru objętego zmianą studium.
- * Docelowo realizacja sieci kanalizacji sanitarnej dla całego obszaru objętego zmianą studium i odprowadzenie ścieków do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w mieście Sanoku; tymczasowo możliwość lokalizacji bezodpływowych zbiorników na ścieki i przydomowych oczyszczalni ścieków.
- * Rozwój sieci elektroenergetycznej, budowa sieci napowietrznych i kablowych niskich napięć obsługujących projektowaną strefę mieszkalno-usługową.
- * W zakresie telekomunikacji przewiduje się na obszarze objętym zmianą studium rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej, jak i wykorzystując nowe technologie; postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie systemem telekomunikacyjnym połączonym z innymi systemami z zachowaniem wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.
- * Zaopatrzenie w ciepło powinno odbywać się ze źródeł pozwalających minimalizować „niską emisję” zanieczyszczeń do atmosfery np. poprzez stosowanie w kotłowniach lokalnych oraz indywidualnych systemach grzewczych wysokosprawnych, zautomatyzowanych źródeł ciepła.
- * Uporządkowanie gospodarki odpadami na obszarze całego obszaru objętego zmianą studium zgodnie z przepisami szczególnymi.

6. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- * Na obszarze objętym zmianą studium nie będzie prowadzona gospodarka rolna. Tereny dotychczas rolne będą wykorzystane na cele mieszkaniowe, rekreacyjne, wypoczynkowe i usługowe.

Kierunki rozwoju leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- * Na obszarze objętym zmianą studium znajduje się niewielki obszar leśny oraz zadrzewienia łąkowe jak również występują tereny, na których postępuje sukcesja wtórna. Proponuje się większe niż do tej pory wykorzystanie terenów zadrzewionych i przedpoła lasu na cele rekreacyjne i wypoczynkowe.

Do studium wprowadza się obszary oznaczone symbolami: **1ZR i 2ZR – tereny zieleni rekreacyjno-izolacyjnej w miejscowości Międzybrodzie.**

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonych obszarów 1ZR i 2ZR– dopuszcza się zmianę przeznaczenia terenów z rolnego na zieleni rekreacyjną i izolacyjną. Dopuszcza się lokalizację nowych dróg wewnętrznych oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Na terenach zieleni dopuszcza się lokalizację parków o charakterze wypoczynkowym, placów zabaw dla dzieci i boisk rekreacyjnych, obiektów i urządzeń małej architektury służących rekreacji i wypoczynkowi. Należy uzupełniać zieleni w dostosowaniu do warunków siedliskowych i rzeźby terenu.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

* Należy zachować warunki wynikające z położenia w Parku Krajobrazowym Gór Słonnych – zasady i ograniczenia wynikające z obowiązującego prawa miejscowego w zakresie ochrony przyrody, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

* Pozostawienie strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż cieków wodnych – wprowadza się zakaz lokalizowania przedsięwzięć mających wpływ na migrację zwierząt w tym nowych obiektów budowlanych.

*Obowiązuje ochrona przed zniszczeniem i negatywnym oddziaływaniem na istniejące zakrzaczenia i zadrzewienia.

*Dopuszcza się nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej – drzew i krzewów gatunków rodzimych, dostosowanych do siedliska.

*Należy chronić występujące na obszarze objętym zmianą studium rośliny objęte ochroną ścisłą i ochroną częściową.

* Część terenu objętego zmianą studium znajduje się w obszarze Natura 2000 – Góry Słonne PLH 180013 i PLB 180003; zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, nie związanych bezpośrednio z ochroną tego obszaru lub nie wynikającej z tej ochrony.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na wyznaczonych obszarach 1ZR i 2ZR nie występują obiekty kubaturowe dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej, dla których należałoby ustalić zasady ochrony.

Na ww. terenie brak jest stanowisk archeologicznych.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

* W zakresie komunikacji drogowej ustala się:

- budowę nowych dróg dojazdowych, wynikających z potrzeb gminy dla zapewnienia odpowiedniej obsługi komunikacyjnej.

* Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę przewidują wykorzystanie istniejących ujęć i wodociągów lokalnych (w tym studni indywidualnych) oraz budowę nowych studni i wodociągów dla potrzeb całego obszaru objętego zmianą studium.

* Docelowo realizacja sieci kanalizacji sanitarnej dla całego obszaru objętego zmianą studium i odprowadzenie ścieków do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w mieście Sanoku; tymczasowo możliwość lokalizacji bezodpływowych zbiorników na ścieki i przydomowych oczyszczalni ścieków.

* Rozwój sieci elektroenergetycznej, budowa sieci napowietrznych i kablowych niskich napięć obsługujących projektowaną strefę mieszkalno-usługową.

* W zakresie telekomunikacji przewiduje się na obszarze objętym zmianą studium rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej, jak i wykorzystując nowe technologie; postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie systemem telekomunikacyjnym połączonym z innymi systemami z zachowaniem wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

* Zaopatrzenie w ciepło powinno odbywać się ze źródeł pozwalających minimalizować „niską emisję” zanieczyszczeń do atmosfery np. poprzez stosowanie w kotłowniach lokalnych oraz indywidualnych systemach grzewczych wysokosprawnych, zautomatyzowanych źródeł ciepła.

* Uporządkowanie gospodarki odpadami na obszarze całego obszaru objętego zmianą studium zgodnie z przepisami szczególnymi.

6. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

* Na obszarze objętym zmianą studium nie będzie prowadzona gospodarka rolna. Tereny dotychczas rolne będą wykorzystane na cele mieszkaniowe, rekreacyjne, wypoczynkowe i usługowe.

Kierunki rozwoju leśnej przestrzeni produkcyjnej:

* Na obszarze objętym zmianą studium znajduje się niewielki obszar leśny oraz zadrzewienia łąkowe jak również występują tereny, na których postępuje sukcesja wtórna. Proponuje się większe niż do tej pory wykorzystanie terenów zadrzewionych i przedpoła lasu na cele rekreacyjne i wypoczynkowe.

Ósma zmiana studium wprowadza w miejscowości Załuż tereny oznaczone symbolami: **1M/U – strefy mieszkalno-usługowej** oraz **1Z – zieleni**.

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonej strefy 1M/U – dopuszcza się zmianę przeznaczenia części terenów z rolnego pod lokalizację budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego i usługowego. Dopuszcza się: budowę nowej zabudowy mieszkaniowej z obiektami towarzyszącymi (garaże, budynki gospodarcze), nowej zabudowy usługowej – usług publicznych, komercyjnych, handlu i usług turystycznych wraz obiektami towarzyszącymi, małą architekturą i zielenią publiczną. Dopuszcza się lokalizacje: nowych dróg wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdnych, ciągów pieszych, ścieżek rowerowych, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej. Tereny zieleni wyznaczone w studium należy pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu, ze względu na wartości przyrodnicze.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się:

- zachowanie na działkach mieszkaniowych i usługowych minimum 10% powierzchni biologicznie czynnej;
- uzupełnienie ww. obiektów usługowych obiektami małej architektury i zielenią;
- wysokości budynków nie więcej niż 10,0m dla budynków mieszkaniowych i 15,0m dla budynków usługowych;
- zabudowę o dachach spadzistych (15° - 45°), dopuszcza się również ze względów konstrukcyjnych i estetycznych stosowanie stropodachów lub dachów krzywiznowych;
- zakaz lokalizacji obiektów o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;
- lokalizację parkingów i miejsc postojowych przy obiektach usługowych w ilości 10-15 na 30 zatrudnionych oraz 10-15 na 400m² powierzchni usług.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

* Pozostawienie istniejącej strefy zieleni.

* Należy chronić występujące na obszarze objętym zmianą studium rośliny objęte ochroną.

* Stosowanie zasłon widokowych z zieleni przy obiektach budowlanych.

* Dopuszcza się nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej – drzew i krzewów gatunków rodzimych, dostosowanych do warunków siedliskowych.

* Dla zachowania wysokich walorów krajobrazowych Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz celem zapewnienia względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych ich terenów wprowadzono następujące nakazy i zakazy:

Nakazuje się :

- wprowadzenie wzmożonego nadzoru w zakresie ładu przestrzennego i dyscypliny budowlanej,
- zapewnienie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy, z bezwzględnym zachowaniem wymogów prawnych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, składowania i unieszkodliwiania odpadów, urządzania i kształtowania terenów zieleni,
- zmniejszanie emitowanych zanieczyszczeń ze wszystkich obiektów poprzez instalowanie urządzeń redukujących, ich prawidłową eksploatację oraz eliminowanie paliw nieodpowiedniej jakości,

- podejmowanie działań zmierzających do poprawy bilansu wodnego,
- ograniczenie wycinania drzew i krzewów zwłaszcza rosnących w kompleksach zadrzewień śródpolnych.

Zakazuje się:

- realizacji działalności gospodarczej i takich form użytkowania terenu, które mogłyby zniszczyć lub zmienić w istotny sposób krajobraz,
- sztucznego, nieracjonalnego obniżania poziomu wód gruntowych poprzez jednostronnie prowadzone melioracje odwadniające.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na wyznaczonym obszarze 1M/U i 1Z nie występują obiekty kubaturowe dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej, dla których należałoby ustalić zasady ochrony.

Na terenie 1Z znajduje się fragment stanowiska archeologicznego o wysokiej wartości historycznej, które w studium objęto ochroną archeologiczną.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

* W zakresie komunikacji drogowej ustala się:

- obsługę komunikacyjną obszaru objętego zmianą studium z istniejącej drogi krajowej nr 28 relacji Zator – Medyka i drogi wewnętrznej gminnej;
- budowę nowych ciągów komunikacyjnych w postaci dróg wewnętrznych, wynikających z potrzeb gminy dla zapewnienia odpowiedniej obsługi.

* Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę przewidują docelowo realizację sieci wodociągowej dla całego obszaru objętego zmianą studium.

* Realizacja sieci kanalizacji sanitarnej zbiorczej dla całego obszaru objętego zmianą studium i podłączenie do systemu kanalizacji sanitarnej miasta Sanoka (tymczasowo dopuszcza się stosowanie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków).

* Rozwój sieci elektroenergetycznej, budowa sieci napowietrznych i kablowych niskich napięć obsługujących projektowane tereny mieszkaniowo-usługowe.

* W zakresie telekomunikacji przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej, jak i wykorzystując nowe technologie; postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie systemem telekomunikacyjnym połączonym z innymi systemami (regionalne, krajowe) z zachowaniem wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

* Zaopatrzenie w ciepło powinno odbywać się ze źródeł pozwalających minimalizować „niską emisję” zanieczyszczeń do atmosfery np. poprzez stosowanie w kotłowniach lokalnych oraz indywidualnych systemach grzewczych wysokosprawnych, zautomatyzowanych źródeł ciepła.

* Uporządkowanie gospodarki odpadami na obszarze całego obszaru objętego zmianą studium zgodnie z przepisami szczególnymi.

6. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

Na obszarze objętym zmianą studium nie będzie prowadzona gospodarka rolna. Tereny dotychczas rolnicze będą wykorzystane na cele mieszkaniowe, rekreacyjne, turystyczne i usługowe.

Kierunki rozwoju leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Na obszarze objętym zmianą studium znajdują się tereny, na których postępuje sukcesja wtórna. Wszystkie te obszary należy zachować w dotychczasowym użytkowaniu. Na niewielkich obszarach zieleni 1Z, dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń małej architektury służących rekreacji i wypoczynkowi oraz uzupełnianie zieleni w dostosowaniu do warunków siedliskowych i rzeźby terenu.

Dziesiąta zmiana studium wyznacza następujące tereny: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone symbolami: 1MN, 2MN i 3MN, teren oznaczony symbolem: 2ZC przeznaczony pod lokalizację (poszerzenie istniejącego) cmentarza w miejscowości Trepcza wraz ze strefą ochrony sanitarnej 50 i 150m od granic cmentarza, tereny zieleni oznaczone symbolami: 2Z i 3Z, teren parkingu oznaczony symbolem: 1KP, tereny rolnicze oznaczone symbolem: 1R oraz tereny dróg publicznych zbiorczych oznaczone symbolami: 1KD-Z i 2KD-Z.

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonego obszaru 2ZC – zmienia się przeznaczenie terenu z rolnego pod lokalizację cmentarza, jako poszerzenie cmentarza istniejącego zlokalizowanego na sąsiednich działkach wraz ze zmianą stref ochrony sanitarnej 50m i 150m od granic istniejącego i nowego cmentarza. Dla obszaru 2Z i 3Z zmienia się przeznaczenie z terenu mieszkaniowego pod zieleni (w strefie 50m od granic cmentarza i wzdłuż okresowego rowu odwadniającego). Teren rolny wzdłuż drogi powiatowej przeznacza się pod parking – 1KP.

Na terenie objętym zmianą studium wyznaczono tereny o następujących przeznaczeniach:

- 1) zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1MN do 3MN; dopuszcza się zabudowę mieszkaniową z obiektami towarzyszącymi (garaże, budynki gospodarcze), z możliwością lokalizacji handlu i usług jako wbudowanych w budynki mieszkalne; dopuszcza się lokalizacje: nowych dróg wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdnych, ścieżek rowerowych, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- 2) dróg publicznych zbiorczych – oznaczone na rysunku studium symbolami od 1KD-Z do 2KD-Z;
- 3) parkingu – oznaczonego na rysunku studium symbolem 1KP;
- 4) cmentarza – oznaczonego na rysunku studium symbolem 2ZC; dopuszcza się lokalizację kaplicy oraz sieci infrastruktury technicznej;
- 5) zieleni – oznaczone na rysunku studium symbolami od 2Z do 3Z;
- 6) rolnicze – oznaczone na rysunku studium symbolem 1R; bez prawa zabudowy.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się racjonalne wykorzystanie terenu cmentarza pod lokalizację obszaru grzebalnego, zgodnie z przygotowaną dokumentacją geologiczno - inżynierską. Teren występującego w obszarze objętym zmianą studium wysokiego poziomu wód gruntowych przeznacza się pod parking.

Ustala się dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

- zachowanie na działkach przeznaczonych pod zabudowę nie mniej niż 40% powierzchni biologicznie czynnej;
- uzupełnienie lokalizacji budynków i budowli obiektami małej architektury i zielenią;
- zabudowę o dachach dwuspadowych i wielopołaciowych o kątach nachylenia połaci dachowych 25°–40°, dopuszcza się stosowanie stropodachów lub dachów łukowych,
- obowiązek wyznaczania miejsc postojowych dla zabudowy, z uwzględnieniem miejsca w garażu: mieszkaniowej - minimalna 2, a dla mieszkaniowej z handlem i usługami - minimalna liczba stanowisk postojowych 4.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk:

* Teren cmentarza należy wzbogacić zielenią wysoką i niską - zimozieloną.

- * Należy stosować zasłony widokowe z zieleni.
- * Na obszarach 2Z i 3Z należy wprowadzić, bądź utrzymać zielen w postaci wysokiej i niskiej.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na wyznaczonych obszarach nie występują obiekty kubaturowe dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej, dla których należałoby ustalić zasady ochrony. Brak jest w obszarze objętym zmianą stanowisk archeologicznych.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

- * W zakresie komunikacji drogowej ustala się:
  - utrzymanie ciągów komunikacyjnych – istniejących dróg zbiorczych oraz istniejących dróg wewnętrznych i ciągów pieszo-jezdnych;
  - teren wzdłuż drogi zbiorczej (powiatowej) na całej szerokości cmentarza przeznacza się pod parking.
- * Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę – ustala się zaopatrzenie w wodę do celów bytowo-gospodarczych z wodociągu zbiorczego lub indywidualnych studni kopanych i głębinowych zlokalizowanych poza strefą 150m od granic cmentarza.
- * Kierunki rozwoju w zakresie kanalizacji sanitarnej – ustala się odprowadzenie ścieków bytowych i przemysłowych do publicznej kanalizacji zbiorczej, zakończonej oczyszczalnią ścieków w Trepczy lub tymczasowo do bezodpływowych osadników ścieków oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.
- * Kierunki rozwoju w zakresie elektroenergetyki – ustala się zaopatrzenie w energię elektryczną w oparciu o istniejącą sieć elektroenergetyczną – linie średnich i niskich napięć oraz rozbudowywaną sieć wraz z urządzeniami elektroenergetycznymi.
- * Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w ciepło – ustala się zasadę zaopatrzenia z indywidualnych i lokalnych źródeł na bazie rozwiązań pozwalających minimalizować „niską emisję” zanieczyszczeń do powietrza (np. poprzez preferowanie wysokosprawnych, zautomatyzowanych źródeł ciepła, w kotłowniach lokalnych oraz indywidualnych systemach grzewczych).
- * Kierunki rozwoju w zakresie gospodarki odpadami ustala się prowadzenie gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z zasadami przyjętymi na terenie gminy Sanok.
- * Kierunki rozwoju w zakresie telekomunikacji – ustala się obsługę abonentów za pośrednictwem indywidualnych przyłączy, przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej, jak i wykorzystując nowe technologie; postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie systemem telekomunikacyjnym połączonym z innymi systemami (regionalne, krajowe) z zachowaniem wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

6. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- * Utrzymanie produkcji rolnej w kierunku tzw. produkcji zintegrowanej na obszarze oznaczonym symbolem 1R, poza wyznaczoną lokalizacją cmentarza.
- * Na obszarze objętym zmianą studium nie występują obszary leśne.

[Czternasta zmiana studium wyznacza następujące tereny: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oznaczone symbolami: 10MN, 11MN, 12MN i 13MN, tereny usług komercyjnych, publicznych i handlu oznaczone symbolami: 3U, 4U i 5U, tereny oznaczone symbolem 5ZC przeznaczone pod cmentarz w miejscowości Dębna wraz ze strefą ochrony sanitarnej 50 i 150m od granic cmentarza, tereny zieleni oznaczone symbolami: 8Z, 9Z i 10Z, tereny parkingów oznaczone symbolami: 4KP i 5KP, tereny rolnicze oznaczone symbolem 6R oraz tereny drogi publicznej dojazdowej oznaczone symbolem: 1KD-D.

2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonego obszaru objętego zmianą studium zmienia się przeznaczenie terenów z rolnego pod lokalizację cmentarza, jako poszerzenie cmentarza istniejącego, wraz ze zmianą stref ochrony sanitarnej 50m i 150m od granic istniejącego i nowego cmentarza. Zmiana obejmuje również tereny zabudowane zabudowa mieszkaniowa i usługową. Ponadto na obszarze objętym zmianą studium wyznaczono tereny o następujących przeznaczeniach:

- 1) zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – oznaczone na rysunku studium symbolami od 10MN do 13MN; dopuszcza się zabudowę mieszkaniową z obiektami towarzyszącymi (garaże, budynki gospodarcze), z możliwością lokalizacji handlu i usług jako wbudowanych w budynki mieszkalne; utrzymuje się i dopuszcza możliwość rozbudowy, dobudowy, nadbudowy i przebudowy zabudowy zagrodowej, zlokalizowanej na terenach MN; dopuszcza się lokalizacje: nowych dróg wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdnych, ścieżek rowerowych, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- 2) usług komercyjnych, publicznych i handlu – oznaczone na rysunku studium symbolami: 3U, 4U i 5U z przeznaczeniem pod usługi kultu religijnego, usługi związane z obsługą cmentarza, usługi turystyki i rekreacji, jak również inne usługi komercyjne, publiczne i handel w zależności od potrzeb; na terenie 5U zakazuje się sprzedaży środków spożywczych;
- 3) drogi publicznej dojazdowej – oznaczone na rysunku studium symbolem: 1KD-D, o szerokości w liniach rozgraniczających 10,0m;
- 4) parkingów – oznaczone na rysunku studium symbolami: 4KP i 5KP związanych z obsługą terenów usługowych i cmentarza;
- 5) cmentarza – oznaczone na rysunku studium symbolem 5ZC; dopuszcza się lokalizację kaplicy lub domu przedpogrzebowego oraz sieci infrastruktury technicznej;
- 6) zieleni – oznaczone na rysunku studium symbolami: 8Z, 9Z i 10Z;
- 7) rolnicze – oznaczone na rysunku studium symbolem 6R; tereny bez prawa zabudowy.

3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się racjonalne wykorzystanie terenu cmentarza pod lokalizację obszaru grzebalnego, zgodnie z przygotowaną dokumentacją geologiczno – inżynierską. Nakazuje się budowę muru oporowego od strony północno-wschodniej oraz drenażu odprowadzającego wody gruntowe i opadowe od strony zachodniej. Ze względu na występowanie obszaru potencjalnego zagrożenia ruchami masowymi, zakazuje się w tym obszarze budowy ciężkich piwnic grobowych oraz monumentalnych nagrobków.

Ustala się dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (10MN, 11MN, 12MN i 13MN):

- 1) zachowanie na działkach przeznaczonych pod zabudowę nie mniej niż 40% powierzchni biologicznie czynnej;³⁶

³⁶ [.....] wprowadzono czternastą zmianą studium

[

- 2) uzupełnienie lokalizacji budynków i budowli obiektami małej architektury i zielenią;
- 3) zabudowę o dachach dwuspadowych i wielopołaciowych o kątach nachylenia połaci dachowych 25°–45°, dopuszcza się stosowanie elementów i fragmentów dachów jednospadowych i łukowych,
- 4) obowiązek wyznaczania miejsc postojowych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, z uwzględnieniem miejsca w garażu: - minimalna 2.

Ustala się dla usług komercyjnych, publicznych i handlu (3U, 4U i 5U):

- 1) zachowanie na działkach przeznaczonych pod zabudowę nie mniej niż 10% powierzchni biologicznie czynnej;
- 2) uzupełnienie lokalizacji budynków i budowli obiektami małej architektury i zielenią;
- 3) zabudowę o dachach dwuspadowych i wielopołaciowych o kątach nachylenia połaci dachowych 10°–35°, dopuszcza się stosowanie stropodachów oraz elementów i fragmentów dachów łukowych;
- 4) obowiązek wyznaczania miejsc postojowych dla usług komercyjnych i handlu:
1 miejsce na 3 zatrudnionych w usługach; 1 miejsce na 50 m² powierzchni użytkowej obiektów handlowych.

3.Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk:

* Obszar objęty zmianą studium zlokalizowany jest we Wschodniobeskidzkim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Na terenie Obszaru zakazuje się:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.) z wyłączeniem przedsięwzięć, o których mowa w art. 24, ust. 3 ustawy o ochronie przyrody;
- 2) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek: San, Osława, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej, przy czym dla sztucznych zbiorników wodnych za linię brzegową uważa się linię wody przy maksymalnej rzędnej piętrzenia wody w zbiorniku;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;]³⁷

---

³⁷ [.....] wprowadzono czternastą zmianą studium

[

- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Zakazy, o których mowa w pkt. 5 i 6 nie dotyczą:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego negatywnego wpływu na ochronę przyrody Obszaru.
- * Teren cmentarza należy wzbogacić zielenią wysoką i niską - zimozieloną.
  - * Należy stosować zasłony widokowe z zieleni.
  - * Na obszarach zieleni (8Z, 9Z i 10Z), na terenach podmokłych i wilgociolubnych należy utrzymywać teren w formie porostu łąkowego lub łąk i pastwisk oraz uzupełniać zieleń w dostosowaniu do warunków siedliskowych i rzeźby terenu.
  - * Należy zachować nieprzekraczalną linię zabudowy 10m od górnej krawędzi cieków wodnych.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na obszarze objętym zmianą studium nie występują obiekty kubaturowe dziedzictwa kulturowego, dóbr kultury współczesnej, jak również stanowiska archeologiczne, dla których należałoby ustalić zasady ochrony.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

- * W zakresie komunikacji drogowej ustala się:
  - utrzymanie ciągów komunikacyjnych – istniejącej drogi dojazdowej oraz dróg wewnętrznych i ciągów pieszo-jezdných;
  - tereny: jeden wzdłuż drogi dojazdowej i drugi zlokalizowany na południowy-zachód od cmentarza, przeznacza się pod parkingi związane z obsługą terenów usługowych i terenu cmentarza.
- * Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę – ustala się zaopatrzenie w wodę do celów bytowo-gospodarczych z indywidualnych studni kopanych i głębinowych zlokalizowanych poza strefą 150m od granic cmentarza, lub lokalnych wodociągów, dla których źródło poboru wody również zlokalizowane jest poza strefą 150m od granic cmentarza.
- * Kierunki rozwoju w zakresie kanalizacji sanitarnej – ustala się odprowadzenie ścieków bytowych i przemysłowych sieciami kanalizacyjnymi o przekroju nie mniejszym niż $\varnothing$ 160 do przydomowych oczyszczalni ścieków, lub bezodpływowych osadników ścieków, z których ścieki należy okresowo opróżniać i wywozić do oczyszczalni ścieków w Trepczy.
- * Kierunki rozwoju w zakresie elektroenergetyki – ustala się zaopatrzenie w energię elektryczną w oparciu o istniejącą sieć elektroenergetyczną – linie średnich i niskich napięć oraz rozbudowywaną sieć wraz z urządzeniami elektroenergetycznymi.
- * Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w ciepło – ustala się zasadę zaopatrzenia z indywidualnych i lokalnych źródeł na bazie rozwiązań pozwalających minimalizować „niską emisję” zanieczyszczeń do powietrza (np. poprzez preferowanie wysokosprawnych, zautomatyzowanych źródeł ciepła, w kotłowniach lokalnych oraz indywidualnych systemach grzewczych). .]³⁸

---

³⁸ [.....] wprowadzono czternastą zmianą studium

[*Kierunki rozwoju w zakresie gospodarki odpadami ustala się prowadzenie gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z zasadami przyjętymi na terenie gminy Sanok

* Kierunki rozwoju w zakresie telekomunikacji – ustala się obsługę abonentów za pośrednictwem indywidualnych przyłączy, przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej, jak i wykorzystując nowe technologie; postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie systemem telekomunikacyjnym połączonym z innymi systemami (regionalne, krajowe) z zachowaniem wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

6.Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

* Utrzymanie produkcji rolnej w kierunku tzw. produkcji zintegrowanej na obszarze oznaczonym symbolem 6R.

* Brak jest terenów leśnych na obszarze objętym zmianą studium.]³⁹

---

³⁹ [.....] wprowadzono czternastą zmianą studium

1.2. Kierunki rozwoju działalności gospodarczej i produkcyjnej.

W polityce prowadzonej w sferze dotyczącej przemysłu, produkcji rolniczej i działalności gospodarczej, a dotyczącej ich budowy, przebudowy i modernizacji - należy zwrócić szczególną uwagę na:

- restrukturyzację własnościową, wielkościową i branżową zakładów,
- wprowadzenie nowych technologii o niższej energochłonności, oszczędzających wodę i teren i o niskim stopniu oddziaływania na środowisko,
- wykorzystanie w maksymalnym stopniu istniejących zasobów kubaturowych, materialnych oraz surowcowych dla nowych funkcji i branż,
- promocję terenów pod lokalizację dla małych zakładów wytwórczych łatwiej dostosowującej się do koniunktury rynkowej,
- zwiększenie wykorzystania istniejącego zaplecza technicznego i terenowego poprzez interwencjonizm fiskalny, ale i przez promocję,
- zorganizowanie szybkiego obiegu informacji dotyczącego inicjatyw mających szanse rozwoju i rynków zbytu wewnętrznego i zewnętrznego dla wytwarzanych produktów,
- zorganizowanie sprawnej obsługi transportowej, zaplecza technicznego i obsługi prawno-finansowej.

W niniejszym opracowaniu zostały również wyznaczone obszary górnicze i koncesyjne, ze wskazaniem terenów do eksploatacji.

> Wyznaczono obszary zabudowy przemysłowej i gospodarczej z dopuszczeniem budowy, modernizacji i uzupełnień, za wyjątkiem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, na których mogą być zlokalizowane różnego typu obiekty działalności gospodarczej i przemysłowej (jako funkcja główna) mieszczące się ze swoimi uciążliwościami w granicach własnych działek. Na działkach zabudowy przemysłowej i gospodarczej, z inwestycjami szkodliwymi dla środowiska nie dopuszcza się mieszkalnictwa. Dopuszcza się tu również funkcje uzupełniające - usługowe. Zaznacza się, że na obszarach Parku Krajobrazowego Gór Słonnych i Obszarze Chronionego Krajobrazu lokalizacja tego typu funkcji musi być zgodna z przepisami obowiązującymi na takich terenach.

W Studium pokazana została również **strefa obszarów preferowanych do rozwoju działalności gospodarczej dla różnych inwestorów.** Jest to strefa, gdzie docelowo może zaistnieć konieczność poszerzenia strefy zainwestowania dla w/w funkcji głównej.

1.3. Kierunki rozwoju działalności usługowej. Określenie potrzeb nastąpiło w oparciu o założenia ogólne :

- analizę potrzeb przeprowadzono w odniesieniu do całej gminy,
- założono adaptacje istniejących placówek z ich dotychczasowymi funkcjami przyjmując możliwość modernizacji, rozbudowy i zmniejszenie ilości użytkowników do poziomu zakładanych standardów,
- przewiduje się również rezerwy terenowe dla obiektów nowych.

1.3.1. Oświata i wychowanie.

Istotne zmiany w minionym okresie zaszły w zakresie podległości szkół i przedszkoli. Jednostki te zostały podporządkowane jednostkom samorządowym tj. gminom.

Wychowanie przedszkolne.

Przyjmując obecną sytuację w placówkach wychowania przedszkolnego gdzie na jeden oddział przypada 14 dzieci, a na jednego nauczyciela około 15 dzieci oraz, że w wielu placówkach działalność przedszkolna ogranicza się tylko do 5 godz. tzw. klas "0", a także mniejsze zapotrzebowanie społeczne tą formą opieki należy stwierdzić, iż przy utrzymaniu dotychczasowego stanu organizacyjnego przedszkoli i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych zaspokoi się potrzeby społeczne w zakresie wychowania przedszkolnego.

W zakresie oświaty przedszkolnej ustawa o systemie oświaty na samorząd terytorialny nakłada obowiązek organizacji placówek wychowania przedszkolnego i od zrozumienia tej problematyki przez gminy zależy funkcjonowanie tego rodzaju usług oświaty. Dobrą tendencją w zakresie wychowania przedszkolnego jest otwieranie przedszkoli niepublicznych prowadzonych przez zgromadzenia zakonne i organizacje społeczne.

Szkolnictwo podstawowe.

Wg prognozy demograficznej liczba dzieci w wieku szkoły podstawowej do 2020 r. w gminie Sanok zmniejszy się o 382 osoby w stosunku do roku 1995. Planowana liczba oddziałów w 2010 r. wynikająca z "Ramowego planu nauczania w szkołach publicznych" i "Ramowego statutu szkół publicznych " gdzie najniższa średnia liczba uczniów na oddział w przypadku wsi wynosi 18, osiągnie wielkość 127 (obecnie 145). Przy obecnej liczbie oddziałów 145 do zlikwidowania pozostaje 18. Biorąc pod uwagę, że w gminie Sanok wiele wsi ma mało mieszkańców, a co za tym idzie liczba dzieci w wieku szkoły podstawowej jest niska, na jeden oddział przypada średnio 13 uczniów. Kierując się jednak dobrem dzieci szczególnie tych młodszych, aby dotarcie do szkół nie zajmowało dużo czasu, a co za tym

idzie było w miarę bezpiecznie, na terenie gminy Sanok działają szkoły filialne i szkoły podstawowe trzy, cztero i pięcioklasowe i taki stan jest i będzie wystarczający. Wymagana będzie wymiana znacznej części sprzętu szkolnego i pomocy dydaktycznych. Szkoły należy stopniowo zaopatrywać w sprzęt komputerowy, audiowideo czy kserograficzny. W zależności od stanu technicznego budynków szkół wymagane będą prace modernizacyjne, bądź budowa nowych obiektów. Ponieważ z uregulowań ustawowych wynika, że na samorządzie terytorialnym spoczywa obowiązek prowadzenia szkół podstawowych, organy gmin będą decydowały o faktycznym obrazie szkół.

1.3.2.Ochrona zdrowia i opieka społeczna.

Służba zdrowia i pomoc społeczna to działy niedochodowe, finansowane głównie z budżetu państwa.

Zasadniczym zadaniem w ochronie zdrowia jest poprawa opieki zdrowotnej ludności.

Zakłada się uzyskać ją poprzez: :

- zahamowanie i odwrócenie niekorzystnych zjawisk zdrowotnych mieszkańców,
- zapewnienie powszechności dostępu do świadczeń medycznych,
- zwiększenie wydajności systemu opieki zdrowotnej i poprawę jakości usług,
- reorientację systemu opieki zdrowotnej ze specjalistyki medycznej na rzecz zapewnienia powszechnych i podstawowych potrzeb pacjentów oraz na profilaktykę,
- realizację priorytetowych programów zdrowotnych w zakresie zwalczania chorób krążenia i nowotworów.

Opieka szpitalna.

Zakładany standard - 7 łóżek na 1000 mieszkańców rejonu.

Adaptuje się istniejący szpital rejonowy w Sanoku dysponujący 449 łózkami, **widząc konieczność rozbudowy o ok. 150 - 200 łóżek.**

Pomoc doraźna

Zakładany standard - 8000 mieszkańców rejonu na 1 karetkę.

Adaptuje się istniejące pomieszczenia pogotowia ratunkowego. Ze względu na czas dojazdu do chorego /rozległy rejon/ **widzi się potrzebę zwiększenia liczby taboru transportowego o ok. 3 - 5 karetek.**

Ośrodki zdrowia

Zakładany standard 3000 - 4000 mieszkańców na ośrodek zdrowia. Adaptuje się istniejące ośrodki zdrowia i punkty lekarskie które umożliwiają bardziej powszechną dostępność do świadczeń podstawowych, porad medycznych /nierównomierne zagęszczenie/. Przy projektowanej liczbie ludności 17,1 tys. na 1 ośrodek zdrowia przypadnie ~ 4270

mieszkańców

- **proponuje się lokalizację 1 ośrodka na obszarze obsługiwanym przez OZ w Jurowcach (np. w Czerteżu lub Kostarowcach).**

Pomoc społeczna.

Przy ograniczonych możliwościach finansowych budżetu, a wobec ciągłego wzrostu potrzeb w tym zakresie zadania pomocy społecznej będą się koncentrować na usprawnianiu systemu kierowania, a mianowicie :

- usprawnianie metod docierania i kwalifikowania do objęcia pomocą społeczną osób i rodzin znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji materialnej,
- dopracowanie modelu terenowego ośrodka pomocy społecznej, w którym praca socjalna i współpraca z instytucjami i organizacjami byłaby funkcją pierwszoplanową.

Zasadnicze cele powyższych działalności to.

- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego i zapobieganie patologii wśród najuboższej części społeczeństwa gminy,
- zwiększenie efektywności inwestowania w pomoc społeczną środków budżetowych

W gminie Sanok nie ma domu opieki społecznej. Najbliższa placówka znajduje się w Zagórzu oraz w gminie Ustrzyki Dolne. **Potrzeby szacowane są na poziomie 43 - 51 miejsc dla mieszkańców gminy. Wskazana realizacja jednego obiektu dla potrzeb gminy i miasta Sanoka. Wielkość obiektu nie powinna przekraczać 100 miejsc przy wskaźniku potrzeb terenowych 100 m² terenu na 1 miejsce (proponowana lokalizacja w Strachocinie).**

Żłobki

System opieki nad dziećmi do trzech lat sprawują m.in. żłobki, które zapewniają opiekę w czasie pracy rodziców lub opiekunów. W ostatnich latach ta forma opieki nie cieszy się popularnością i nie budzi zainteresowania wśród mieszkańców gminy. **Zakładany standard - 3,0 - 4,0% dzieci objętych opieką w wieku 0 - 2 lat - na poziomie 60 miejsc (przewiduje się realizację tego typu obiektu w chwili wystąpienia takiego zapotrzebowania).**

Apteki

Zakładany standard - 4000 - 6000 mieszkańców na 1 aptekę.

Szacuje się potrzebę na ok. 2 nowe placówki /adaptując istniejące/, co jednak uwarunkowane będzie potrzebami rynkowymi ze względu na prywatną formę prowadzenia aptek. Placówki nowe winno się realizować jako obiekty wbudowane.

1.3.3.Kultura i sport.

Na terenie gminy możliwość korzystania z ofert kulturowych jest bardzo ograniczona. Jedną z najpowszechniejszych i podstawowych form uczestnictwa w kulturze jest czytelnictwo. W celu zapewnienia prawidłowych warunków rozwoju kultury **należy koniecznie zachować istniejące obiekty kultury. Wskazana realizacja obiektu kina na ok. 160 miejsc. Należy również dążyć do poprawy stanu technicznego już istniejących obiektów.** Kultura stała się towarem, a powstający rynek powoduje faktyczną konkurencję wraz z wszelkimi jej formami : upadkiem niektórych starych i powstawaniem nowych instytucji oraz sposobów oddziaływania kulturalnego. Przy wzrastającym poziomie prywatyzacji poszczególnych obszarów kultury powstają i rozwijają się instytucje kultury i formy aktywności kulturalnej dotąd u nas nieznanie lub funkcjonujące śladowo. Nastąpiło zderzenie kultury z komercjalizacją. Gwałtownie rozwija się sieć i wzrasta siła oddziaływania różnorodnych środków masowego przekazu. Urynkowienie kultury sprawiło, iż wzrosła zależność między poziomem ceny, a wartością formy i treści przekazów kulturalnych.

Wobec masowości tanich wyrobów kultury oraz szybko zmieniającej się mody ogólny poziom usług kulturalnych uległ znacznemu obniżeniu. Należy dążyć do wprowadzenia w istn. domach kultury, ciekawych form zajęć odpowiadających nowej sytuacji gospodarczej i nowym warunkom i potrzebom życia społeczeństwa dorosłego i dzieci. W granicach gminy powinien być zlokalizowany jeszcze conajmniej 1 obiekt audiowizualny z funkcjami kina, teatru, sali konferencyjno-szkoleniowej.

Na terenie gminy znajduje się obecnie 1 kaplica i 24 kościoły rzymsko-katolickie, Klasztor Maksymilianek z Sanktuarium Św. Andrzeja Boboli, 2 cerkwie, oraz rezerwy terenowe w Bykowcach i Raczkowej na obiekt sakralny. Jest to stan wystarczający. Cmentarzy jest 36, czego 27 czynnych i wielkość rezerw terenowych pokrywa zapotrzebowanie gminy conajmniej na 15 lat.

Urządzenie bazy rekreacyjno-sportowej to przede wszystkim 11 boisk do gier wielkich i 4 boiska do gier zespołowych. Przy szkołach znajdują się z reguły podstawowe zestawy urządzeń sportowych.

Ilość urządzeń sportowych jest za mała. Należy dążyć do stanu min. 1 boisko na wiejską jednostkę administracyjną. Przewidywana jest również budowa zespołu rekreacyjnego z kąpieliskiem w oparciu o rzekę Sanoczek.

1.3.4. Handel, gastronomia, inne usługi.

Działalność handlowa daje najpoważniejszy i najszybszy dochód nie wymagając wysokich nakładów i tak wysokich kwalifikacji zawodowych, jak działalność produkcyjna. Powstające obecnie podmioty nawiązują do potrzeb lokalnych rynków i związane są z bezpośrednią obsługą ludności. Stąd rozwój ten należy traktować jako pierwsze stadium rozwoju indywidualnej działalności gospodarczej. Dlatego można przypuszczać, iż tego typu podmioty gospodarcze nie będą zasadniczym czynnikiem rozwoju lokalnego . Sieć gastronomiczna na terenie gminy jest bardzo słabo rozwinięta .

Wraz z rozwojem turystyki i wypoczynku nad projektowanym zbiornikiem Niewistka powinna rozwinąć się i sieć gastronomiczna. Na terenach turystycznych należy sytuować restauracje, kawiarnie, bary z odpowiednią liczbą miejsc sezonowych oraz uzupełniające punkty gastronomiczne : bufety, smażalnie, pijalnie i lodziarnie.

W miejscowościach turystycznych i ośrodkach rekreacji i wypoczynku należy lokalizować jadłodajnie z miejscami sezonowymi oraz gęstą sieć punktów gastronomicznych. *Zaleca się* wartość wskaźnika łącznej powierzchni użytkowej sklepów, zakładów gastronomicznych i usług bytowych $350 \text{ m}^2 - 450 \text{ m}^2/1000$ mieszkańców, dzieląc w sposób następujący :

- dla sieci sklepowej 55 - 60% powierzchni użytkowej,
- dla sieci gastronomicznej 10 - 15% powierzchni użytkowej,
- dla sieci usług bytowych 25 - 35% powierzchni użytkowej.

Centrum usługowe dla potrzeb miasta i gminy jest w mieście Sanoku.

Jego przedłużenie (centrum satelitarne) przewiduje się w miejscowości Czerteż, przy głównym węźle komunikacyjnym. Usługi podstawowe dla potrzeb gminy w trzech ośrodkach w Jurowcach, w Prusieku i Załużu - Bykowcach. Ponadto usługi elementarne powinny się znaleźć w każdej wsi.

W niniejszym opracowaniu **wyznaczono obszary zabudowy usługowej z dopuszczeniem modernizacji i uzupełnień oraz lokalizacji usług (za wyjątkiem inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi) z dopuszczeniem mieszkań dla właścicieli i funkcji uzupełniających : magazynowych i transportowych. Dla tych terenów istnieje obowiązek lokalizacji miejsc postojowych w granicach działek danej usługi i dla danej usługi oraz wprowadzenia elementów zieleni.**

Analiza powiązań komunikacyjnych z prognozą lokalizacji miejsc obsługi podróży MOP, oraz analiza i wytypowanie terenów najbardziej atrakcyjnych dla lokalizacji usług, działalności gospodarczej składowo-magazynowej zaplecza technicznego i transportowego w oparciu o układ komunikacji kołowej i kolejowej pozwoliły na wyznaczenie **stref obszarów wielofunkcyjnych dla realizacji nowych programów gminy z dużymi rezerwami terenowymi**. Docelowo prognozuje się możliwość powiększenia strefy zainwestowania o nowe tereny.

Na pierwszym miejscu pod tego typu ośrodek kwalifikuje się tereny wokół węzła komunikacyjnego Krosno-Sanok-Przemyśl i Rzeszów-Bukowsko-Bieszczady na terenie wsi Czerteż-Zabłotce.

Przewiduje się również taką możliwość w Załużu, na styku wsi Sanoczek, Prusiek, Markowce.

Do studium wprowadza się obszar oznaczony symbolem **2UT** – **projektowana strefa usług turystycznych w miejscowości Tyrawa Solna.**

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonego obszaru 2UT – dopuszcza się zmianę przeznaczenia terenów z rolnego pod lokalizację budownictwa usługowego o charakterze turystycznym. Dopuszcza się: budowę nowej zabudowy usługowej z obiektami towarzyszącymi, z możliwością lokalizacji obiektów z działalnością handlową. Dopuszcza się lokalizację: nowych dróg wewnętrznych, ścieżek rowerowych, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

Zakazuje się lokalizacji obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od rzeki San. Tereny położone bezpośrednio nad brzegiem rzeki San należy zagospodarować jako tereny zieleni nieurządzonej lub leśnej. W strefie 25m wzdłuż brzegów rzeki San i potoku Tyrawka wprowadza się zakaz likwidowania zakrzaczeń i zadrzewień oraz roślinności leśnej, za wyjątkiem zadrzewień i zakrzaczeń, które zagrażają stabilności skarp brzegowych oraz tych, które powinny być usunięte w ramach robót związanych z użytkowaniem tych cieków.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się:

- zachowanie na działkach w/w obiektów minimum 60% powierzchni biologicznie czynnej;
- uzupełnienie w/w obiektów obiektami małej architektury i zielenią;
- wysokości budynków nie więcej niż trzy kondygnacje użytkowe (w tym poddasze użytkowe),
- na terenach eksponowanych widokowo wysokość budynków nie powinna przekraczać jednej kondygnacji użytkowej + poddasze użytkowe,
- zabudowę o dachach spadzistych (25% - 45%), kolorach neutralnych, z elementami wykończenia w drewnie, o wysokich walorach estetycznych,
- zakaz lokalizacji obiektów o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;
- lokalizację parkingów i miejsc postojowych przy obiektach usługowych w ilości 10-15 na 50 zatrudnionych oraz 30-60 na 1000m² powierzchni usług.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

* Należy zachować warunki wynikające z położenia w Parku Krajobrazowym Gór Słonnych – zasady i ograniczenia wynikające z obowiązującego prawa miejscowego w zakresie ochrony przyrody, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

* Należy zachować walory widokowe przez właściwe wkomponowanie obiektów infrastruktury technicznej w krajobraz.

* Pozostawienie strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż cieków wodnych – wprowadza się zakaz lokalizowania przedsięwzięć mających wpływ na migrację zwierząt w tym nowych obiektów budowlanych;

* Stosowanie zasłon widokowych z zieleni przy obiektach budowlanych.

*Obowiązuje ochrona przed zniszczeniem i negatywnym oddziaływaniem na istniejące zakrzaczenia i zadrzewienia – w wypadku konieczności usunięcia drzew i krzewów należy dążyć do odtworzenia tych samych gatunków na jednakowej powierzchni zajmowanej przez wycięte drzewa i krzewy.

*Dopuszcza się nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej – drzew i krzewów gatunków rodzimych, dostosowanych do siedliska.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na wyznaczonym obszarze 2UT nie występują obiekty kubaturowe dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej, dla których należałoby ustalić zasady ochrony.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

- * W zakresie komunikacji drogowej ustala się:
  - budowę nowych ciągów komunikacyjnych wynikających z potrzeb gminy dla zapewnienia odpowiedniej obsługi komunikacyjnej.
- * Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę przewidują wykorzystanie istniejących ujęć i wodociągów lokalnych (w tym studni indywidualnych) dla potrzeb całego obszaru objętego zmianą studium.
- * Realizacja sieci kanalizacji sanitarnej zbiorczej dla całego obszaru objętego zmianą studium wraz z możliwością lokalizacji własnej oczyszczalni ścieków.
- * Rozwój sieci elektroenergetycznej, budowa sieci napowietrznych i kablowych niskich napięć obsługujących projektowaną strefę turystyczną.
- * Uporządkowanie gospodarki odpadami na obszarze całego obszaru objętego zmianą studium zgodnie z przepisami szczególnymi.

6. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- * Utrzymanie produkcji rolniczej ukierunkowanej na użytki zielone celem ochrony środowiska przyrodniczego łąk i pastwisk oraz zieleni łąkowej

Kierunki rozwoju leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- * Proponuje się większe niż do tej pory wykorzystanie terenów śródleśnych i przedpola lasów na cele rekreacyjne i wypoczynkowo - sportowe.

Do studium wprowadza się obszary oznaczone symbolami: **1U – projektowane tereny usług komercyjnych i 1U, US, UT – projektowane tereny usług komercyjnych, sportowych i turystycznych - w miejscowości Jurowce.**

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

Dla wyznaczonego obszaru 1U – dopuszcza się zmianę przeznaczenia terenów usług publicznych na usługi komercyjne. Dla obszaru oznaczonego symbolem 1U, US, UT – dopuszcza się zmianę przeznaczenia terenów rolniczych pod lokalizację usług komercyjnych, usług sportowych i usług turystycznych. Dopuszcza się: budowę nowej zabudowy usługowej z obiektami towarzyszącymi (garaże, budynki gospodarcze) z możliwością lokalizacji zieleni towarzyszącej obiektom usługowym. Dopuszcza się lokalizację: nowych dróg wewnętrznych, ciągów pieszo-jezdnych, ścieżek rowerowych, parkingów, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów:

Ustala się:

- zachowanie na działkach usługowych minimum 20% powierzchni biologicznie czynnej;
- uzupełnienie ww. obiektów usługowych obiektami małej architektury i zielenią;
- wysokości budynków nie więcej niż trzy kondygnacje użytkowe;
- zabudowę o dachach spadzistych (15% - 45%), kolorach neutralnych, z elementami wykończenia w drewnie, o wysokich walorach estetycznych, dopuszcza się również ze względów konstrukcyjnych i estetycznych stosowanie stropodachów lub dachów łukowych,
- zakaz lokalizacji obiektów o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;
- lokalizację parkingów i miejsc postojowych przy obiektach usługowych w ilości 15-20 na 50 zatrudnionych oraz 20-50 na 1000m² powierzchni usług.

3. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

- * Wzbogacanie walorów widokowych poprzez: wprowadzanie zadrzewień wzdłuż istniejących rowów melioracyjnych.
- * Pozostawienie strefy zieleni izolacyjnej wzdłuż rowów melioracyjnych.
- * Stosowanie zasłon widokowych z zieleni przy obiektach budowlanych.
- * Dopuszcza się nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej – drzew i krzewów gatunków rodzimych, dostosowanych do siedliska.

4. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

Na wyznaczonym obszarze 1U i 1U,US,UT nie występują obiekty kubaturowe dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej, dla których należałoby ustalić zasady ochrony.

Na ww. terenie brak jest również stanowisk archeologicznych, dla których należałoby ustalić zasady ochrony archeologicznej.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

- * W zakresie komunikacji drogowej ustala się:
  - obsługę komunikacyjną obszaru objętego zmianą studium z istniejącej drogi wojewódzkiej nr 886 relacji Sanok – Domaradz i z drogi gminnej;

- budowę nowych ciągów komunikacyjnych w postaci dróg wewnętrznych, wynikających z potrzeb gminy dla zapewnienia odpowiedniej obsługi.

* Kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę przewidują realizację sieci wodociągowej dla całego obszaru objętego zmianą studium.

* Realizacja sieci kanalizacji sanitarnej zbiorczej dla całego obszaru objętego zmianą studium i podłączenie do systemu kanalizacji sanitarnej miasta Sanoka (tymczasowo dopuszcza się stosowanie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków).

* Rozwój sieci elektroenergetycznej, budowa sieci napowietrznych i kablowych niskich napięć obsługujących projektowane tereny usługowe.

* W zakresie telekomunikacji przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej, jak i wykorzystując nowe technologie; postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej na obszarze objętym zmianą studium i objęcie systemem telekomunikacyjnym połączonym z innymi systemami z zachowaniem wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

* Uporządkowanie gospodarki odpadami na obszarze całego obszaru objętego zmianą studium zgodnie z przepisami szczególnymi.

6. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Gmina Sanok jest gminą sypialnianą dla miasta Sanok i gminą rolniczą, dlatego tylko opłacalna produkcja rolna zapewni utrzymanie mieszkańcom gminy oraz zwiększy popyt na różnego typu usługi okołorolnicze.

Kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

Na obszarze objętym zmianą studium nie będzie prowadzona gospodarka rolna. Tereny dotychczas rolne będą wykorzystane na cele rekreacyjne, wypoczynkowo-sportowe i usługowe.

Kierunki rozwoju leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Na obszarze objętym zmianą studium nie występują obszary leśne.

VIII. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI.

1. Zasady i polityka gminy dotycząca systemu transportowego.

System komunikacji (ciągi drogowe i kolejowe) jako jeden z podstawowych elementów zagospodarowania układu przestrzennego gminy pełni w stosunku do niego rolę usługową, umożliwiając jego prawidłowe funkcjonowanie. Również jest czynnikiem stymulującym rozwój całego układu.

Jego usługowa rola polega przede wszystkim na zaspokojeniu podstawowych potrzeb w przewozie ludzi i towarów.

Stymulująca (lub ograniczona) rola systemu komunikacyjnego ma wymierny aspekt ekonomiczny w gospodarce rynkowej, np. :

- atrakcyjność terenów dostępnych komunikacyjnie (lub odwrotnie),
- mniejsza atrakcyjność terenów wymagających ponoszenia kosztów ich udostępniania,

Trasy komunikacyjne są trwałym obiektem umiejscowionym w określonym układzie urbanistycznym i krajobrazie. Wywołują one znaczne uciążliwości a w konsekwencji określone konflikty.

W ostatnich latach nastąpił nie notowany wzrost wskaźnika motoryzacji i spowodował nasilenie się niekorzystnych zjawisk, takich jak :

- przeciążenie istniejących tras komunikacyjnych,
- problemy parkowania,
- obniżenie standardu komunikacji publicznej,
- zwiększenie zanieczyszczenia środowiska,
- decentralizacja zamieszkania i funkcji miejskich.

Zjawiska te będą narastać i stwarzać określone problemy trudne do rozwiązania, przy generalnej dekapitalizacji sieci drogowej.

Te same zjawiska występują również w komunikacji kolejowej.

Pomimo, że w 1990 - 1995 r. nastąpił duży spadek przewożonej masy towarowej i pasażerów zakłada się, że w związku z otwarciem przejść granicznych w Krościenku (Ukraina) i Łupkowie (Słowacja) ruch towarowy i pasażerski w najbliższych latach znacznie wzrośnie.

Polityka gminy zakłada maksymalny rozwój i rozbudowę usług w bezpośrednim sąsiedztwie węzła komunikacyjnego Krosno – Sanok - Przemyśl a Rzeszów – Bukowsko - Bieszczady w powiązaniu z sąsiedztwem linii kolejowej i propozycją stacji przeładunkowej. Rozwój tej inicjatywy może zaspokoić potrzeby gminy, gmin sąsiednich i częściowo miasta Sanoka, oraz uzyskać nowych miejsc pracy.

2.Kierunki i zasady funkcjonowania układu komunikacyjnego (samochodowego i kolejowego),

2.1. Zewnętrzne powiązania gminy.

Powiązania zewnętrzne oparte są na systemie linii kolejowych i dróg krajowych :

- istniejąca jednotorowa linia kolejowa z Jasła do Zagórza-Łupków-Słowacja,
- istniejąca jednotorowa linia kolejowa Zagórz-Krościenko-Ukraina,
- istniejąca droga krajowa nr 98 międzyregionalna relacji Wadowice-Przemyśl (zakładane odcinkowe przełożenie trasy związane z ominięciem centrum miasta Sanoka),
- istniejąca droga krajowa regionalna nr 886 relacji Domaradz-Brzozów-Sanok
(w powiązaniu z drogą krajową regionalną 891 Sanok-Ustrzyki Dolne-Krościenko-granica państwa z zakładanym podwyższeniem jej rangi do międzynarodowej, odcinek Sanok-Krościenko).

Łączna długość dróg 25 145 km, co daje gęstość 10,885 km².

Uzupełniającą rolę pełni układ istniejących dróg wojewódzkich.

2.2. Wewnętrzne powiązania gminy.

Oprócz dróg krajowych międzyregionalnych i regionalnych gminę obsługują drogi wojewódzkie i gminne. Ustala się następujące parametry dla dróg :

	Szerokość w liniach rozgraniczających na terenie jednostek wiejskich
droga krajowa międzyregionalna NR 98	50 m
droga krajowa regionalna NR 886	40 m
droga wojewódzka	20 m
droga gminna	15 m

WYKAZ DRÓG NA TERENIE GMI NZ SANOK -- wg stanu 31-12-1994r.

1	ii	Lokalizacja	Rodzaj nawierzchni.				
			długość	ulepszona	nie ulep	gruntom	
		Nowy Sącz -Krosno -Sanok—Przemyć 1	249+561-254+620 262+950-274+240	5.059 11.290	5.059 11.290	— —	- i 1 1
		Domaradz—Sanok	28+715-29+511	11.290	11.290	-	-
		Razem *		25.145	25.145	—	- "j
r		Droai					0.5^9
345		(rzemienna-Rączko wa—Jurowce	12+220-19+453	7.224	6.60>5	-	*
		Nie bock o—Grabówka	5+993-7+733	1.740	0,473	—	1.2^7
		dr-p.wieś Grab-ow—	1+371-1+786	0.415	0,4.15	-	
332		—nica -lumn iska—Stracho- cina	6+300-7+600	1.300	-	-	i.3C"
3^5		Di ugie-Pakossówka	4+215-8+451	4.236	4.236	-	- i
501		Czerteż-Straćhoc.	0+000-6+485	6.435	6.485	-	~ i
5(12		Grabownica—Lalin	0+000-3+500	3.500	2.570	-	0-930
50;3		Jurowce—Trepca	0+000-4+666	4.666	4.666	-	- ;
504		Raczkowa—Mrzyglód	0+000-8+650	8.650	0.323	—	8.327
505		Hłocza-Lodzina	0+000-1+689	1.639	1.689	-	- :
506		Sanok-Liszna	3+463-6+595	3.127	3.127	-	- .
		u.p.wieś Wujskie	0+000-3+000	3.000	3.000	-	- ,
5"Q8		Mrzyglód-Tyrawa W	0+000-3+443	3.443	2.798	0-645	- :
536		Sanok—Dobra	2+234-20+318	18.034	18.034	—	- :
510		Pisarowce- Nowo tan iec	0+000—2+340	2.340	2.340	—	- ,
511		-Markowce	0+000-2+572	2.572	2.572	—	- i
533		Sanok-Bukowsko	1+595-6+000	4.405	4.405	-	- i
5^4		Sanoczek-Straże	0+000—4+500	4.500	1.775	—	2.725
5^5		Prusiek-Wysoczany	0+000-8+000	8,000	8.000	-	- !
		2ału2- Lesko	0+000-2+551	2.551	2.551	—	i
		Razera I		91.877	76.094	0.645	15.13-p

Sporządził? r

Wanda Wyżankiewicz

Są to drogi ulepszone, ale ich wartość techniczną i eksploatacyjną (w świetle aktualnych wymogów transportu i komunikacji) należy uznać za niepełną. Łączna długość dróg wojewódzkich wynosi 91, 877 km, co daje gęstość 39,744 km/100 km.

Do realizacji projektowanego zbiornika Niewistka-Dynów nastąpi zmiana w układzie dróg wojewódzkich i zmiana ciężarów komunikacyjnych.

Północna część sektora komunikacyjnego zostanie podzielona zalewem na część wschodnią i zachodnią. Przystanie funkcjonować droga nr 19536 na odcinku Trepcza-Dobra i jej powiązania z drogami nr 19508 na Tyrawę Wołoską, nr 19504 na Raczkową. Odcięte od komunikacji gminnej zostaną miejscowości Dębna, Hłomcza, Łodzina, Dobra, Tyrawa Solna. Propozycję zmian powiązań komunikacyjnych przedstawia *rysunek nr 2* w skali 1 : 50 000.

Ponadto do obsługi obszarów gminy służą istniejące drogi gminne : Pakoszówka – Lalin
Markowce - Dudyńce

Niebieszczany - Ratnawica

Niebieszczany - Stróże Wielkie

Sanoczek - Stróże Małe

Pisarowce - Dudyńce

Pisarowce - Sanoczek

Jędruszkowce - Dudyńce

Hłomcza - Łodzina - Witryłów

Lalin - Falejówka

Dębna - Raczkowa

Pisarowce - Jurowce

Wujskie - Liszna

Siemuszowa - Wujskie

Olchowce - Liszna - Tyrawa Solna

Dobra - Brzezawa - Lipa

Dobra - Wola Krecowska

Drogi te w większości są to drogi bez nawierzchni, słabo przejezdne. Niektóre z nich (po budowie zbiornika Niewistka) odcinkowo przejmą funkcje dróg wojewódzkich i muszą docelowo być zmodernizowane.

Przy obecnym wzroście ruchu samochodowego uciążliwość dróg będzie wzrastać. Dlatego należy aspekty uciążliwości (hałas, zanieczyszczenie spalinami) jak i bezpieczeństwo ruchu

na drogach mieć w szczególnej uwadze przy lokalizacji i wyznaczaniu obszarów zainwestowania a szczególnie terenów pod budownictwo mieszkaniowe i rekreacyjno-wypoczynkowe; przy trasach komunikacyjnych (ekrany zieleni, organizacja ruchu pieszego i rowerowego w oddzieleniu od pasm jezdni, wyznaczenie linii zabudowy stosownie do klas dróg, zgodnie z obowiązującymi przepisami). Jedyne w wypadku zabudowy plombowej, w terenach zabudowanych o określonej już linii zabudowy można odstąpić od obowiązujących przepisów (po wcześniejszym uzgodnieniu zbliżenia z władającym lub właścicielem danej drogi).

3. Komunikacja zbiorowa.

Na terenie gminy Sanok występują obecnie czterech przewoźników :

- Miejska Komunikacja Samochodowa,
- Państwowa Komunikacja Samochodowa,
- prywatna komunikacja,
- Zakładowa Komunikacja "Autosanu",
- Polskie Koleje Państwowe.

Przewoźnicy zapewniają każdej miejscowości połączenia z gminą. Ilość kursów danych przewoźników do poszczególnych miejscowości obrazuje *rysunek nr 3* w skali 1 : 50 000.

Na terenie gminy istnieje tylko jedna stacja kolejowa w Załużu. Gminę obsługują również przystanki w Nowosielcach (tuż za granicą Pisarowiec) i dworce w Sanoku. Zakłada się docelowo możliwość realizacji stacji towarowo-przeładunkowej przy głównym węźle drogowym w Zabłotcach.

4. Zaplecze techniczne motoryzacji.

Analiza stanu istniejącego ciężarów komunikacyjnych przeprowadzona w oparciu o drogi krajowe nr 98, 886 i drogi wojewódzkie 19515 i 19536 wykazała istnienie 4 sektorów komunikacyjnych dogodnych do lokalizacji usług komunikacyjnych i innych /*rysunek nr 4* w skali 1:50 000/.

SEKTORY KOMUNIKACYJNE

Sektor komunikacyjny	Ilość mieszkańców w sektorze	Miejscowości do lokalizacji usług komunikacyjnych
A	5,767	Czerteż, Zabłotce
B	3,152	Trepcza
C	3,777	Sanoczek
D	3,331	miasto Sanok

Wzrost średniodobowego ruchu pojazdów samochodowych na odcinku Zarszyn-Sanok (droga krajowa nr 98) od 1990 r. w ciągu 5 lat wzrósł o 23,44%,

- na drodze nr 886 Grabownica-Sanok o 17,79%,

- na drodze nr 98 Sanok-Tyrawa Wołoska o 003%.

Biorąc pod uwagę docelową realizację zbiornika wodnego Niewistka, do dalszych rozważań ciążenia komunikacyjnych na terenie gminy przyjęto sektory A i C.

Najbardziej atrakcyjnym z punktu widzenia ciążenia komunikacyjnego jest sektor A (Czerzeż) i w tym rejonie powinny być lokalizowane :

- miejsca obsługi podróżnych (MOP),

-usługi handlu, gastronomii i komunikacji.

IX. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ .

1. Polityka rozwoju infrastruktury sanitarnej.

Na terenie gminy Sanok brak kanalizacji zbiorczej ścieków sanitarnych. Ścieki gospodarstw indywidualnych odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych lub poprzez szamba do gruntów, cieków wodnych i rowów przydrożnych. Zaopatrzenie w wodę następuje ze studni kopanych lub wierconych (ponad 3 200 studni na terenie gminy). Z wodociągów zbiorowych korzysta 14% mieszkańców. Na terenie gminy znajduje się ujęcie wody dla miasta Sanoka, miejska oczyszczalnia ścieków - w Trepczy, wraz z siecią wodociągów z Trepczy do Sanoka i docelowo z Zasławia do Sanoka oraz kolektor ścieków z Sanoka do oczyszczalni. Ze względu na formy ochrony przyrody i zasobów wodnych zbiornika rzeki San, jak również zakładany zrównoważony rozwój gminy - priorytetowym wydaje się rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami komunalnymi i przemysłowymi (przemysłowe "gumowe" wysypisko śmieci w Bykowcach). Powinna nastąpić likwidacja dzikich wysypisk śmieci i rekultywacja terenu. Przeprowadzone analizy wskazały kierunki i zasady rozwiązań w tych dziedzinach.

1.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę.

Zakłada się, że realizacja systemów zaopatrzenia w wodę może nastąpić wyłącznie po realizacji systemów kanalizacyjnych lub równolegle z nimi. Wymóg ten podyktowany jest chęcią zachowania istniejącego stanu środowiska lub jego poprawy. Zakłada się, że:

- z istniejących wodociągów po ich rozbudowie będą korzystały Jurowce, Łodzina, Dębna, Raczkowa,
- z ujęć wody dla miasta w Trepczy i Zasławiu, poprzez wodociągi przewiduje się obsługę 10 wsi : Bykowce, Płowce, Stróże Małe, Wujskie, Załuż, Pisarowce, Czerteż, Zabłotce, Sanoczek, Trepcza,
- zaopatrzenie z grupowych wodociągów 5 wsi: Markowce, Niebieszczany, Prusiek, Srogów Dolny, Srogów Górny,
- możliwość budowy wodociągów dla pojedynczych 8 wsi: Dobra, Kostarowce, Liszna, Pakoszkówka, Strachocina, Hłomcza, Tyrawa Solna, Stróże Wielkie,
- 5 wsi będzie zaopatrywało się w wodę ze studni (nie przewiduje się dla nich zbiorowego zaopatrzenia): Lalin, Falejówka, Jędruszkowce, Międzybrodzie, Mrzyglód.

1.2. Kierunki rozwoju systemów kanalizacyjnych.

Analiza rozwiązań w zakresie odprowadzenia ścieków miała na celu wykorzystanie w maksymalny sposób istniejące już zaplecze jakim jest istniejąca oczyszczalnia ścieków dla miasta Sanoka na terenie wsi Trepcza o przepustowości 17 000 m³/d. Istnieje możliwość podłączenia się do niej kanalizacją zbiorczą wsi.

Zabłotce	Q śr. d - 203 m ³ /d, Q max. d - 224 m ³ /d + wody inf. 40 m ³ /d - opracowana dokumentacja techniczna
Czerzeż	
Trepcza	
Raczkowa	- opracowana koncepcja kanalizacji Q śr. d - 1 292 m ³ /d, Q max. d - 1 421 m ³ /d + wody inf. 360 m ³ /d system grawitacyjno - pompowy z niewielką ilością przepompowni w formie komór podziemnych max. 2,5 m x 2,2 m
Falejówka	
Srogów Dolny	
Srogów Górny	
Jurowce	
Pakoszkówka	
Strachocina	
Kostarowce	
Sanoczek	
Prusiek	
Markowce	
Pisarowce	
Niebieszczany	
Jędruszkowce przepompownia na Podgaju	
Powyższy system obejmuje około 13 500 mieszkańców.	
Bykowce	do kolektora "olchowieckiego" w Sanoku

Łącznie przewiduje się odprowadzenie ścieków średnio 1 767 m³/d.

Dla pozostałych miejscowości istnieje konieczność opracowania programów kanalizacji, alternatywnie przyjęcie zasad indywidualnego oczyszczenia ścieków.

Średniodobowe ilości ścieków dla pozostałych miejscowości:

Dobra	43 nr7d
Dębna	33 m ³ /d
Hłomcza	38 m ³ /d
Lalin	39 m ³ /d
Liszna	41 m ³ /d
Łodzina	33 m ³ /d
Międzybrodzie	13 m ³ /d
Mrzyglód	62 m ³ /d
Płowce	31 m ³ /d

Stróże Małe	24 m ³ /d
Stróże Wielkie	11 m ³ /d
Tyrawa Solna	44 m ³ /d
Wujskie	42 m ³ /d
Załuż	39 m ³ /d
Jędruszkowce	30 nr7d

Dla terenów położonych w granicach :

- Parku Krajobrazowego Gór Słonnych,
- strefy ONO (obszary wzmożonego nadzoru sanitarnego wód głębinowych)

zakazuje się rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej w oparciu o szamba bezodpływowe.

1.3. Kierunki i zasady usuwania odpadów stałych.

Obecnie gmina Sanok wywozi odpady komunalne na wysypisko w mieście Sanoku, (powierzchnia - 3,33 ha, pojemność wysypiska - 190 887 m³). Wysypisko to obsługuje ok. 76 846 mieszkańców z miast Sanok i Zagórz oraz z gmin Sanok, Zagórz, Bukowsko, Tyrawa Wołoska. W skali rocznej wywozi się ok. 43 000 m³ śmieci. W chwili obecnej zapelnienie wysypiska wynosi 80%.

Koniecznym staje się urządzenie nowego składu unieszkodliwiania odpadów. Gmina Sanok posiada rezerwę terenu pod tego typu inwestycje w Czerteżu. Zadaniem priorytetowym jest zorganizowanie i urządzenie tego składu unieszkodliwiania odpadów oraz rozwiązanie problemu składowania trocin i złomu.

Na terenie gminy istnieją rezerwy terenowe w Dębnej, Niebieszczanach i Załużu na urządzenie prawidłowych wysypisk. Wskazuje się również obszary, w ramach których można wytypować tereny na ten cel (w Raczkowej i Czerteżu).

Na terenie gminy w wsi Bykowce istnieje przemysłowe wysypisko odpadów gumowych o powierzchni 4,1 ha. Roczna ilość wywożonych tu odpadów wynosi 3 000 ton. Planowana jest rozbudowa tego wysypiska. Jego rozbudowa i urządzenie musi być przeprowadzona szczególnie starannie ze względu na sąsiedztwo starorzecza rzeki San typowanego na rezerwat i użytki ekologiczne.

W granicach gminy istnieje 16 dzikich wysypisk śmieci do likwidacji, z czego 7 będzie wymagało nakładów na likwidację. Są to :

- Liszna - wioskowe
- Lalin - wioskowe
- Jurowce - obornik
- Pakoszówka Kosary - obornik

Dobra	- trociny
Trepcza	- trociny
Prusiek	- trociny

Stanowią one wszystkie zagrożenie dla środowiska jak i zagrożenie pożarowe.

System usuwania odpadów z gminy funkcjonuje w oparciu o 44 kontenery i wywóz śmieci 2 razy w miesiącu na wysypisko. Przewiduje się rozbudowę tego systemu.

2. Kierunki zaopatrzenia w gaz ziemny.

W granicach gminy istnieje centralna rozdzielnia gazu w Strachocinie i w Zabłotcach. Sieć istniejących gazociągów:

0 180 mm CN 10 at Strachocina - Targowiska /modernizacja/, 0 150 mm CN 25 at Strachocina - Humniska, 0 250 mm CN 25 at Strachocina - Zabłotce, 0 250 mm CN 40 at Kopalnia Zabłotce - Strachocina, 0 150 mm CN 25 at Strachocina - Grabownica, 0 300 mm CN 64 at (wysokoprężny) Strachocina - Przemysł /Hermanowice/, 0 200/150 mm CN 64 at (w realizacji) Tyrawa Solna - Lesko - Ustrzyki. Obecnie zgazyfikowanych jest 25 wsi. W trakcie gazyfikacji jest następne 4 wsie. Jedynie wieś Załuż nie posiada programu gazyfikacji, ale i tu zakłada się opracowanie programu i gazyfikację wsi w najbliższych latach.

[Planuje się lokalizację przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Strachocina – Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną, w tym światłowodową.]⁴⁰

[Planuje się lokalizację przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Hermanowice – Strachocina wraz z infrastrukturą towarzyszącą.]⁴¹

3. Elektroenergetyka :

sieć istniejących linii energetycznych wysokiego napięcia : -110 kV Besko - Sanok

/Stawowa/,

- 110 kV Sanok /Trepcza/ - Sanok /Stomil/,

-110 kV Sanok /Trepcza/ - Dynów,

- 110 kV Sanok /Stawowa/ - Solina,

-110 kV Sanok /Stawowa/ - Ustrzyki Dolne.

Przewidywane powiązanie sieci 110 kV z docelowo projektowaną stacją Sanok /Systemowa/ - 5 linii.

Podstawą zasilania odbiorców są linie 15 kV ze stacjami transformatorowymi.

Zaleca się na terenach objętych ochroną prawną podłączenia do sieci z unikaniem rozwiązań napowietrznych.

⁴⁰ [.....] Wprowadzono Siódmą Zmianą Studium Gminy Sanok

⁴¹ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

4. Telekomunikacja :

Do końca 1996 r. przez centrale ręczne obsługiwano 9 wsi - stanowiło to 34 % obsługiwanych. W ruchu automatycznym z centrali automatycznej w mieście Sanoku obsługiwano 539 stacji telefonicznych.

Realizacja kabla światłowodowego Sanok - Przemyśl i połączeń kablowych do Niebieszczan, Pisarowiec, Prusieka (w kierunku Bukowska) i kolejne planowane podłączenie w kierunku Brzozowa spowodują oddanie kolejnych 4000 stacji telefonicznych. Jedynie rejon Mrzygłodu będzie działał w systemie półautomatycznie. Przewiduje się tam 200 stacji telefonicznych. Zainstalowanie nowych stacji w znacznym stopniu poprawi wskaźnik gęstości telefonicznej i będzie on wynosił dla gminy Sanok 12,3 (liczba NN na 100 mieszkańców). Wskaźnik będzie jednak wyższy ponieważ część wsi obsługiwana będzie przez miasto Sanok. Zakłada się, że do 2000 roku cała gmina będzie miała połączenia w ruchu automatycznym. Oprócz tego na terenie Sanoka będzie działała stacja bazowa "Centertel" - system telefonii komórkowej. W jej zasięgu znajdzie się cała gmina.

UWAGA!

Sieci infrastruktury technicznej w ramach niniejszego opracowania zostały naniesione orientacyjnie w oparciu o dane z podkładu mapowego w skali 1 : 10 000 i z dostępnych dokumentacji projektowych (energetyka, gazociągi, ropociągi, itp.). Podstawą wytycznych do projektu zagospodarowania przestrzennego powinny być materiały z inwentaryzacji powykonawczej w.w. sieci lub mapy z geodezyjnym naniesieniem sieci.

X. OBSZARY, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO JEST OBOWIĄZKOWE.

1. Obszary, dla których obowiązek sporządzania planów miejscowych wynika z przepisów

1.1. Zgodnie z ustawą "Prawo geologiczne i górnicze" (Dział III, art. 52-53, Dz.U.Nr 27 z 1994 r.) dla terenów górniczych sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu.

Dla surowców mineralnych, gdzie na podstawie oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko można odstąpić od tegoż opracowania.

Tylko teren górniczy "Hłomcza" ma aktualny Program Ochrony Terenów Górniczych (1996 - 2015 rok), pozostałe tereny nie. Wszystkie (wymienione w Rozdziale III, pkt 3.5 niniejszego opracowania) obszary górnicze (tereny górnicze) - oznaczone symbolami G1, G2, G3, G4, G5, G6, G7 nie posiadają miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego swoich terenów, co jest wymagane. Na terenie gminy Sanok granica obszarów górniczych pokrywa się z granicą terenów górniczych. Zakłada się konieczność opracowania MPZP dla tych terenów górniczych.

1.2. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16.X.1991 r. (Dz.U. Nr 114, poz. 492 z późniejszymi zmianami) konieczne jest opracowanie planów ochrony dla :

- Parku Krajobrazowego Gór Słonnych,
- rezerwatu "Polanki" w Bykowcach,
- rezerwatu "Śnieżyczka-Przebiśnieg" w Sanoczku.

1.3. Zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. Nr 89 poz. 415 z późniejszymi zmianami) konieczne jest opracowanie MPZP dla terenów :

- w Załużu, pomiędzy drogą krajową nr 98 (poz. 415 z późniejszymi zmianami) a istniejącym ośrodkiem wczasowym i drogą dojazdową do niego,
- w Czerteżu na północ od drogi krajowej nr 98 (kompleks obszarów usługowych),
- w Czerteżu na południe od torów kolejowych (kompleks obszarów usługowych i działalności gospodarczej).

- 3.4.** Zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. Nr 89, poz. 415 z późniejszymi zmianami) po wprowadzeniu zadania rządowego (zbiornik wodny Niewistka-Dynów) do wojewódzkiego rejestru konieczne jest wprowadzenie go do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego po uprzednim przeprowadzeniu negocjacji z gminą.
- 3.5.** [Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3.02.1995 r. (Dz. U. z 2004 nr 121 poz.1266 z późn. zm.), konieczne jest w miejscowości Strachocina sporządzenie mpzp dla terenów wymagających uzyskania zgody na przeznaczenie na cele nieleśne w związku z inwestycją planowanego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Strachocina – Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną, w tym światłowodową.]⁴²
- 3.6.** [Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3.02.1995 r. (Dz. U. z 2004 nr 121 poz.1266 z późn. zm.), konieczne jest na terenie objętym Szóstą Zmianą Studium, sporządzenie MPZP dla terenów wymagających uzyskania zgody na przeznaczenie na cele nieleśne w trybie opracowania Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, w związku z inwestycją planowanego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 700, relacji Hermanowice - Strachocina wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
- 3.7.** Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3.02.1995 r. (Dz. U. z 2004 nr 121 poz.1266 z późn. zm.), konieczne jest na terenie objętym Szóstą Zmianą Studium, sporządzenie MPZP dla terenów wymagających uzyskania zgody na czasową zmianę przeznaczenia gruntów rolnych klasy III na cele nierolnicze, w trybie opracowania Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego, w związku z inwestycją planowanego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 700, relacji Hermanowice - Strachocina wraz z infrastrukturą towarzyszącą.]⁴³

---

⁴² [.....] Wprowadzono Siódmą Zmianą Studium Gminy Sanok

⁴³ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

ROZDZIAŁ XI

UZASADNIENIE I SYNTEZA SIÓDMEJ ZMIANY STUDIUM

1. Uzasadnienie Siódmej Zmiany Studium.

Celem Siódmej Zmiany Studium jest umożliwienie realizacji w gminie Sanok inwestycji przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina - Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem.

2. Synteza Siódmej Zmiany Studium.

Siódma Zmiana Studium obejmuje tereny położone w zachodniej części gminy Sanok w granicach administracyjnych miejscowości Strachocina na trasie planowanej inwestycji przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina - Pogórska Wola. Planuje się tu lokalizację początkowego odcinka gazociągu przesyłowego z kopalni gazu Strachocina. Poprowadzenie inwestycji, na terenie gminy Sanok, planowane jest wzdłuż istniejącego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 300 relacji Strachocina- Krosno - Warzyce.

Siódma Zmiana Studium dotyczy wprowadzenia do Studium przyjętego Uchwałą Radyminy Sanok nr XXXV/227/98 z dnia 16 czerwca 1998 roku, z późniejszymi zmianami, zapisów dopuszczających inwestycję planowanego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina - Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą i infrastrukturą techniczną w tym światłowodem. Inwestycja planowana jest wzdłuż istniejącego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 300 relacji Strachocina- Krosno Warzyce,

Siódma Zmiana Studium dotyczy terenów położonych wg dotychczasowych zapisów Studium w:

1. Obszarach otwartych pozostawionych w użytkowaniu rolniczym,
2. Obszarach otwartych pozostawionych w użytkowaniu rolniczym z ograniczonym prawem zainwestowania,
3. Obszarach lasów wyłączonych ze zmiany sposobu użytkowania

Ze względu na zasięg obszaru przedmiotowej Zmiany Studium nie wystąpiła pełna problematyka ustaleń wymaganych dla uregulowania w Studium.

Zmiany dokonane dotyczą:

1. Na rysunku „Polityka przestrzenna i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy” stanowiącym załącznik nr 1 do Uchwały Rady Gminy Sanok nr XXXV/227/98 z dnia 16 czerwca 1998 z późniejszymi zmianami, wprowadzenia linii określającej przebieg projektowanego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 700 relacji Strachocina - Pogórska Wola. wzdłuż istniejącego przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN 300 relacji Strachocina-Krosno- Warzyce,
2. W tekście Studium pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityka przestrzenna Gminy Sanok”, stanowiącym załącznik nr 2 do Uchwały Rady Gminy Sanok nr XXXV/227/98 z dnia 16 czerwca 1998 roku z późniejszymi zmianami:]⁴⁴

⁴⁴ [.....] Wprowadzono Siódmą Zmianą Studium Gminy Sanok

- [uzupełnienia dotychczasowych zapisów, dopuszczając w ramach dotychczasowego zagospodarowania terenów, lokalizację przesyłowego gazociągu wysokoprężnego DN700 relacji Strachocina Pogórska Wola wraz z obiektami, urządzeniami i towarzyszącą infrastrukturą techniczną w tym światłowodem,
- określenia obszaru wymagającego zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, dla którego konieczne jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.]⁴⁵

---

⁴⁵ [.....] *Wprowadzono Siódmą Zmianą Studium Gminy Sanok*

[XII. UWARUNKOWANIA I SYNTEZA SZÓSTEJ ZMIANY STUDIUM

1. Uzasadnienie Szóstej Zmiany Studium.

Rada Gminy w Sanoku podjęła Uchwałę Nr XLVIII/365/2010, w dniu 20 sierpnia 2010 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Szóstej Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok, dla Gazociągu Wysokiego Ciśnienia, relacji Hermanowice - Strachocina, terenu położonego w gminie Sanok.

Opracowanie Szóstej Zmiany Studium wynika z faktu, iż:

- planowany do realizacji gazociąg DN 700 wymagał będzie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, zgodnie z art. 7 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dokonuje się z trybie opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, o którym mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- nieznacznej rozbieżności w oznaczeniu istniejącego gazociągu DN 300 Hermanowice - Strachocina, w obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok, wzdłuż którego planowany jest do budowy gazociąg DN 700, w stosunku do faktycznego przebiegu gazociągu określonego na mapach do celów projektowych.
- sporządzenie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla potrzeb Gazociągu Wysokiego Ciśnienia DN 700, MOP 8,4MPa relacji Hermanowice - Strachocina, terenu położonego w Gminie Sanok, wymaga uprzedniego sporządzenia zmiany Studium, w zakresie doprowadzenia do zgodności przebiegu istniejącego gazociągu z jego przebiegiem rzeczywistym w terenie.
- uwzględniając wymogi przepisu art. 20 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym które stanowią, iż ustalenia planu miejscowego muszą być zgodne z ustaleniami studium uwarunkowań, w świetle rozbieżności w oznaczeniu w obowiązującym Studium trasy gazociągu DN 300, wzdłuż którego planowany jest gazociąg DN 700, zachodzi konieczność dokonania, Szóstej Zmiany Studium, aby opracować miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, wzdłuż trasy wyznaczonej w Szóstej Zmianie Studium i dokonać zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, na trasie gazociągu.

Szósta Zmiana Studium, uwzględnia wymogi prawne wynikające z Prawa ochrony środowiska oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ze względu na lokalizację terenu objętego Szóstą Zmianą Studium na terenie: Parku Krajobrazowego Gór Słonnych, Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Góry Słonne”, obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Góry Słonne”, obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Rzeka San”.

Szósta Zmiana Studium została sporządzona w trybie przepisów cyt. wyżej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.]⁴⁶

⁴⁶ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok

[2. Synteza Szóstej Zmiany Studium.

Szósta Zmiana Studium obejmuje tereny położone w granicach administracyjnych gminy Sanok zainwestowane istniejącym gazociągiem wysokiego ciśnienia DN 300 oraz teren planowany do budowy nowego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 700. w granicach pasa technicznego istniejącego gazociągu DN 300. Jest to część inwestycji obejmującej odcinek na trasie Hermanowice - Strachocina.

Szósta Zmiana Studium jest zgodna z Uchwałą Rady Gminy w Sanoku Nr XLVIII/365/2010 z dnia 20 sierpnia 2010 roku, w sprawie przystąpienia do sporządzenia Szóstej Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok, dla Gazociągu Wysokiego Ciśnienia, relacji Hermanowice - Strachocina. terenu położonego w gminie Sanok.

Szósta Zmiana Studium dotyczy terenów użytków leśnych, dla których konieczne jest dokonanie zmiany przeznaczenia na cele nie leśne, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Szósta Zmiana Studium dotyczy terenów użytków rolnych dla których nie jest wymagane trwałe wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, z produkcji rolnej, lecz jedynie czasowa zmiana przeznaczenia, na okres realizacji inwestycji.

Ze względu na zasięg obszaru Szóstej Zmiany Studium, nie wystąpiła pełna problematyka ustaleń wymaganych dla uregulowania w Studium.

Zmiany dokonane dotyczą:

1. Na rysunku Studium „Polityka przestrzenna i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Sanok” stanowiącym załącznik do Uchwały Nr XXXV/227/98 Rady Gminy Sanok z dnia 16.06.1998 r. ze zmianami, zostały wprowadzone tereny infrastruktury technicznej, oznaczone symbolem G, na potrzeby gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia DN 700, MOP 8,4MPa relacji Hermanowice - Strachocina, wraz z infrastrukturą towarzyszącą, położonego w sąsiedztwie istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300.
2. W tekście Studium p.n. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityka przestrzenna gminy Sanok” - stanowiącym załącznik do Uchwały Nr XXXV/227/98 Rady Gminy Sanok z dnia 16.06.1998 r. ze zmianami, zostały wprowadzone zapisy dopuszczające wprowadzenie obszaru o symbolu G, dla gazociągu wysokiego ciśnienia, relacji Hermanowice - Strachocina.]⁴⁷

---

⁴⁷ [.....] Wprowadzono Szóstą Zmianą Studium Gminy Sanok